

*Suomen
Kukkakauppiasliitto
r.y.*

60

1932-1992

Onnittelumme 60-vuotiaalle Kukkakauppiasliitolle!

Jo yli 30 vuotta kestäneen yhteistyömme aikana olemme olleet osaltamme kehittämässä suomalaista kukka-alaa.

Olemme tuottaneet ja välittäneet kukkia asiakaskauppiaillemme ympäri Suomea ja kehittäneet yritystämme kokonaisvaltaiseksi puutarha-alan yritykseksi.

Lasinalainen tuotantoalamme on vuosien myötä kasvanut 4,5 hehtaariin ja liikevaihtomme lähentelee jo 100 miljoonan markan rajaa.

Tulevaisuudessakin haluamme olla voimakkaasti vaikuttamassa kotimaisen tuotannon kilpailukyvyn säilyttämiseen ja kukka-alan myönteiseen kehittämiseen.

Ruusutarhat
Arvo Suutari Oy

Valkeala, Oulu, Auto 1.

Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Jyväskylä,
Rovaniemi, Seinäjoki, Joensuu, Mikkeli

Suomen Kukkakauppiasliitto r.y. Finlands Blomsterhandlarförbund r.f.

60 vuotta 1932 – 1992

Toimittanut:
Veijo Kuparinen

Historiikkitoimikunta:
Orvokki Heiskanen, Sture Thibblin,
Veijo Kuparinen, Antero Huttunen (siht.)

SISÄLLYSLUETTELO

TERVEHDYKSET	sivu	2
SUOMALAISEN KUKKAKAUPAN SYNTY	sivu	4
LIITON TOIMINNAN VUOSIKYMMENET	sivu	11
HALLINTO JA HENKILÖT	sivu	21
PIIRIT TOIMINNAN YTIMENÄ	sivu	24
KOULUTUS TÄRKEÄ TEHTÄVÄ	sivu	28
TOIMINNAN NÄKYVIN OSA	sivu	35
YHTEISTYÖLLÄ TULOKSIIN	sivu	38
NIMILUETTELOT JA LÄHTEET	sivu	40

Tahtoa, työtä ja uskallusta

Mittaamaton määrä tahtoa ja uskallusta vaadittiin niiltä pariltakymmeneltä kukkakauppiaalta, jotka keskellä pahinta pulakautta rohkenivat perustaa Suomen Kukkakauppiasyhdistyksen ammattikunnan yhteisiä etuja ajamaan.

Työn vuoro tuli hetimiten. Kukkien käyttö oli tuolloin vähäistä, ne eivät vielä taivottaneet kaikkia kansankerroksia. Lainsäädäntö ja määräykset olivat peräisin menneeltä ajalta. Ilman tehokasta, tarmokasta edunvalvontaa kukkakauppa ei voinut kehittyä.

Itsekin, kohtsiiltään puoli vuosisataa kukkakauppiaana toimineena, tiedän millaisin ponnistuksin ja uhrauksin kukkakauppiat joutuivat toimimaan vaikeina ai-

koina, koko 1940-luvun ajan.

Tullessa rauta karkaistetaan, sanoo vanha sananpars. Suomalaiset kukkakauppiat ja heidän järjensä, vuonna 1951 nimensä Suomen Kukkakauppiasliitoksi muuttanut yhdistys, ovat läpikäyneet prosessin useaan kertaan. Siksi lämmmin, kiitollinen ajatus uranuurtajille on paikallaan.

Liittomme ei ole koskaan ollut jäsenmäärältään järin suuri, se on kuitenkin aina edustanut ammattikunnan aktiivisinta ja ammattitaitoisinta osaa. Meillä on ollut tahtoa ja uskallusta ja me olemme tehneet paljon työtä. Vuosikymmenten rakentavasta yhteistyöstä kiitollisena toivotan Teille kaikille jatkuva menestystä!

Sture Thibblin
kunniapuheenjohtaja
Suomen Kukkakauppiasliitto r.y.

Katseet tulevaisuuteen

Suomen Kukkakauppiasliitolla on juhluvuosi. Liiton edeltäjä Suomen Kukkakauppiasyhdistys perustettiin 60 vuotta sitten keuhällä 1932. Kuuden vuosikymmenen taival antaa järjestölle ja sen jäsenille syyn juhlintaan, varsinkin kun työn tulokset on nähtävissä.

Tämä 60-vuotishistoriikki luo katsauksen toiminnan vuosikymmeniin perustamisesta lähtien sekä suomalaisen kukkakauppaan yli sadan vuoden ajalta. Ilman historiaa ei ole tulevaisuuttakaan.

Haluan tässä kuitenkin kiinnittää katseet tulevaisuuteen. Monen kukkakauppayrittäjän tulevaisuudenusko on ollut viime vuo-

sina tiukoilla, kustannusten noustessa ja kaupan olosuhteiden muuttuessa. Uskon kuitenkin ammattikukkakaupan tulevaisuuteen, Euroopan taloudellisen yhdyntymisen keskelläkin.

Kukilla on aina sija ihmisten sydämissä. Vain meillä on käsissämme taito käsitellä niitä taidokkaasti, loihittia esiin kukkien koko kauneus.

Menestyminen vaatii kuitenkin yhteistyötä ja voimaa. Nyt, jos koskaan, on aika koota voimat yhteen oman etujärjestön tueksi.

Kiitän kaikkia Suomen Kukkakauppiasliiton jäseniä, yhteistyökumppaneitamme ja julkisen vallan edustajia liiton hyväksi tehdystä työstä.

Pirjo Laakso
puheenjohtaja
Suomen Kukkakauppiasliitto r.y.

Kukkien kieli on ajaton. Sidotun kukkakimpun sanoma on nyt viestinnän vuosikymmenellä yhtä tavoittava kuin vuosisata sitten, jolloin ensimmäiset suomalaiset kukkakaupat ja -sitomot syntyivät.

Annamme mielellämme kukkien puhua puolestamme, niin ilon kuin surunkin hetkellä. Niiden välittämä viesti koskettaa aina.

Me suomalaiset saamme nauttia luonnon kukkien värileikistä vain pienen osan vuotta. Ehkä juuri siksi kukat merkitsevät meille niin paljon. Kylmän ja pimeän keskellä ne tuovat meille terveiset pian koitavasta keväästä, uuden elämän heräämisestä.

Suomalaisella kukkakaupalla ja alan taidolla on takanaan pitkät perinteet. Viime vuosina olemme saaneet havaita suomalaisten kukansitojien menestyvän hyvin myös maailman huippusitojien joukossa. Muuttuvassa maailmassa kukilla ja taidolla käsitellä niitä on tulevaisuutensa.

Toivotan jatkuvaa menestystä 60-vuotta täyttävälle Suomen Kukkakauppiasliitto r.y:lle sekä sen kaikille jäsenkauppiaille ja floristeille.

Tellervo Koivisto

SUOMALAISEN KUKKAKAUPAN SYNTY

Kukkakauppa tulee Suomeen

Tiedot siitä, milloin kukkakauppa tuli Suomeen, ovat hieman ristiriitaisia. Kirjallisisissa lähteissämme ainakin kaksi helsinkiläistä kukkakauppaa kilvoittelee ensimmäisen suomalaisen kukkakaupan arvosta. Kyse lienee kuitenkin enemmän perusteista kuin absoluuttisesta totuudesta. Tämä käynee ilmi seuraavassa.

Varmuudella tiedetään, taas kirjallisiin lähteisiin nojautuen, että jo 1850-luvulla kaupunkiemme säätyläiset lähettivät toisilleen kukkatervehdyksiä ja nuoret maisterismiehet toimittivat kimp-puja seppeleensitojattarilleen. Kukut ja sitomotyöt, kuten suomenkielinen termi tuolloin viehättävästi kuului, hankittiin puutarhurilta, joita 1840- ja -50-luvuilla oli jo useita maan suurimmissa kaupungeissa.

liseen kortteliin. Tuon ajan kirjoitukset puhuvat "kukkaikkunasta", kyseessä oli provisiokauppa, jossa myyjäliike sai palkkion myymistään kukista.

Pian Christian Bohnhof joutui kuitenkin kilpailemaan Luther & Rudolphin myyntitilasta Meilahden Toivolan puutarhurin *Fredrik Rotkirchin* kanssa. Tämä sai Bohnhofin avaamaan vuonna 1875 maan ensimmäisen erillisen kukkakaupan puutalossa Eteläesplanaadi 2, Espan ja Unioninkadun kulmassa.

Kerrotaan, että jouluna 1879 tässä kaupassa järjestetyssä joulukukkien näyttelyssä suurin sensaatio oli kukkiva hyasintti. Christian Bohnhof kuoli 59-vuotiaana 27.1.1881, kukkakauppa lopetettiin ja puutarha joutui toisiin käsiin.

puutarhan Leppäsuolle, Mechelininkadun varteen, vastapäätä Vanhaa hautausmaata. Ajan tavan mukaan sielläkin myytiin siemeniä ja kukkia sekä tehtiin sidontaa. Myös M.G. Steniusella oli alkuun keski-kaupungilla "kukkaikkuna" Tammerfors Linenmagasinet'in myymälässä.

Kun Grönqvistin upea liikepalatsi Eteläesplanaadilla valmistui, vuokrasi Stenius Kluuvikadun puolelta pienen myymälätilan ja avasi siinä vuonna 1879 kukkakaupan. Mainittakoon, että kukkakaupan ensimmäinen myyjätär oli neiti *Ida Lang*, avioiduttuaan Sagulin.

Nimimerkki K.B. muisteli M.G. Steniuksen kukkakauppaa Puutarhalehdessä vuonna 1910 näin:

"Muistan vielä hyvin mil-laiselta M.G. Steniuksen omistama Helsingin ensimmäinen kukkakauppa näytti sijaitessaan neljännesvuosisata takaperin Grönqvistin kivitalossa, Kluuvikadun varrella. Kesällä se ei oikeastaan olisi kukkakaupan nimeä ansainnutkaan, sillä kukkia siellä ei ollut, ainoastaan lehtikasveja, talvella oli hieman kukkiakin. Sisäänkäynti oli ulkoseinän keskustassa ja sen kummallakin puolella näyttelyikkuna, sentään jo verrattain suuri yksiruutuinen. Kummankin ikkunan edessä olivat kasvitelineet, jotka muodostivat useammat pyöreät lautalevyt, ylempi aina alemmaa sen verran pienempi, että teline näytti porrasmaiselta."

Mårten Gabriel Stenius oli monitoiminen yrittäjä. Hän hankki maatilan Huopalahdesta, rakensi sinne uuden puutarhan ja ryhtyi suunnittelemaan Haagan huvilakaupunkia ja Munkkiniemeä. Leppäsuon hän vuokrasi aluksi vuosiksi 1895–1899 *Carl Johan Bilstedille* ja vuodesta 1902 lähtien Andelinin sisaruksille, joista *Aksel Andelin* piti Leppäsuota kuolemaansa asti. Myös Kluuvikadun kukkakauppa siirtyi Andelinien hallintaan. Liike oli olemassa vielä 1930-luvun alkupuolella, tiloiltaan hieman suurentuneenakin.

Steniusten puutarhurisuku on jatkanut alan toimintaa pääkaupungissa yli sadan vuoden ajan. Helsingin Lauttasaaressa toimiva Kukkakauppa Mauno Stenius on tavallaan Kluuvikadun liikkeen perua.

Samoihin aikoihin Steniuksen kanssa avasi oman kukkakauppansa Pohjoisesplanaadilla Meilahden Toivolan puutarhan saksalais-syntyinen vuokraaja *K. Banner*. Hänen liikkeensä jäi lyhytikäiseksi ja näin 1880-luvulla Helsingissä oli pitkään vain yksi toimiva kukkakauppa.

Maineikkaat Sagulinit

Valter Ferdinand Sagulin tuli ensimmäisten joukossa vuonna 1875 M.G. Steniuksen puutarhurikouluun Lep-

Yksi tällainen kukkien toimittaja pääkaupungissa oli kauppaneuvos *Nikolai Sinebrychhoffin* saksalaissyntyinen puutarhuri *Christian Bohnhof*, joka 23-vuotiaana oli tullut oluttehtailijan palvelukseen. Vuonna 1859 puutarhurimestari Bohnhof vuokrasi Helsingin kaupungilta Arkadian huvila-alueen puutarhaa varten. Villa Arkadia sijaitsi Lätisellä Vierottiellä (Mannerheimintie), Nykyisen Hankkijan aukion ja Eduskuntatalon välisessä laaksossa. Tänne Bohnhof rakensi kasvihuoneet ja ryhtyi harjoittamaan myös siemenkauppaa.

Talvella 1870 hän sai kukkia myytäväksi *Luther & Rudolphin* siirtomaatavara-kauppaan Unioninkadulle, Kauppa- ja Senaatintorin vä-

Suomen ensimmäinen kukkakauppa sijaitsi oikeanpuoleisessa puutalossa Eteläesplanaadin ja Unioninkadun kulmassa vuodesta 1875 lähtien, omistaja oli puutarhuri *Chr. Bohnhof*.

Steniusten satavuotinen taival

Seuraavaksi aloittaneella helsinkiläiskukkakaupalla onkin jo pidempi historia, sen perinnettä jatkava kukkakauppa toimii tänäkin päivänä. Kauppapuutarhuri *M.G. Stenius*, kauppapuutarhureidemme *Grand Old Man*, perusti vuonna 1873

Tähän upeaan Grönqvistin liikepalatsiin, Kluuvikadun puolelle avasi *M.G. Stenius* vuonna 1879 Helsingin toisen kukkakaupan. Se toimi samassa huoneistossa vielä 1930-luvulla.

päsuolle. Täällä hän myös tapasi tulevan puolisonsa *Ida Langin*. He solmivat avioliiton vuonna 1885 ja kolme vuotta myöhemmin Sagulin vuokrasi Arkadian huvilan.

Arkadian puutarha oli joutunut huonoon kuntoon,

V.F. Sagulin kunnosti kasvi-huoneet ja avasi siemenkaupan. Elokuun 1. päivänä 1888 avattiin Sagulinin kukkakauppa kaupungin keskustassa, Aleksanterinkatu 48, josta se pari vuosikymmentä myöhemmin siirtyi naapuritaloon Aleksanterinkatu 46:een.

V.F. Sagulinin huolena olivat puutarha ja siemenkauppa, Ida-rouva puolestaan johti kukkakauppaa, joka oli kuulu sidontatöistään. Ida Sagulin oli ehtinyt työskennellä Steniuksella liki vuosikymmenen, hänelle tuli kukkakauppiasvuosia liki puoli vuosisataa, kun hän 20.3.1920 menehtyi lähes työnsä ääreen. V.F. Sagulinin kuoleman jälkeen liike oli tuolloin toiminut Mikonkatu 4:ssä parin vuoden ajan. Kukkakauppa siirtyi puutarhuri H. Bomanille.

Muita 1800-luvun kukkakauppoja

Pääkaupungissa pysyäksemme on vielä mainittava neljä viime vuosisadan puolella perustettua kukkakauppaa, jotka olivat ajalleen merkityksellisiä.

Harald Wasastjerna oli helsinkiläissyntyinen aatelismies, jonka ajatukset lääkärinpinnoista vaihtuivat puutarhurin ja kukkakauppiaan uraan. Hän oli 1890-luvun alkuvuodet harjoittellut Saksassa ja kotimaahan palattuun perusti vuonna 1894 kukkakaup-

Kauppapuutarhuri V.F. Sagulin ja rouva Ida Sagulin Arkadian huvilan kasvihuoneessa vuonna 1897, he olivat avanneet kukkakauppansa Aleksanterinkadulla jo vuonna 1888.

pansa Bulevardi 1:een, josta se siirtyi Erottajankatu 4:ään. Wasastjernan liike oli erityisen tunnettu hienostuneista sidontatöistään, Harald Wasastjernan siirryttyä taas ulkomaille hänen serkkunsa Torsten Barck otti huolehtiakseen yrityksistä. Harald Wasastjerna oli pitkään Finska Trädgårdssodlaren-lehden päätoimittaja.

Ivar Törnroos oli kuopiolaispoika, jonka tie kulki M.G. Steniuksen puutarhurikoulun kautta ulkomaille ja sitten vaativiin kotimaisiin puutarhuritehtäviin.

Vuonna 1894 hän puutarhansa rinnalle avasi kukkakaupan Uudenmaankadulle ja vuodesta 1901 hän keskittyi pelkästään kukkakauppiaksi. Vuonna 1918 hän myi liikkeensä puutarhuri Felix Ajomaalle, joka jatkoi sitä pitkään. Törnroos muutti synnyinseuduilleen, mutta palasi Helsinkiin ryhtyen vuonna 1926 Arkadia kukkakaupan hoitajaksi, kunnes kaksi vuotta myöhemmin avasi Tunturikadulla taas oman kukkakaupan. Ivar Törnroos kuoli 28.7.1931 yli 70-vuotiaana.

Vuonna 1896 tunnettu puutarhuri John Mengel avasi kukkakaupan talossa Yrjönkatu 14. John Mengel myi menestyvän liikkeensä vuonna 1932, vain muutama kuukausi ennen kuolemaansa, sisaruksille Etne ja Toini

Englund, jotka muuttivat liikkeen Yrjönkatu 8-10:een ja antoivat sille nimen "Azalea". Tällä nimellä liike toimi yhä uusien omistajien hoitamana.

Edv. S. Stenius, M.G. Steniuksen veljenpoika, oli myös puutarhuri. Vuonna 1898 hän avasi Erottajalle kukkakaupan. Kerrotaan, että Edv. S. Stenius oli ensimmäinen kukkakauppias, joka alkoi sidontamateriaalina käyttää kotimaista poronjäkälää.

Vuosisadan vaihteessa Helsingissä oli kukkakauppoja jo kymmenkunta, reilu vuosikymmen myöhemmin niiden lukumäärä oli kaksinkertaistunut. Mutta maaseutukaupungitkin olivat saaneet ensimmäiset kukkakauppansa 19. vuosisadan puolella.

Länsirannikon kukkakauppoja

Ei voi välttyä ajatukselta, että kukkakaupalle oli ns. sosiaalinen tilaus 1800-luvun lopulla Suomessa, kun tarkastelee kuinka nopeasti kukkakaupat yleistyivät pienissäkin maaseutukaupungeissamme.

Maan vanhassa pääkaupungissa Turussa kukkien tarvitsijat olivat tottuneet saamaan tarvitsemansa kukat, ja ehkä myös alkeelliset sidontatyöt, Kupittaaan puutarhakoululta, jonka kasvi-huoneet toimivat samalla myymälänä. Kupittaaan koulun käyneistä puutarhureista moni jäi Turun tuntumaan ja perusti oman puutarhan. Yksi tällainen oli Oscar Blomqvist, jonka tiedetään jo 1880-luvulla tarjon-

neen kukkia kaupaksi Linjakadulla vanhan saunan pu-kuhuoneessa.

Turun ensimmäinen varsinainen kukkakauppa syntyi kuitenkin vasta 1890-luvulla, nimimerkki K.B. kertoo tästä vuonna 1910 Puutarha-lehdessä näin:

"Syksyllä 1894 avasi Kupittaaan puutarhan vuokraaja kauppapuutarhuri C.M. Rajalin Linnankadun varrella Turussa ensimmäisen kukkakaupan, jonka ikkunaan maalattiin vain "Blomsterhandel", ei mitään muuta... huoneisto oli ahdas, kapea ja pitkä huone yksin näyteikkunoin, joka oli verraten suuri. Sisäänkäytävä talon suuresta eteisestä, suuri latvuslaakeri oven kummallakin puolella. Liikettä hoiti eräs neiti yksin; milloin jotakin oli vietävä kaupungille, kutsuttiin puhelimella joku poika Kupittaalta kantamaan. Huono olikin liike kaupassa, sillä ken vain kynnelle kykeni, meni Kupittalle tai muihin puutarhoihin kasvihuoneesta valitsemaan, mitä mieli teki."

Rajalinin liikkeen heikko menestys ei muita pelottanut, samoihin aikoihin Ernst Dittmar hankki Moriabergin puutarhan ja avasi kukkakaupan Pakvalinin talossa Uudenmaankatu 6 b:n kellarikerroksessa. Sigfr. Westerénin vuonna 1901 perustama Fridhemlin kukkakauppa, Turun vanhin yhä toimiva liike, sijaitsi sekä alkuun Uudenmaankatu 6 a:ssa.

Kukkakauppojen määrä lisääntyi Turussa varsin hitaasti, sillä vuonna 1934 siellä oli vain 15 kukkakauppaa.

Länsirannikon vanhin kukkakauppa saattaa olla C.S. Hellman Blomsterhandel, joka on ilmoittanut perustamisvuodekseen 1888. Lähdetietomme mukaan C.S. Hellman kuitenkin muutti Maarianhaminaan vasta seuraavana vuonna eli 1889.

Pohjoiseen länsirannikkoa mentäessä voimme todeta, että Rauman ensimmäisen kukkakaupan perusti kaupungipuutarhuri A.G. Pettersson pian vuoden 1903 jälkeen, B.J. Perssonin kukkakauppa Porissa perustet-

Sigfr. Westerén oli yksi Turun kukkakauppa-alan uranuurtajista, Fridhemlin perustaja.

tiin vuonna 1907, marraskuussa 1932 kukkakauppias Persson katosi jäljettömiin, hänen kohtalostaan ei tiedetä mitään.

Vuonna 1909 Poriin perustettu *Lindbergin* kukkakauppa jatkoi myöhemmin nimellä Yrjönkadun Kukkakauppa, om. Lahja Toivonen.

Vaasan ensimmäisen kukkakaupan lienee perustanut *Hugo Nyström* vuoden 1902 paikkeilla, toinen vaihtoehto on *Palmqvistin* kukkakauppa, jonka vaihtaessa omistajaa vuonna 1919 sen mainittiin olevan kaupungin suurin ja vanhin. Monien tuntema *Karl Käckin* kukkakauppa perustettiin vuonna 1912.

Pietarsaareen perustettiin *A.L. Engströmin* kukkakauppa vuonna 1901 ja vuodesta 1902 liike on sijainnut samassa osoitteessa Kanavapuistikko 8. Neidit *Håkanssonin* ja *Wennholmin* perustivat Kokkolan Siemen- ja Kukkakaupan vuonna 1917, Ingrid Håkansson oli tätä ennen työskennellyt Oulun Siemen- ja Kukkakaupan palveluksessa. Oulun vanhin kukkakauppa saattaakin olla peräisin jo viime vuosisadalta, sillä *Julius Kondrad Bergströmin* kukkakauppa on peräisin vuodelta 1903 ja jo hänen isällään mainitaan olleen kukkakauppa Oulussa. Myöhemmin tämä kukkakauppa on tunnettu H. Gustafssonin ja Pohjolan Kukka-Keskuksen nimillä.

Rannikkoa kohti itää

Porvoolainen kauppuutarhuri *A.E. Thesslund* perusti ensimmäisen kukkakauppansa Porvooseen vuonna 1908, neljä vuotta myöhemmin Loviisaa ja vuonna 1915 Turkuun sai oman myymälänsä, 20-luvulla Thesslundilla oli kukkakauppa jo Helsingissäkin.

Kotkassa muistellaan olleen kukkakaupan tanskalaisella *Ubbesenilla* jo vuosisadan alussa. Kukkakauppa *Viola* on perustettu vuonna 1916 ja *Olssonien* ensimmäinen kukkakauppa 20-luvun alussa.

Vuosisadan vaihteen Viipuri oli vilkas kauppaupunki ja sinne syntyi useita kukkakauppoja. Saksalais-syntyinen puutarhuri *F.C.R. Stavenhagen* jätti

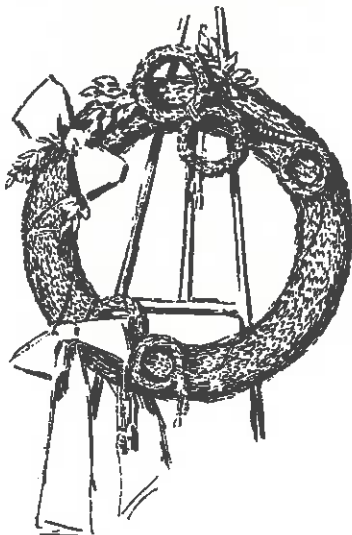
13.10.1896 ilmoituksen Kaupparekisteriin perustamastaan kukka- ja siemenkaupasta. Stavenhagen kuoli 44-vuotiaana 1902 jättäen suremaan lesken ja 9 lasta. Liike lienee tuolloin lakannut toimimasta.

Hilda Loviisa Olsson Kotkasta henkilökuntansa kanssa taidokasta ankkuria esittelemässä vuonna 1931. Erilaiset muotosidontatyöt olivat tuolloin monasti taidon mittana.

Kuitenkin jo ennen Stavenhagenia oli Viipuriin ehtinyt perustaa kukkakaupan *K.T. Forstén*, joka 1.4.1896 avasi kukkakaupan nimellä *K.T. Forsténin Kukka- ja Siemenkauppa*, Forstén johti liikettään aina vuonna 1925 tapahtuneeseen poismenoonsa asti.

Viipurin Puutarhaseuran perustajiin kuuluneet puu-

Tällä laakeriseppeleellä viipurilainen kukkakauppias Bruno Loleytiä sai I palkinnon Turun puutarhanäyttelyssä vuonna 1910, Loleytiä oli aikansa voitokkain sijojamestari.

tarhurit *Aug. Cornér* ja *Ernst Adrian* aloittivat kukkakau-
pan Viipurissa toukokuussa 1900, mutta jo elokuussa 1900 liike siirtyi yksinomaan August Cornérin huostaan. Vanhan polven viipurilaiset muistavat yhä Cornérin kukkakaupan kaupungin keskustassa. Huhtikuun 1. päivänä 1901 puolestaan neito *Fanny Charlotta Nukander* ilmoittaa avaavansa kukkakauppansa Viipurissa. Muutaman vuoden sisään kaupunkiin oli tullut peräti neljä kukkakauppaa.

Eriitysmaininnan ansaitsee onnettomuuden uhrina 2.7.1929 kuollut viipurilainen kukkakauppias *Bruno Fr. Leopold Loleytiä*, joka avasi oman kukkakaupan vuonna 1906, sitä ennen hän oli työskennellyt 8 vuoden ajan sijojana Lybeckissä, Hampurissa ja Göteborgissa. Loleytiä oli kenties oman aikansa paras suomalainen sijoja, joka keräsi ensipalkintoja monista puutarhanäyttelyistä.

Maakuntien vanhoja liikkeitä

Monet Sisä-Suomen maaseutukaupungit, mm. Hämeenlinna, Tampere ja Kuopio, saivat ensimmäiset kukkakauppansa jo viime vuosisadan viimeisellä vuosikymmenellä, siis lähes samaan aikaan maan pääkaupungin, Turun ja Viipurin kanssa. Merkillepantavaa on täälläkin, että lähes poikkeuksetta kukkakaupan perustajana toimi puutarhuri. Vasta vuosisadan vaihteen tienoilla kukkakaupan perustajina alkoi esiintyä muiden alojen ammattilaisia, sekä pian myös muualla oppinsa saaneita kukkasitojia.

Vanhin maaseutukukkakaupoista lienee puutarhuri *J.A. Ohlssonin* Hämeenlinnaan perustama liike, jonka perustamisvuosi oli 1891. Vuonna 1909 Ohlsson perusti sivuliikkeen Lahteen. Yritysten toiminta päättyi konkurssiin vuonna 1913, jonka jälkeen Ohlssonit muuttivat Kuopioon, jonne he myös perustivat sitten kukkakaupan, varsin varttuneella iällä. Ruusuvielijänä tunnettu *E. Aartela* avasi Hämeenlinnassa kukkakaupan noin vuonna 1900, liike oli rouva Aartelan hoidossa. Nykypäiviltäkin tunnetun Kuk-

Siemen- ja Kukkakauppa.

Kukkivien ja vihreiden kasveja kaikkina vuodenaikoina. Suorittaa kaikenlaisten kukkasitomustöiden tilauksia, joita lähetetään etäimillekin maaseuduille, vuodenaikan ilman vaatimusten mukaan huolellisesti sisäänpantuina. Siemenhinta- ja laetelu v:ksi 1898 on ilmestynyt ja lähetetään pyydettyä.

Kunniaineksella

J. A. Ohlson.

Näin mainosti hämeenlinnalainen J.A. Ohlson Puutarha-lehdessä vuonna 1897. Ilmoituksen teksti on hyvin informatiivinen, ilman mainonnassa myöhemmin muotiin tulleita ylisanoja.

kakauppa Primulan perustamisvuosi on 1919, tätä ennen *Aino Salmela* oli ehtinyt työskennellä vuosikymmenen ajan Turun Siemenkaupan sijojana sekä Salossa etä Turussa.

Axel Enbergin vuonna 1896 perustamasta Tampereen ensimmäisestä kukkakaupasta puhutaan tarkemmin Reinolan kukkakauppiassukua esitellessä. Puutarhuri oli myös *August Peltonmaa*, joka perusti niinkään viime vuosisadan loppuvuosina kukkakaupan Tampereelle. Tämä liike siirtyi vuonna 1907 *A. Idefeltille*, jonka puoliso *Mai* mainitaan aikansa tunnustetuimmaksi sijojattareksi.

Mai Idefelt oli saanut oppinsa Steniuksella ja Sagulinilla. Liike oli pienen aikaa *Mai Idefeltin*kin nimissä,

Myymälä	
Kauppa 2	Kaasihuone
Telef. 27	Telef. 479
Siemen- ja Kukkakauppa	
AKSEL ENBERG	
Tampere	
Suositaa hyviä, itäviä	
Kyökti- ja kukkaskasvien	
• Siemeniä •	
Ruukkasvia, Ruusuja	
erittäin runsas valikoima	
Kaikkia alalle kuuluvia tilauksia otetaan kiitollisuu- destaan vastaan.	

Aksel Enberg, Reinolan puutarhuri- ja kukkakauppiassuvun kantaisa, oli vastikään perustanut kukkakauppansa Tampereelle, kun hän vuonna 1897 tarjosi palvelujaan yleisölle.

kunnes vuonna 1915 siirtyi Aksel Enbergille, kyseessä oli myymälähuoneisto Tampereen Kauppahallin talossa. Kiinteistö, jossa yhäkin toimii Puketti-Reinola.

Tiedämme myös, että vuonna 1898 perustettu *Anton Rikkosen* kukkakauppa siirtyi 1900 *Michael Lagerbladille*, joista herroista emme valitettavasti muuta tiedäkään. Teatteritalossa pitkään toiminut Louhilinnan Kukkakauppa oli perustettu vuonna 1912.

Jyväskylään perusti ensimmäisen kukkakaupan seminaarin puutarhurin vaimo *Ida Sahlborg* vuosina 1907–08, hän piti sitä vain muutaman vuoden ajan kuolemaansa asti vuonna 1911. *Torsten Åström* perusti Åströmin Kukkakaupan vuonna 1918 ja toinen vanha paikkakunnan liike, *Dahlströmien* Keski-Suomen Kukka- ja Siemenkauppa syntyi vajaata vuotta myöhemmin.

Kuopio oli viime vuosisadan loppupuolella suomenkielisen kulttuurin vilkas keskus, eikä ihme että siellä kukkakauppaakin tarvittiin. Ensimmäiseksi ehti Tampereelta tullut *John Axel Zetterström* joka syksyllä 1899 näyrimmästi anoi Kuopion kaupungin maistraatilta lupaa avata 1.10.1899 kukkakauppa kaupungissa. Lupa myönnettiin ja Zetterström piti kauppaan vuoteen 1904, jolloin hän Kuopiosta muuttaessaan myi sen *Alfr. Lindroosille*. Zetterström muutti Helsingin seudulle ja perusti puutarhan, joka myöhemmin tuli tunnetuksi Uutela & Knuutin neilikka-viljelmänä. Toinen vanha kuopiolaisliike oli *Alma Sabelin* perustama, perustamisaika osuu vuosisadan vaihteeseen, tarkkaa vuosilukua emme ole löytäneet.

Savonlinna oli suosittu kylpyläkaupunki vuosisadan vaihteessa, vuonna 1904 siellä aloitti toimintansa C.A. *Marckin* puutarha ja kukkakauppa, joka oli rouva Marckin holvassa ainakin parin vuosikymmenen ajan. Joensuussa toimiva *Kainulaisen* Hautaustoimisto ja Kukkakauppa on niinkään iältään varsin vanha.

Mikkelin vanhin kukkakauppa lienee ollut vuonna 1909 perustettu Rannikon Kukkakauppa ja Siemenkauppa, jonka sitomopuolta hoiti rouva *Rannikko* apunaan neiti *Helmi Huittinen*.

Olga Rannikko myi liikkeen 1.12.1913 puutarhuri *G. Garlssonille*. Kaarteen Kukkakauppa ja Siemenkauppa, joka on perustettu 1.6.1913 on näin tämän Rannikon

Kukkakauppias Antti Valjakka Mikkelistä.

Kuuluja kukkakauppiassukuja

Kukkakauppa on aina ollut perheytyötoimintaa, niin meillä kuin muuallakin. Alalla pysytään polvesta polveen, syntyy kukkakauppiassukuja. Meillä niitä ovat mm. Olssonit, Reinolat, Thesslundit, Wardit jne. Tarkastelemme seuraavassa kahta kenties nimekkäintä ja merkittävintä kukkakauppiassukuamme, Wardeja ja Reinoloita.

Suomalaisuusneet Wardit

Sisarustrio C.T. (Carl Theodor), Dan (Daniel) ja Lisa Ward olivat syntyneet Ruotsin Södermanlandissa, Klostertin seurakunnassa lähellä Eskilstunaa. Sisarusarjan vanhin, vuonna 1867 syntynyt C.T. lähti puutarhurinoppiin 15-vuotiaana ja kutsuttiin täytenä ammattimiehenä vuonna 1896 Helsinkiin Suomen Puutarhayhdistyksen puutarhurikoulun johtajaksi Eläintarhaan. Kun koulu vuonna 1906 lopetettiin hankki C.T. Ward Huopalahdesta tilan, joka sai nimen Carlsro. Tämän taidokas puutarhuri perusti taimiston ja rakensi kasvihuoneet.

Nuorempi veli Dan oli seu-

kukkakaupan suoranainen jatkaja. Puutarhuri *Antti Valjakka* perusti A. Valjakan Kukkakaupan 15.4.1924.

Koiskalan kartanon isännän insinööri *Edelholm*in Lahteen vuonna 1898 perustama kukkakauppa oli paitsi paikkakunnan ensimmäinen, myös ensimmäinen kauppalaan perustettu kukkakauppa. Koiskalan liike sijaitti Kansallis-Osake-Pankin talossa ja lopetettiin vuonna 1909. Puutarhuri *Onni Liipola* oli tätä ennen vuonna 1907 avannut Lahdessa toisen kukkakaupan.

Onni Liipola perusti ilmeisesti samoihin aikoihin Heinolaan sivuliikkeen: Heinolan Kukka- ja Siemenkaupan, joka jo vuonna 1909 myytiin puutarhuri *Berndt O. Lundelille* Kemiöstä. Kun Starckin kukkakauppa ja sitomo 1.9.1931 avattiin Heinolassa, oli siellä entuudestaan *E. Rothmanin* omistama

Heinolan Kukkakauppa ja Koskensaaari Oy:n puutarhan kukkamyyrmälä.

Itä-Suomen kaupunkeihin lappeenrantalainen puutarhuri *Oskari Hauru* perusti suorastaan kukkamyyrmälöiden ketjun, Lappeenrannan lisäksi hänellä oli liike Käksälnessä, Pölkästä ja Elisenvaarassa. Maaseutupaikoihin kukkakauppa tuli varsin hitaasti, kun Lohjan kirkolle perustettiin kukkakauppa 1921 uutinen kertoi, että aiemmin kukkakauppa oli ollut maaseutukunnista vain Terijoella.

1900-luvun ensimmäisen vuosikymmenen päätyessä kukkakauppoja oli noin 20–25 eri paikkakunnalla maan eri puolilla. Niitä perustettiin koko ajan lisää, kohta alkava ensimmäinen maailmansota poikkeustiloihin alkoi kuitenkin pian karsia kukkakauppa-alaa varsin rajusti.

Aleksanterinkatu 48 Helsingissä on kukkakauppa-alalle merkittävä osoite. Tässä sijaitti vuodesta 1888 *Sagulinin kukkakauppa* alkuvuosikymmenet ja tähän taloon muutti Dan Ward ensimmäisen, vuonna 1909 perustetun kukkakauppansa vuonna 1916.

rannut Isoveljeä Suomeen jo vuonna 1898. Mutta oli käynyt Pietarissa opissa, suorittanut Ruotsissa asevelvollisuutensa, kun hän vuonna 1907 tuli lopullisesti takaisin Suomeen. Myös Lisa-sisko oli tullut Helsinkiin. Vuonna 1907 alkaa myös Wardien ura suomalaisina kukkakauppiaina, C.T. Wardin nimissä tuona vuonna Etelärannassa avattu kukkakauppa on yhä toiminnas-

sa samassa huoneistossa, vuonna 1912 se kuitenkin siirtyi *Lisa Wardin* omistukseen ja sai nykyisen nimensä. Paristakymmenestä Wardien nimeä kantaneesta yrityksestä vain tämä on enää jäljellä.

C.T. Wardilla oli kukkakauppa alkuun Eteläesplanadi 20:ssä, sittemmin "Flora" kukkakaupat Aleksanterinkadulla, Erottajalla sekä Kalevankadulla. Kun C.T. Ward oli sydämeltään enemmän puutarhuri, antautui Dan Ward sen sijaan kukkakaupan syövereihin.

Dan Ward perusti ensimmäisen kukkakauppansa vuonna 1909 Aleksanterinkatu 9:ään, josta se muutti vuonna 1916 Aleksanterinkatu 48:ään. Tämä myymälä

siirtyi myöhemmin Dan Wardin vaimolle ja toimi pitkään Ella Wardin nimellä. Vuonna 1920 Dan Ward osti veljeltään Eteläesplanaadin kukkakaupan. Seuraavalla vuosikymmenellä Dan Wardin liikenenimestä tuli käsite, kun hän ensin avasi uuden kukkamyyvälän juuri valmistuneessa Lasipalatsissa Heikinkadulla (Mannerheimintielle) ja Bensowin liikepalatsin valmistuttua suuren myymälän Etelä-Esplanaadilla. Dan Ward omisti myös laajan puutarhan. O.Y. Ruusun, Kämärässä Viipurin maalauskunnassa.

Lisa Ward avioitui Saksassa kukkakauppaoppinsa saaneen maanmiehensä David Thibblinin kanssa. Myös heillä oli toinen kukkakauppa vähän aikaa osoitteessa Pieni Roobertinkatu 5. Kukkakauppiasliiton kunniapuheenjohtaja Sture Thibblin jatkaa toisessa polvessa yhä Wardien kukkakauppiasperinnettä.

Laajalle levinneet Reinolat

Reinolan laajan puutarhuri- ja kukkakauppiassuvun kantaisänä voidaan pitää vuonna 1824 Turussa syntynyttä Johan Wilhelm Enbergiä, joka toimi Frenckelin puutarhurina Tampereella. Tehtaanväen pakarituvassa hän myi siemeniä pikku erissä tarvitseville. Johan Wilhelmillä oli kuusi lasta, joista neljä jäi puutarha-alalle. Heistä Aksel Ferdinand (1873–1936) sai yhdeksän lasta, jotka ottivat sukunimekseen Reinolan. Tämä sisarusarja levitti Reinolan nimensä kukkakauppoja kautta maan, Oulusta Hämeenlinnaan.

Aksel Enbergin vuokraamalta Onkiniemen puutarhalta myytiin kukkia runsain mitoin, vuonna 1896 Enberg perusti sekä siementettä kukkakaupan Tampereelle, kukkakauppa sijaitsi aluksi Kauppakadulla. Vuonna 1900 Aksel Enberg hankki Hyhkystä maapalan ja rakensi sinne oman puutarhan, vanhimman pojan mukaan se nimettiin Reinolaksi.

Vuonna 1915 Reinolan Kukkakauppa siirtyi Hämeenkadulle Kauppahallin taloon, nyt sitä hoitavat jo

Anna Sabottin asiakkaana ja Irja Haukka (o.s. Reinola) myyjänä Reinolan Kukkakaupassa Hämeenkatu 19:ssä vuoden 1920 paikkeilla, ajankohta ilmeisesti Äitienpäivä.

tyttäret Taimi ja Irja. Vuonna 1940 tämä kukkakauppa jakaantui kahtia, Taimi Reinolan kukkakauppa jäi entiselle paikalle ja Erkki yhdessä vaimonsa Anna-Liisan kanssa perusti Erkki Reinolan Kukkakaupan Hatanpään valtatie varteen. Anna-Liisa Reinola hoiti tätä liikettä yhtäjaksoisesti 50 vuoden ajan, kunnes se pari vuotta sitten lopetettiin. Taimi Reinola myi liikkeensä eläkkeelle jäädessään Reino Reinolan pojalle Jarmolle, jolla yhä on samassa talossa pukettityyppinen kukkakauppa.

Pojista Risto Reinola perusti yhdessä vaimonsa Ellin kanssa kukkakaupan Seinäjoelle, jossa se yhä toimii. Reino Reinola kuoli yllättäen vuonna 1927. Eero Reinola puolestaan hankki Oulusta Oulun suun puutarhan ja siihen kuuluvan kukkakaupan Tervahovin talossa.

Risto ja Elli Reinolan tapaan myös Iris Reinola kävi Lepaan puutarhaopiston ja avioitui kurssitoverinsa Oiva Jokialan kanssa.

Nuoripari vuokrasi aluksi Katisten puutarhan ja kukkakaupan Hämeenlinnasta, kunnes muuttivat Ouluun. Oiva Jokialan kaaduttua Iris Jokiala palasi etelään, aluksi Hämeenlinnaan ja sitten Lahteen, johon hän perusti kukkakaupan ja avioitui majuri Eino Tirrosen kanssa. Mainittakoon, että Iris Tirronen oli toinen maan ensimmäisistä Ruotsissa koulutuksen saaneista sidonnanolettajista. Iris Tirronen kuoli äkillisesti vuonna 1949.

Myös neljäs Reinolan sukupolvi on mukana kukkakaupassa. Tero Kanerva johtaa äitinsä Ritva Reinola-Kiviniemen vuonna 1962 perustamaa Keskussairaalan Kukkaa Tampereella.

Kukkakaupan asema vakiintuu Suomessa

Vuosisadan vaihteen jälkeen kukkakaupan asema maassamme vakiintui melko nopeasti, uuden vuosisadan ensimmäisellä vuosikymmenellä uusia kukkakauppoja syntyi ripeään tahtiin. Eniten kukkakaupat lisääntyivät Helsingissä, mutta myös monet maaseutukaupungit saivat ensimmäiset kukkakauppansa juuri tällä vuosikymmenellä. Turussa, Tampereella ja Viipurissa kukkakauppojen lukumäärä nousi nopeasti määrään, jolla se säilyi sitten pitkälle, aina 1930-luvulle saakka.

Kukkasidonnasta kuitenkin puhuttiin, Aaku Vuokko kirjoitti Puutarha-lehdessä vuonna 1907 kukkasitomataiteesta mm.:

"Noin 25 vuoden ajan on sitomataide yleensä koko Euroopassa ottanut huomattavampia edistysaskeleita, kuten sitä sanotaan. Samoin tiedämme, että saksalainen tyyli on löytänyt suurta vastakaikua Venäjällä, sekä yleensä pohjoismaissa. Näin ollen ovat myös meidän kukkateksemme enemmän tai vähemmän sanotun tyylin jäljennöksiä, joten on jopa asianmukaistakin ottaa nämä taideluomat siltä kannalta arvosteltaviksi."

Aaku Vuokon ajatuksiin palattiin julkisuudessa vasta Viipurin puutarhanäyttelyn jälkitunnelmissa vuonna 1911. Näyttelyn sidontaosastosta jätettiin 4 henkilön allekirjoittama protesti ja helsinkiläiset kukkakauppiat Herman Hiltunen ja Yrjö Rikala kävivät värikästä

polemiikkaa Puutarha-lehden palstoilla. Samana vuonna tuli Suomeen myös kukkatarviketukkuliike, M. Steniuksen "Tero", samanniminen yritys nuorella Steniuksella oli myös Kööpenhaminassa.

Konkursseja ja kukkapulaa

Lehtitietojen mukaan vuosina 1908–1914 harvalukuisesta kukkakauppojen joukosta 10–15 liikettä jätti konkurssianomuksensa. Tämä tuntuu ihmeelliseltä, sillä I maailmansota oli vasta edessä ja venäläiset upseerit hyviä asiakkaita ainakin varuskuntakaupungeissa. Toiset vaikeudet olivat edessä maailmansodan puhjettua. Näin kirjoittaa nimimerkki Y.R. (Yrjö Rikala?) Puutarha-lehdessä vuonna 1915:

"Nykyisin kautta Euroopan riehuvaa sota on tehnyt suuria muutoksia sitomoisamme, nimittäin sitomaineitten laatuun nähden. Ilman sodan pakotusta emme olisi uneksuneetkaan tulevamme toimeen ilman cykaslehtiä ja cypressiä – niin on ollut niiden käyttö veressämme. Yksinään ei kuitenkaan voi syyttää sitojia näiden ulkolaisten tavaroiden itsepin-taisesta käyttämisestä, sillä yleisö on niitä aina ollut valmis vaatimaan."

Nimimerkki suosittaa käytettäväksi kotimaisia sammaleita, männyn- ja havunksia sekä puolukan ja karnervanvarsia. Sodan myötä olivat kuulut Nizza-ruusut jääneet saapumatta ja kohta katkesivat yhteydet myös Pietarin suuriin ruusu- ja kielviljelmille. Sipulikukkahyödyt korvasivat pian muiden kukkien puutteen.

Kukkien katukauppa pulmana

Erityisesti Helsingissä kukkakaupoille oli suunnattomasti haittaa leikkokukkien katukaupasta, jota harjoittivat etupäässä vanhemmat

naiset kästivarrella kanta-
mastaan korista. Tavaransa
he saivat mm. kukkakaup-
pojen roska-astioista. Puu-
tarhurit ja kukkakauppiat
pommittivat valituksin jär-
jestysvaltaa, mutta kiellon
puuttuessa nämä eivät voi-
neet puuttua epäkohtaan.

Helsingiläiset kukkakau-
pat pitivät 19.2.1920 ko-
kouksen, jossa he päättivät
anoa kaupunginvaltuustol-
ta, että kukkakaupat saisi-
vat lauantaisin olla avoinna
kello 6 illalla. Valtioneu-
vostolta päätettiin anoa lu-
paa pitää kukkakaupat sun-
nuntaisin avoinna kello 9-12
ja että kukkia kantamassa
saisi pitää 13 vuotta täyttä-
neitä lapsia.

Puutarha-lehti 1/1921
kirjoitti, että kukkien hinnat
olivat talvella tavattoman
korkeat, siitä huolimatta
jouluna kaupat olivat tyhjiin
myydyt.

Kohti pulakautta

1920-luvun loppu näyttää
olleen kukkakauppiaille
tuottoisa, maailman laajui-
nen pulakausi oli vasta tu-
lossa. Äitienpäivästä 1929

kirjoittaa Puutarha 6/1929
seuraavasti:

"Äitien päivän kukka-
markkinat muodostuivat tä-
nä vuonna Helsingissä aivan
yllätyksellisen vilkkaiksi.
Tehtiinhan päivälehdissä
asiasta propagandaakin,
jonka menekki kyllin run-
saasti korvasi. Kun äitien
päivää aletaan kukkasin
viettää laajalla maaseudulla-
kin, tulee "kukkasrahasto-
jen" merkitys jäämään mität-
tomaksi. Tässä on aihe, jota
voimme paljon kehittää."

Ja joulumyynnistä nume-
rossa 1/1930 seuraavasti:

"Kaikesta kukkainkäytön
vastustuksesta huolimatta
oli kuluneenkin joulun kuk-
kamarkkinat suurin purtein
hyvät Kukkakaupat myivät
varastonsa loppuun, vaikka
suurempien kukkalaitteiden
menekki olikin vähäinen."

*Kookkaat kielokorit,
kukkavasut kuten nuija
tuolloin nimettiin, olivat
muotia vuosisadan alussa.
Tässä kukkakauppa Lisa
Wardin taidonnäytteitä.*

Suomen Kukkakauppiaiden yhdistys syntyy

Kukkakauppiaiden yhteistyö
syyskuun 29. päivänä 1926
perustetun ja vuoden 1927
alusta toimintansa käynnis-
täneen Suomen Kukkainväli-
tysyhdistyksen puutteissa oli
lähtenyt liikkeelle suotuisas-
ti. Vuonna 1931 jäsenmäärä
oli noussut jo 75:een ja yh-
distys oli toteuttanut jo moni-
a kukkien menekkiä lisää-
viä kampanjoita. Kukkainväli-
tysyhdistys keskittyi pää-
asiallisesti oman liikeidean-
sa eteenpäin viemiseen. Pul-
mia oli toki muuallakin.

Syyskokouksessaan 1930
Suomen Kauppapuutarhu-
rien Liitto keskusteli vilk-
kaasti mm. kukkakaupassa
esintyvistä epäterveistä il-
moista ja päätti mm. perus-
taa erityisen "mustan kirjan"
huonojen maksajien karsi-
miseksi pois alalta. Alustuk-
sessaan *Torsten Barck* mai-
nitsi erityisesti ne monet
henkilöt, jotka perustavat
kukkakauppoja ilman alan
kokemusta ja riittävää pää-
omaa. Vuosina 1930 ja 1931
Helsingissä tapahtui useita
kukkakauppojen omistaja-
vaihdoksia, pulakausi syveni
ja vastikään perustetut kuk-
kaisrahastot koettiin todelli-
seksi uhkaksi elinkeinolle.
Aika oli kypsä oman etujär-
jestön perustamiseksi.

Syksyllä 1931 helsinkiläi-
set kukkakauppiat käänty-
ivät eduskunnan puoleen
saadakseen liikkeiden työai-
kalakiin muutoksen, joka
sallisi kukkakauppiaiden pi-
tää myymälänsä avoinna
sunnuntaiamuisin kello
9-12 välisen ajan. Kukkien
katukauppaan ja kukkien
myyntiin hautausmaiden
porteilla kaivattiin tiukem-
paa otetta. Näiden hankkei-
den arveltiin edistyvän par-
haiten oman järjestön tuella.

Joulukuun kokous

Joulukuun 2. päivänä 1931
kokoontui kolmisenkym-
mentä helsinkiläistä kukka-
kauppiasta ja jokunen kaup-
papuutarhuri Helsingissä
Läntisen Heikinkadun (Man-
nerheimintien) varrella sijait-
sevassa M.M:n (Muntra Mu-
sikanter) huoneistossa. Hel-
mikuun 1932 numerossa
Puutarha-lehti kirjoittaa täs-
tä kokouksesta seuraavaa:

"Helsingin kukkakaup-
piat järjestäytyvät Joulu-
kuun 2. päivänä kokoontui
kolmisenkymmentä Helsin-
gin huomattavinta kukka-
kauppiasta Suomen Kaup-
papuutarhurien Liiton mai-
nostoimikunnan kehoituk-
sesta neuvottelemaan yhtei-
sestä kukkapropagandasta
ja ilmoittelusta.

Kokouksessa tehtiin sel-
vää jo sanotun liiton ajatuk-
sesta yrittää saada kukkain-
menekki kohoamaan. Esitet-
tiin tehty luonnos ilmoi-
tusmainontaa varten joulun
edellisinä viikkoina. Kokous
yhitty yksimielisesti kannat-
tamaan tätä yritystä, ja esillä
olevalle listalle saivat läsnä-
olijat merkitä osallistumi-
seensa tarkoittamansa raha-
maaran. Kauppapuutarhu-
rien liiton mainostoimiku-
nan jaosto sai erään ilmoi-
tustoimiston kera sopiak-
seen varainmukaisesta il-
moittelun järjestämisestä,
jolloinka aluksi pääkaupun-
kin päivälehtien palstoilla il-
moiteltaisiin joka päivä kah-
den viikon aikana. Jos tämä
tehdään, otetaan mainostoi-
minta esille myöhemmin pi-
dettävissä kokouksissa lähi-
vuotta varten. Samassa ko-
kouksessa alusti johtaja *Os-
ian Gauffin* (vanh./Toim.)
jota eräät kukkakauppiat
olivat siihen pyytäneet, kysy-
myksen, olisiko Helsingin
kukkakauppiaiden keskei-
nen yhdistys tarpeen vaati-
ma ja mikä sellaisen tehtävä
olisi. Alustaja esitti työohjel-
man, jossa oli 10 kohtaa.
Hän oli kumminkin itse epä-
röivä, kun puutarha-alalla
alkaa olla järjestöjä ehkäpä
enemmän kuin on voimia
niiden hoitamiseen. Kukkain-
välitys-yhdistyksen ajaa jos-
sain määrin samoja asioita.

Kokouksen yksimielinen
päätos oli kumminkin, vilk-
kaan keskustelun jälkeen,
että tuollainen paikallinen
yhdistys on tarpeen vaatima,
lähinnä yhteisilmoittelun,
ammattitaidon kohottami-
sen, yleisön kasvattamisen,
apulaisten kouluttamisen,
propagandateon ym. syiden
takia.

Komitea asetettiin, johon
tuli 5 jäsentä, ja jonka tulee
laatia lopulliset säännöt uu-
delle tulokkaalle, sekä kut-
sua koolle perustava ko-
kous."

Trädgårdsodlaren 12/1931 kertoo alustajan lisäksi ehdottaneen, että helsinkiläisten lisäksi yhdistyksen jäseniksi tulisi hyväksyä kukkakauppiaita myös muualta maasta ja että yhdistys olisi kaksikielinen, vuotuisesti jäsenmaksuksi johtaja Gauffin ehdotti 100 markkaa. Komitean jäseniksi nimettiin herrat *Albert Schmidt, Asser Lindbom, Dan Ward* ja *Ossian Gauffin*.

Perustava kokous maaliskuussa

Komitea toimi ripeästi, uuden yhdistyksen perustava kokous kutsuttiin koolle tiistai- tai maalisukuun 22. päiväksi 1932 kello 7 ip. jo entuudestaan tuttuun M.M:n huoneistoon. Numerossa 4/1932 Puutarha-lehti kertoo kokouksen kulusta seuraavaa:

"Suomen Kukkakauppiaiden yhdistys perustettiin Helsingissä maaliskuun 22 päivänä. Kuten siitä olemme ennen maininneet, päätti jo joulukuun alussa viime vuonna pidetty kokous, että Helsingin kukkakauppiaat järjestäytyisivät. Silloin asetettu 4-miehininen sääntövaliokunta ehdotti kumminkin, että yhdistyksen jäseniksi otettaisiin kukkakauppiaita muualtakin maastamme kuin Helsingistä, jonka vuoksi nyt oli kutsuttu koolle 70 helsinkiläistä ja 50 maaseudun kukkakauppiasta. Kokouksen avasi sääntövaliokunnan nimissä johtaja *Ossian Gauffin vanh.*, ja kun puheenjohtajaksi oli valittu johtaja *Yrjö Rikala* pyydettiin johtaja Gauffin kokouksen kirjuriksi.

Hän esitti sitten ne periaatteet, jotka ovat olleet sääntöjä laadittaessa määrävinä. Jäseniksi otetaan vain kukkapuodinomistajia, ei torikauppiaita, mutta myöskin kukkakauppoja vastuunalaisesti hoitavia henkilöitä voidaan hyväksyä, vaikkeivät omistajia olekaan. Apulaisia ja muita kukkien käytön levittämistä harrastavia toivotaan kannattaviksi jäseniksi. Yhdistys on kaksikielinen, mutta puheenvuoroja ei tulkita vain päätös- ja äänestys ehdotukset tehdään molemmiin kielin, kuten tiedonannot ja kutsutkin lähe-

tetään kunkin kielellä. Kokouksista ei ilmoiteta lehdis- sä, ainoastaan postin välityksellä. Jäsenmaksu on vuoden viimeisen kokouksen määrättävä, ja voi olla erisuuruinen erilaisille jäsenille. Vuosikokous valitsee 5-miehisen johtokunnan ja johtokunta valitsee toimihenkilönsä. Kokouksia pidetään tarpeen mukaan, vuodessa ainakin kaksi."

Yhdistystä perustamassa ja sen sääntöjä hyväksymässä oli parisenkymmentä henkilöä Trädgårdsodlarenin mukaan. Puutarha 4/1932 jatkaa kokousselostustaan:

"Kokous päätti perustaa yhdistyksen, hyväksyi sitten sääntöluonnoksen pääperiaatteissaan muutamien pienin oikaisuin, jättäen lopullisen "höyläämisen" väliaikaisen johtokunnan tehtäväksi. Johtokuntaan valittiin suljetuin lipuin kukkakauppiaat, herrat *Dan Ward* ja *Asser Lindbom*, rouva *Elma Ignatius*, johtaja *Yrjö Rikala*, neiti *Martta Nevalainen* sekä varalle herrat *H.G. Söderholm* ja *K. Kilpeläinen*, varalta rouva *F. Karila*. Jäsenmaksuksi päätettiin tältä vuodelta sata markkaa, varsinaisilta jäseniltä. Huvitoimikunta asetettiin, johon tuli 7 henkilöä. (O.G.)"

Samassa numerossa on myös uutinen uuden yhdistyksen johtokunnan järjestäytymisestä:

"Suomen Kukkakauppiasyhdistyksen johtokunta valitsi äskeisessä kokouksessaan yhdistyksen puheenjohtajaksi johtaja *Yrjö Rikalan*, varalle johtaja *Dan Wardin* ja sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi liikennekonttorin virkailija *Lennart Johanssonin*."

Niin oli saatu kukkakauppiaiden järjestötoiminta käyntiin, perustavassa kokouksessa nimen muoto oli: Suomen Kukkakauppiaiden yhdistys - Finlands Blomsterhandlarförbund, ajan oloon muoto Suomen Kukkakauppiasyhdistys kuitenkin vakiintui käyttöön.

Yhdistyksen perustajia

Perustavan kokouksen pöytäkirja on kateissa, liioin ei käytettävissä ole yhdistyksen ensimmäisten toimintavuosien jäsenluetteloita. Ainoastaan luottamustehtäviin

Johtaja Yrjö Rikala oli Suomen Kukkakauppiasyhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja.

valittujen nimet ovat tiedossamme. Useimmat heistä ovatkin todellisia kukkakauppa-alan vaikuttajia, henkilöitä jotka vuosikymmenien ajan osallistuivat alan yhteisiin rientoihin.

Ensimmäinen puheenjohtajamme oli puutarhurikoulutuksen saanut alan toimimyritystä *Yrjö Rikala*, joka mielissämme on tutuin ehkä Siemen Oy:n perustajana ja pitkäaikaisena toimitusjohtajana. Yrjö Rikala oli pitkään myös kukkakauppias, vuonna 1907 hän yhdessä silloisen morsiamensa *Maiju Hellenin* kanssa perusti kukkakaupan Helsinkiin Vladimirinkatu (Kalevankatu) 4:ään. Maiju Hellen oli saanut sitojanoppinsa kuulussa *V.F. Sagulinin* liikkeessä. Pari vuosikymmentä myöhemmin Rikalan kukkakauppa

Asser Lindbom oli Kukkakauppiasyhdistyksen pitkäaikainen puheenjohtaja 1930- ja 40-luvuilla.

muutti Aleksanterinkatu 30:een, taloon jossa toimi myös Yrjö Rikalan tuolloin johtama Oy Hortus Ab. Vuonna 1931 kukkakauppa muutti Keskuskadulle Stockmannin liikepalatsiin. 1930-luvulla Rikalat perustivat sitten oman siemenkaupan, Siemen Oy:n.

Ensimmäisestä varapuheenjohtajastamme *Dan Wardista* on jo aiemmin ollut puhetta kuuluja kukkakauppiassukuja esitellessä. Oma kukkakauppa *Dan Wardilla* oli vuodesta 1909 lähtien, liikkeen nimi poistui Helsingin katukuvasta vasta runsas vuosi sitten. *Dan Wardin* ohella kukkakauppias *Asser Lindbom* oli koko 1930- ja 40-lukujen ajan käytetyimpiä voimia niin järjestö- kuin opettajatoiminnassakin. Perusteellisten puutarhaharjoitteluvuosien jälkeen *Asser Lindbom* perusti Helsinkiin puutarhantuotteiden tukku- ja vähittäisliikkeen. Kukkakauppa oli kuitenkin hänen sydäntään lähinnä, vuonna 1929 hän avasi "Eiran Kukkakaupan" Tehtaankadulle ja pari vuotta myöhemmin Museokadulle "Eiran uuden Kukkakaupan". Mainittakoon, että *Asser Lindbomilla* oli maan kenties ensimmäinen kukkatukkuliike 1930-luvulla Huopalahdessa.

Rouva *Elma Ignatius* omisti Arkadiankatu 6:ssa toimineen "Arkadia" kukkakaupan, johtokunnan varajäsenistä *Albert Schmidt* Keskuskadun ja Aleksanterinkadun kulmassa tutun "La Fleuristen", *E.R. Närhi* "Lapinlahden kukkakauppa ja seppeliesitömon" Lapinlahdenkatu 31:ssä. Tilintarkastajista *H.G. Söderholmilla* oli "Kaivopuiston Kukkakauppa" Neitsytpolku 9:ssä, seppelieistään kuuluu "Kilpeläisen Kukkakauppa" oli perustettu jo vuonna 1914.

Vielä muutama sana yhdistysajatuksen alustajasta *Ossian Gauffin* vanhemmasta. Kuuluu Gauffinien puutarhurisukuun kuuluva *Ossian* vanhempi toimi pitkään Turun Siemenkaupan toimintajohtajana, liikkeellä oli vuosisadan alusta lähtien ollut myös laaja sitomo-osasto. Intömielinen Gauffin julkaisi 1920-luvun puolivälissä muutaman vuoden "Flora" nimistä puutarha-alan viikkolehteä, hän oli myös yksi Suomen Kukkainvälitysyhdistyksen perustajista.

LIITON TOIMINNAN VUOSIKYMMENET

Vaisua toimintaa 1930-luvulla

Suomen Kukkakauppiasyhdistyksen toiminta lähti liikkeelle parinkymmenen jäsenen voimin, parhaimmillaan kaan 1930-luvulla jäsenmäärä ei ylittänyt sadan jäsenen rajaa. Perustamisen jälkeen yhdistyksestä kuitenkin kuultiin julkisuudessa jo saman vuoden toukokuussa:

"Suomen Kukkakauppiasyhdistys on tehnyt Suomen Kauppapuutarhuriliitolle esityksen yhteisen mainosrahaston perustamisesta kukkamainostuksen hyväksi. Esitetään, että kun kukkakauppiat maksavat kuukautiset kukkalaskunsa kauppapuutarhureille, niin lyhennettäisiin päältä mainosrahastoon 2 % rahaston hyväksi. Asiasta keskustellaan vielä." (Puutarha 5/1932)

Jo seuraavassa numerossaan Puutarha tietääkin kertoa, että Suomen Kukkamainosrahasto on perustettu em. yhdistysten yhteisestä päätöksestä. Kukkakauppioiden ehdottama 2 % maksettiin rahastoon kaikista kukkaostoista, paitsi jos myyjällä oli oma kukkakauppa rahasto-osuus oli 1 % laskun summasta. Erikseen mainittiin käyttöön otettavista kolmiosaisista kuiteista, joista osapuolten lisäksi yksi kopio meni rahaston asiamiehelle, varatuomari H. Lindbladille.

Lokakuun 16. päivänä 1932 Rakennusmestari Liiton huoneistossa Fredrikinkadulla pidetyssä yhdistyksen ensimmäisessä kokouksessa varatuomari Lindblad, joka oli myös Suomen Kauppapuutarhuriliiton lainopillinen asiamies, selosti mainosrahaston sääntöjä. Hän valitteli varojen keräyksen vaikeutta pula-aikana sekä vetosi kukkakauppioiden vastuuntuntoon yhteishankkeessa.

Tämän koommin kukkamainosrahasto ei julkisuudessa esiinny, ilmeisesti se kuihtui heti alkuunsa varojen puutteeseen.

Ensimmäisen kokouksen toisessa alustuksessa Dan Ward kertoi johtokunnan käynneistä poliisiviranomai-

Sidontakurssien päätteeksi järjestettiin yleisölle näytelly kursseista. Tässä taidokkaita morsiuskinppuja ja seppeleitä 30-luvun alun sidontakurssilta.

Pohjoisesplanaadi 31:ssä sijaitseva Gustaf Anderssonin Rosarium oli aikansa johtavia liikkeitä Helsingissä, tässä näkymä myymälästä vuodelta 1926.

sen puheilla luvattoman kukkien katukaupan valvonnan tehostamiseksi. Tulosta ei saatu, joten alustajan mielestä olisi ryhdyttävä pontevampiin toimiin.

Puheenjohtaja Yrjö Rikala puhui kukkakaupan saattamisesta terveelle pohjalle. Puhuja teroitti kuulijoille, kuinka tärkeää on olla antamatta pitkäaikaista luottoa kukkien ostajille.

Johtokunta oli hankkinut jäsenyritysten käyttöön jäsenyyskilven. Se oli sokea emaloitu peltikilpi, väreiltään sinivalkoinen. Kuva-aiheena oli Merkuriuksen siipi ja tulppaanin kukka. Miltei kaikki läsnäolleet tilasivat kilven liikkeen ulkoseinään kiinnitettäväksi. Huvi-toimikuntakin oli tehnyt parhaansa, kokouksen jälkeen oli illanvietto, jossa nautittiin herra Malmstenin esittämistä merimies- ja kansanlauluista sekä netti Hanseinin tanssinumeroista.

ta sekä kukkaisrahastojen toiminnasta, mutta nämä kysymykset jätettiin pöydälle.

Vuosikokous sen sijaan hyväksyi kaksi Asser Lindbomin esitystä, joissa hän ehdotti, että helsinkiläiset kukkakauppiat ottaisivat liikkeisiinsä maaseudulta oppilaita (noin 12–15 vuodessa) kolmeksi viikoksi, jotta maaseudun kukkaliikkeitä voisi paremmin seurata alan kehitystä sekä, että johtokunnan jäsenet toimisivat maaseudun kukkakauppiaille kukkien välittäjinä, jolloin nämä välttyisivät monilta puhelinkuluilta. On muistettava, että elettiin käsisivälitteisten puhelinkeskustusten aikaa.

Vuonna 1935 helsinkiläisten kukkakauppioiden sitkeys tuotti tulosta. Kiinteistölautakunta määräsi, että viljeltyä kukkia saatiin myydä vain kukkakauppoissa, kauppatorilla ja hautausmailla. Kaduilla oli näin ollen lupa myydä vain viljeltyä kukkia ja niitäkin vain lautakunnan määräämillä paikoilla.

Vuonna 1935 kukkakauppa-ala sai oman säännöllisen palstansa Puutarha-lehdessä, parin vuoden ajan nimimerkit "Ascarius" (Asser Lindbom?) ja "Muscarius" (Saima Musku?) toimittivat palstaa varsin säännöllisesti.

Kurssitoimintaa suunnitellaan

Maaliskuun 13. päivänä 1934 perustettiin Turussa "Turun Kukkakauppiasyhdistys", johon heti liittyi Turun silloisista 15 kukkakau-pasta 13 liikettä. Puheenjohtajaksi valittiin herra Kalle Hartonen, varapuheenjohtajaksi rouva Saima Musku ja rahastonhoitajaksi herra P. Nylund. Muut johtokunnan jäsenet olivat rouvat Karin Leyser ja Sally Kuffschnoff ja herra Lauri Musku, sihteeriksi valittiin herra P. Kuffschnoff.

Kuukautta aiemmin, helmikuun 11. päivänä oli pidetty Kukkakauppiasliiton kokous Helsingissä. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin johtaja Asser Lindbom ja varapuheenjohtajaksi johtaja Dan Ward. Keskusteltiin sairaskassan perustamises-

Uudet haitat edessä

Pula-ajan hellittäessä ulkomaiset kukkatoimittajat ak-

tivoivat taas toimintaansa Suomessakin. Tämä huolestutti keväällä 1937 Suomen Puutarhaviljelijäin Liittoa, joka teki Valtiovaraministeriölle esityksen leikkokukkakutullin kohottamisesta niin vuoden kuukausina, jolloin maan omaa kukkatuotantoa on riittävästi tarjolla:

"kohotettavaksi nykyisestä 200.- mk:sta kilolta 400.- mk:aan kilolta. Samalla on Liitto tehnyt esityksen tullitariffin korjaamisesta siten, ettei leikkokukkiä voitaisi tuoda enää maahan elävänä kasveina 5.- markan tullilla kilolta." (Puutarha 5/1937)

Kesällä 1937 Helsingin kaupunki tarjosi Kolmen Sēpān aukiolla kolme kukkien myyntipaikkaa vuokrattavaksi huutokaupassa. Vaikkei kukaan näitä paikkoja huutanutkaan, heinäkuussa paikalle tuli kolme värikästä kukkakärryä. Suomen Kukkakauppiainien yhdistys valitti päätöksestä, Helsingin kaupunginvaltuusto hylkäsi valituksen ja päätti sen sijaan, Kolmen Sēpān kukkamyyntin kokemusten myötäilemana, lisätä kukkien myyntipaikkoja muuallakin kuin toreilla ja hautausmaiden porteilla.

Suomalaisen kukkakaupan kannalta näkyvin saavutus 1930-luvulla oli syksyllä 1937 Kööpenhaminassa Pohjoismaisessa puutarhanäyttelyssä saatu kultamitali sidontatöistä. Suomen Kukkainvälitysyhdistys oli valinnut maamme edustajiksi rouva *Märtha Collinin* sekä herrat *Dan Wardin* ja *Asser Lindbomin*. Saavutus hakee yhä vertaistaan.

Reinolan Kukkakaupan sidontatöitä Tampereen puutarhanäyttelystä 1930-luvulta.

Vuosikymmenen ankea loppu

Kolmikymmenluvun loppuvuosia on Suomessa totuttu pitämään vankan taloudellisen nousun aikakautena, pulavuosien jälkeen maan talous kohentui ennennäkemättömällä tavalla. Kukka-kauppa, syystä tai toisesta, ei yltänyt mukaan tähän kehitykseen. Puutarha-lehden kommentti syksyllä 1939 on pessimistinen:

"Kotimaiset kukkamarkkinat ovat pitemmän aikaa olleet hyvin laimeat. Kukkien pääasialliset ostajat kaupunkilaiset ovat olleet pidättyväisiä kukkaostoihin ja lisäksi on väestön siirtyminen pois kaupungeista pienentänyt ostavan yleisön lukumäärää. Viime aikoina on kuitenkin kukkien menekki hieman parantunut osittain "yleisten" nimipaivienkin johdosta."

Myös Suomen Kukkakauppiasyhdistyksen toiminta tuntuu kuihtuneen, vuosina 1936-37 Puutarha-lehdessä innolla hoidettu kukkakauppiaspalsta katosi ja parin vuoden ajalta ei alan uutisia juuri löydy.

Suomen Kukkakauppiasyhdistyksen vuosikokouksessa vuonna 1939 esitettiinkin yhdistyksen toiminnan supistamista paikalliseksi toiminnaksi. Esitys sai kannatusta ja kokous valitsi kolmihenkisen toimikunnan, joka sai tehtäväkseen laatia uudet säännöt ja nimiehdotuksen. Vuoden 1940 vuosikokouksessa yhdistyksen toiminta päätettiin lopettaa toistaiseksi. Sodan keskellä mihinkään toimenpiteisiin yhdistyksen lakkauttamiseksi ei kuitenkaan ryhdytty, ja kohta yhdistystä taas tarvittiin – aivan uusiin tehtäviin.

Kun kukkia oli saatavana rajoitetusti tehtiin joulumyynti runsaasti erilaisia kynttiläasetelmiä. Brilliant Star- ja Proserpine -tulppaanit edustivat kukkatarjontaa.

Sotien kurimuksesta kasvun vuosiin

1940-luku alkoi maan käytössä sotaa Talvisodan ilmapommituksissa tuhoutui runsaasti kasvihuoneita ja kukkapula oli heti tuntuva. Helmikuun 19. päivän 1940 suurpommitus Kouvolassa tuotti suruviestin myös kukkakauppaväelle, vuodesta 1920 Kouvolassa kukkakauppaa pitänyt rouva *Elin Salo*, hänen puutarhurimiehensä ja kaksi perheen lasta saivat surmansa sodan uhreina.

Talvisodan päätyttyä olot jatkuivat poikkeuksellisin, Suomen Kukkainvälitysyhdistyksen vuosikokouksessa Helsingissä 29.8.1940 päätettiin ryhtyä perimään erikseen maksu seppelenuhoista, välityksissä minimimaksu oli 35 markkaa.

Syksyllä 1940 nimimerkki "Ascarius" (Asser Lindbom?) kirjoitti Puutarha-lehdessä seuraavasti:

"Seppeleiden hintoja ei voida paljoakaan korottaa, vaikkakin kaikki sitomatarpeet ovat nousseet 2-3 kertaisesti... Meidän on vain pidettävä seppelien hinnat noin 50 % korkeampina kuin ennen... Nykyään on pidettävä hyvin tarkkaa huolta hintamittelusta ja sen vuoksi onkin paikallaan, että kukkakauppiat ottavat maksun myös ns. koristevihreästä."

Lokakuun 1. päivänä 1940 tamperelaiset kukkakauppiat perustivat Tampereen Kukkakauppiasyhdis-

tys r.y:n, johon heti liittyivät jäseniksi lähes kaikki paikallisen kukkakauppiat. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin rouva *Dagmar Simola* ja johtokuntaan rouvat *Ellen Katjamäki* ja *Irja Haukka*, neiti *Anna Vallin* sekä herra *John Gustafsson*. Jo samaisen vuoden lokuussa yhdistys järjesti hotellitammereissa kukkais-tanssiaiset.

Jatkosodan alettua kukkien saatavuus huononi yhä, alalla alkoi esiintyä kemotellua ja hamstrausta. Kukkasiipulien ja -juurakoiden saamisessa sotaikäyvästä Euroopasta oli vaikeuksia, myös polttoainepula vaikeutti kukkien hyötämistä. Pian markkinoille tulivat kukkien "korvikkeet" – tekokukat.

Vaikeuksien keskellä kuitenkin pyrittiin aktiiviseen toimintaan, keväällä 1941 turkulaiset kukkakauppiat toteuttivat yhteistyössä paikallisten viljelijöiden kanssa näyttävän ilmoituskampanjan kukkien menekin edistämiseksi.

Ajan oloon tilanne vakiintui, leikkokukista oli tuntuva pulaa, helposti monistettavia ruukkukukkia oli sen sijaan tarjolla kohtuullisessa määrin.

Polttoainepula muodostui sodan jatkuessa kohtalokkaaksi kukkaviljelylle, kasvihuoneiden lämmitys kiellettiin joulun jälkeisinä talvi-kuukausina, näin kukka-

kaupat jäivät sidonnassa pelkkien tekokukkien varaan.

Valtiovalta asetti vähittäiskaupalle uusia velvoitteita, ensin määrättiin maksettavaksi 4 % liikevaihtovero ja kesällä 1942 Valtioneuvosto päätti hintasaännöstelystä. Myytävänä olevat tavarat oli varustettava hintamerkinnoin, tuttua tälläkin päivällä!

Toiminta käynnistyy uudelleen

Puutarha-lehdessä oli tammiukuussa 1943 seuraava ilmoitus: "Suomen Kukkakauppiasyhdistys r.y. on jälleen aloittanut toimintansa ja kutsuu jäsenikseen kaikkia maan kukkakauppiaita." Samassa numerossa oli myös asiaa koskeva uutinen.

"Sodan aikana ei Suomen Kukkakauppiasyhdistys ole lainkaan toiminut, ei edes jäsenmaksuja ole kannettu kolmeen vuoteen. Yhdistystä sinänsä, ei kuitenkaan eräiden mielipiteiden johdosta ole kokonaan lopetettu. Joulukuun 12 p. muuttamat entisen johtokunnan jäsenet kutsuivat kaikki Hgin kukkakauppiat yhteiseen kokoukseen Arbetets Vännerin huoneistoon Helsingissä ja sinne olikin saapunut noin 50 henkilöä."

Kokous päätti aloittaa yhdistyksen toiminnan uudelleen, jäseniksi liittyivät lähes kaikki läsnäolleet. Kokous valitsi myös johtokunnan ja perusti uuden mainosrahaston. Avauspuheenvuorossaan Asser Lindblom korosti kuinka jonkun ammattikunnan on mahdotonta millään tavoin saada omia yhteiskunnallisia asioitaan hoideksi ilman hyvää yhteistoimintaa.

Kokouksessa käytiin vilkas keskustelu kukkien yhtenäisistä vähittäishinnoista, Kauppapuutarhurien liitto oli jo ehdottanut yhtenäisiä tukkuhintoja kautta maan. Yhdistys päättikin palkata erityisen hintatarkkailijan valvomaan kukkakauppojen hintatasoa.

Sotavuosina kukkakauppiailta löytyi runsaasti taloushenkeä, erilaisia keräyksiä järjestettiin, turkulaisilla oli kummilapsi ja kaikki kynälle kykenevät helsinkiläis-

MAKKONEN
SCHMIDT

kauppiat lupautuivat työskentelemään uusmaalaisissa puutarhoissa kesän 1943 aikana kahden viikon ajan.

Maaseudun aktivointia

Lokakuun 15. päivänä 1943 Suomen Kukkakauppiasyhdistys lähetti puheenjohtaja Asser Lindbomin ja sihteerin S. Särkän allekirjoittaman kirjeen kaikille maaseudun kukkakauppiaille. Kirjeessä kehoitetaan näitä järjestäytymään ja heidät kutsuttiin Helsingissä järjestettävään kokoukseen, jonka tärkeimpinä asioina tulisivat olemaan: 1. Uusien kukkakauppojen perustaminen, 2. Vanhojen liikkeiden lopettaminen sekä 3. Lupa rautalankojen jatkuvaan valmistamiseen.

Marraskuun 23. päivänä pidettyyn kokoukseen saapuikin väkeä satakunta henkilöä, aina Torniota ja Rovaniemeä myöten. Tässä kokouksessa tehtiin mm. esitys yhdistyksen muuttamiseksi liitoksi, jonka jäseninä olisivat paikalliset yhdistykset. Enemmistö oli kuitenkin yhdistysmuodon kannalla.

Kokouksessa päätettiin liittää jäseneksi sekä Suomen Puutarhaviljelijäin Liittoon että Yksityisyrittäjien Liittoon. Kokous teki myös päätöksen vakinaisen asiamiehen palkkaamisesta, vuoden 1944 alusta tätä tehtävää tulisi hoitamaan varatuomari Arvo Aalto, joka aiemminkin oli avustanut liittoa. Ryhtyikö varatuomari

Ikkunoiden jäätyminen oli tuttu ilmiö kukkakaupoissa sotavuosina, ja niiden jälkeenktn. Sähkötulettiin pitää näkymää auki La Fleuristen näyteikkunassa.

Aalto tehtävää hoitamaan ei selviä tallella olevista lähteistä.

Valtiovalan terveiset rautalanka-asiaassa olivat tyyli, luvattiin tehdä parhaansa, jotta kukkalankaa olisi jatkuvasti saatavilla. Kukkakauppiaspalstalla kehoitettiin rautalankapulan johdosta sitomaan seppelipojat paperinarulla ja kukkien langoitusta piti tehdä 15 cm pituisilla rautalanganpätkillä.

Vuoden 1944 maaliskuuksi aiottu vuosikokous jouduttiin peruuttamaan uudelleen alkaneiden pommituslentojen vuoksi.

Sidontaoppi lehden palstoilta

Sodan aikaisissa olosuhteissa ei sidontakursseja voitu järjestää, alalle tuli kuitenkin uutta väkeä, joka kaipasi oppia. Intomielinen sidonnanopettaja Asser Lindbom ratkaisi pulman kirjoittamalla Puutarha-lehdelle laajan 20-osaisen artikkelisarjan erilaisista sidontatöistä. Sarjan julkaiseminen ajoittui kolmen vuoden ajalle, se alkoi syksyllä 1944 ja päättyi vasta 1946. Runsaasti kuvitettu ja teknisiä yksityiskohtia vilisevä kirjoitussarja on tänäkin päivänä

kiintoisaa luettavaa perinteisestä sidonnasta kiinnostuneille.

Kohti normaaliaikojä

Vuoden 1945 vuosikokous pidettiin Tampereella. Siellä virisi vilkas keskustelu siitä mitä pitäisi tehdä niille kukkakauppiaille, jotka sovitettu hintoja huomattavasti ylitäten jatkuvasti pahentavat koko ammattikunnan maineen.

Kokous päättyi rankkaan ratkaisuun, jollei kiertokirjeestä ole toivottua tulosta, liikkeiden nimet päätettiin julkistaa jollain tavoin.

Syksyllä 1945 perustettiin varsin hiljaisesti Helsingin Kukkakauppiasyhdistys, järjestö jota itse asiassa oltiin perustamassa jo joulukuussa 1931. Perustamisuutisessa mainitaan mm. että 30 % maan kaikista kukkakaupoista sijaitsee Helsingissä.

Vuoden 1946 syyskokouksensa Suomen Kukkakauppiasyhdistys piti jälleen Tampereella. Kevätkokouksessaan 1947 yhdistys päätti järjestää sidonnan pikakursseja läänien pääkaupungeissa, vuotta myöhemmin yhdistyksen kevätkokous päätettiin tällaisen kurssin järjestämisestä Imatralla.

Suomen Kukkainvälitysyhdistyksen 20-vuotiskokouksessa 13.8.1947 johtaja Per Kulves Turusta ehdotti välitysyhdistyksen ja Suomen Kukkakauppiasyhdistyksen yhdistämistä, mutta kokous ei yhtynyt alustajan esitykseen.

Vaikka säännöstelyaika vielä jatkui ja sotakorvauksia maksettiin, aika alkoi palata normaaleihin uomiin. Vuosikymmenen komeaksi päätökseksi nousi syksyllä 1949 Helsingin Messuhallissa järjestetty 7. Pohjoismaiden puutarhanäyttely, jonka yhteydessä sadat suomalaiskukkakauppiat saivat oma-kohtaisen tuntuman muiden pohjoismaiden sidontataitoon ja -tyyleihin.

Erään aikakauden päättymistä kuvaa sekin, että vuoden 1949 kokouksessa vuodesta 1934 yhtäjaksoisesti yhdistyksen puheenjohtajana toiminut johtaja Asser Lindbom vetäytyi sivuun ja uudeksi puheenjohtajaksi tuli majuri evp. Eino Tirronen.

Uusia tuulia 50-luvulla

Siirryttäessä 1950-luvulle suomalaisten elämänusko palasi. Kireä säännöstely oli purkautumassa ja kesäksi 1952 oli odotettavissa Helsingin olympiakisat, jotka vuonna 1940 jäivät sodan vuoksi pitämättä. Yhteyksiä ulkomaille solmittiin, Suomen Kukkakauppiasyhdistyksen vuosikokoukseen 5.3.1950 oli saatu esitelmöitsijäksi Ruotsista konsulentti Magnus Åberg, joka ennen virallisia kokousasioita esitti filmejä ruotsalaisesta kukkasidonnasta.

Uusista tuulista kertoivat mm. kaksi vuonna 1950 Puutarha-lehdessä ollutta pikku-uutista, joista toinen kertoi Englannissa käytettävän leikkokukkien varastointiin jäädytettäviä näytekaappeja. Niissä neilikat ja ruusut säilyivät 10–12 päivää ja tulppaanit avaantumattomina 8–10 päivää.

Toinen uutinen kertoi Tanskassa markkinoille tulleesta uutuustuotteesta nimeltään "Flowerlife", jonka avulla leikkokukkien elinikä jopa kaksinkertaistui entisestään. Keksijän nimi oli Svend Aage Christensen, jos se jotakuta kiinnostaa.

Kotoisesti tärkeä oli tieto, että Kukkakauppiasyhdistyksen aloitteesta maahan alettiin tuoda eri kokoisia sidontalankoja.

Mukaan kurssitoimintaan

Yksi johtaja Ossian Gauffin vanhemman yhdistyksen perustamisasiakirjan teeseistä kuului: yhdistys on tarpeellinen apulaisten kouluttamiseksi.

Kesti lähes kaksikymmentä vuotta ennenkuin yhdistys toden teolla pääsi toteuttamaan tätä tavoitettaan. Koulutustoiminta oli keskitynyt SKVY:lle ja oppilaina oli ollut etupäässä liikkeiden omistajia.

Samaisessa vuoden 1950 vuosikokouksessa näet päätettiin koko maata käsittävän sidontakurssin järjestämisestä Helsingissä kesällä 1950. Hanke toteutui elokuussa Espoon Westendissä yhteistyössä Suomen Kukkainvälitysyhdistyksen kanssa.

Tämä oli alku pari vuosikymmentä kestäneelle yhteistyölle koulutustoiminnassa näiden kahden järjestön kesken. Käytännössä järjestely toimi yleensä siten, että Kukkakauppiasliitto hoiti käytännön järjestelyt, välitysyhdistys puolestaan takasi kurssien talouden.

Myöhemmin 50-luvun puolivälin jälkeen syntyi puheenjohtajien Sture Thibblin ja Harald Schmidtin räättälöimänä Ruotsin mallin mukainen järjestelmä, jossa jokaisesta kukkavälityksestä maksettu koulutusmaksu siirrettiin koulutukseen. Järjestely takasi sekä 50- että 60-lukujen laajan kurssitoiminnan taloudelliset puitteet ja oli voimassa aina 1970-luvulle asti.

Tään käytännön muutoksia liiton toimintaan, rakenne-muutos todelliseksi liitoksi piiriyhdistysorganisaatio-neen sai odottaa toteutumistaan vielä runsaan vuosikymmenen ajan.

Toiminta sai sen sijaan uutta pontta, kun syksyllä Kukkakauppiasliitto yhdes-sä Suomen Kukkainvälitysyhdistyksen kanssa palkkasi kenttätöitä tekevän konsulentin muiden pohjoismaiden tapaan. Asser Lindbom löysi tehtävään sopivan henkilön, tuolloin kaivertajana työskentelevän entisen sitojansa Veikko Huttusen. Hän lähti toimen vastaanotettuaan Ruotsiin opiskelemaan ja tutustumaan kukkakauppakonsulentin työ-sarkaan.

Morsiuskimppu oli 50-luvulla kookas ja suoralinjainen – opettajan kritiikki vei ilmeen vakavaksi. Kuva Westendin kurssilta vuodelta 1950.

Kullakin aikakaudella on oma linjansa, tämä ruusuista, neilikoista ja siroista liljoista sidottu seppäle on 60-lukua tyypillisimmillään.

Yhdistyksestä liitoksi

Vuonna 1951 yhdistyksen nimi muutettiin muotoon: Suomen Kukkakauppiasliitto r.y. – Finlands Blomsterhandlarförbund r.f. Nimenmuutos ei aiheuttanut mi-

Konsulentti toi liiton jäsenliikkeisiin, sidontakurssien opettajatehtävien ja havaintoesitysten antamisen välissä Veikko Huttunen näet työskenteli lyhyitä aikoja eri jäsenliikkeissä, opastaen ja osallistuen samalla liikkeiden arkityöhön.

Järjestöllisesti 1950-luvun alku oli hieman sekavaa, kaksi puheenjohtajaa Eino Tirronen ja Armas Raitahti erosi kesken puheenjohtajakautensa. Vakiintuminen tapahtui vasta kun Sture Thibblin vuonna 1954 aloitti yhtäjaksoisesti 28 vuotta kestäneen puheenjohtaja-aikansa.

1950-luvulle ajoittuvat myös liiton ensimmäisen toimiston saaminen sekä ulkopuolisen, tosin sivutoimisen sihteeri/varainhoitajan palkkaaminen. Liiton jäsenmäärä oli vuosikymmenen puolivälissä 300 jäsenen paikkeilla, kasvu oli tasaista, joskin pientä.

Paimion Kukkakauppa on tyypillinen maaseudun kukkakauppa. Nuori puutarhuri Kosti Saarikko perusti sen vuonna 1932, vuonna 1972 liike siirtyi tyttärelle Terhi Mäkiselle.

Pääpaino kursseissa

Toiminnallisesti liitto panosti voimakkaasti sidontakursseihin, vuosittain järjestettyjen suurten kaksiviikkoisten kurssien lisäksi järjestettiin lyhyitä kursseja eri puolilla maata, paikallisten tarpeiden mukaan. Alkuun opettajavastuu oli lähes yksin Veikko Huttusen harteilla, mutta vuosina 1954 ja 1959 pidettyjen opettajakurssien jälkeen käytettävissä oli myös paikallista opettajakuntaa useilla paikkakunnilla.

Kursseilla puhuttiin myös myynnistä ja mainonnasta, taitavana tekstaajana Veikko Huttunen uudisti kukkakauppiaiden käyttämiä tekstausstylejä nykyaikaisemmiksi.

Tulppaanimainonta alkaa

Tammikuussa 1953 helsinkiläisten päivälehtien lukijat näkivät ensi kertaa lehtensä palstoilla myöhemmin lähes legendaksi muodostuneen mainoslauseen: Milloin sai vaimonne viimeksi kukkasen?

Hollannin kukkasipulin-tuottajien vientijärjestön kustantama mainoskampanja oli aloittanut voittoa kulkunsa myös Suomessa. Tässä, kuten niin monessa muussakin asiassa, ruotsalaiset ammattitoverimme olivat meitä askelen edellä. Vaikka mainoskampanja ei kukkakauppiaille maksanut mitään, ei vastaanotto ollut alkuun pelkästään positiivinen, vasta vuosien mittaan kukkakauppiat oppivat ottamaan hyödyn tästä yhdestä kaikkien aikojen parhaimmaksi tunnustetusta mainoskustasta, joka jatkuu yhä.

Olot vakiintuvat

Vaikka olot pikku hiljaa normalisoituivat ja säännöstelykin lopulta lakkasi kokonaan, ei kukkakauppa-alalla vielä päästy sotien edelliseen normaaliaikaan. Suomeen oli tuotu talviaikaan leikkokukkiä jo vuosisadan alusta lähtien, Nizza-ruusut olivat jo tuolloin käsite. Nyt valuutapula esti tuonnin kokonaan, kukille ei saanut lissenssejä lainkaan ja kukkakaupparivikkeillekin hyvin rajoitetussa määrin.

Rajitusten näkyi pitkinä talvikuukausina, jolloin leikkokukkien osalta oltiin lähes yksinomaan hyödettyjen sipulikkukien varassa. Ruotsalaisten soveltama sidontatyylä risti- ja sädemalleineen neljän kukan systeemillä oli sopiva tälle materiaalille.

Kasvun ja kehityksen vuosikymmen

1960-luvun puheenaiheita suomalaisessa kukkakaupassa olivat mm. liikkeiden pidentyvät aukioloajat sekä kukkamarkkinoinnin uudet tiät. Euroopassa kukkia myytiin yhä enenevässä määrin suurissa elintarvike-liikkeissä ja Ruotsissa nuori yrittäjä Bengt Nygren polkasi käyntiin 18 myymälän Bukketten-ketjun.

Suomen Kukkakauppiasliiton kohdalla 60-luvun alkupuoli meni tiiviisti piirior-ganisaatiosta keskusteltaes-

punginhallituksilta lupaa saada pitää liikkeensä avoinna aina kello 20:een tai 21:een asti. Toisaalla, esimerkiksi Vaasassa lupa myönnettiin, toisaalla kuten Tampereella evättiin. Kukka-kauppiasliitto ei ottanut kantaa asiaan – mielipiteenä yleisesti oli, että kukkakaup-piaan päivä oli riittävän pitkä ilman lisättyä aukioloai-kaakin. Kukkakioski oli kuitenkin tullut jäädäkseen suomalaisen kukkakaup-pakuvaan.

Näin tyylikäs oli helsinkiläisen kukkakauppa Lisa Wardin näyteikkuna liikkeen täyttäessä 50 vuotta. Liike on yksi vanhimista toimivista kukkakaupoista.

Jäsenkunta kasvaa

Tämän vuosikymmenen aikana Suomen Kukkakauppiasliiton jäsenmäärä kasvoi nopeasti, vuonna 1963 jäseniä oli 384, vuotta myöhemmin ylitettiin 400 jäsenen raja ja vuoden 1965 lopussa jäseniä oli jo 448, vuonna 1966 lähenneltiin jo 500 jäsenen rajaa (491) ja pian tuokin raja ylitettiin.

Jäsenmäärän huomattavaan kasvuun on löydettyä vissä ainakin kolme eri syytä: ensiksikin kukkakauppojen lukumäärä kasvoi 1960-luvulla tuntuvasti, toisaalta liiton toiminta maakunnissa aktivoitui oleellisesti piirien toiminnan käynnistyttyä ja kolmanneksi liiton tarjoamat jäsenpalvelut, erityisesti mahdollisuus saada sidonnanopetusta, painoivat vahvasti jäsenyyden puolesta.

Lisäksi on muistettava, että liiton jäsenmaksu oli tuol-

sa, sitä suunniteltaessa ja perustettaessa, kuten myöhemmin tarkemmin kerromme. Vuosikymmenen puoliväliin ehdittyä oli kahdeksan piirin toimintaverkko valmiina toimintaan.

Yksi 1960-luvun alkupuolen ilmiö oli kukkakioskien yleistyminen, niitä perustivat niin kukkakauppiat kuin ammattitaidottomat yrittäjätkin. Kun aukioloaika kukkakaupoilla oli rajattu päättymään arkisin kello 18 ja pyhisin puoleltapäivän, jäi kukkakioskeille markkinarako kukkia iltaisin ja sunnuntaisin tarvitsevien asiakkaiden palvelemiseen. Haitta koettiin suureksi, monilla paikkakunnilla kukkakauppiat yhdessä anoiivat kau-

lolin varsin alhaisella tasolla, 60-luvun puolivälissä se oli 50 markkaa/vuosi ja vuonna 1966 siirryttiin liikkeen henkilökunnan määrän mukaiseen porrastukseen. Tuona vuonna esimerkiksi 1-2 henkilön liike maksoi jäsenmaksua 60 mk/vuosi, 3-4 henkilön liike 100 mk/vuosi ja yli 5 henkilön liikkeet 150 mk/vuosi.

Liiton toiminta vakuntui muutoinkin, sivutoimisen sihteeri/varainhoitajan rinnalle palkattiin syksyllä 1963 liiton ensimmäinen toiminnanjohtaja, jonka toimikausi jäi lyhyeksi. Mutta jo tammikuussa 1964 liitto sai kokopäivätoimisen toimistonhoitajan sekä oman toimiston.

Yhteydenpito tehostuu

Oman toimiston myötä myös liiton yhteydenpito jäseniin tehostui, tiedotteita ja jäsenkirjeitä lähetettiin entistä säännöllisemmin. Jäsenet voivat nyt ottaa myös itse yhteyden liittoon sen toimiston välityksellä entistä helpommin.

Vuoden 1963 loppupuolella ryhdyttiin Puutarha-Uuti-

sisä julkaisemaan säännöllisesti "Kukkakauppa-alalla tapahtuu"-palsta.

"Kauppapuutarhaliiton ja Kukkakauppiasliiton ajatukset muuttamista asioista saattavat joskus poiketa toisistaan. On mielenkiintoista nähdä miten silloin käy. Saammeko omassa osastossamme esittää poikkeavan näkemyksemme lehden virallisesta kannasta? Se olisi todellista journalismia, huomaania menettelyä sanan parhaimmassa merkityksessä."

Näin kirjoitti Tauno A. Luukkanen ensimmäisessä kolumnissaan. Ristiriitoja ei liene syntynyt, vaikka palsta tässä muodossa jäi lyhytikäiseksi. Kuitenkin joulunumerossaan 1965 Puutarhauutiset kertoo, että vuoden 1966 alusta lukien lehdessä julkaistaan kerran kuukaudessa "Kukkakauppias" -niminen erikoisliite. Sen toimintuskunnan muodostivat toiminnanjohtaja Auvo Marckwort Interflorasta, merkonomi Hannu Näppilä Kukkakauppiasliitosta ja toimittaja Terttu Kalevi P.U:sta. Tässä muodossa yhteistyö jatkui aina vuoteen 1984, jolloin Suomen Kukkakauppiasliitto ryhtyi julkaisemaan omaa "Floristi"-lehteä.

Hampurin kansainväliseen sidontanäyttelyyn ja San Remon sidontakilpailuun, Interflora-Suomen nimissä. Mutta myös kotimaassa puhalsivat kansainväliset tuulet, Ammattienedistämislaitoksella Helsingissä 28.-29.8.1963 järjestetyille havaintokurssille oli ensi kertaa saatu opettajat Keski-Euroopasta, P. Wegener Saksasta ja A. Ackerman Sveitsistä. Kurseille osallistui 125 henkeä maan eri puolilta. Maailmankuulut opettajat antoivat parastaan, virkeitä saatiin runsaasti.

Myös liiketaloudelliseen koulutukseen alettiin nyt ponnistaa. Kukkakauppiaspäivillä Tampereella 23.-24.8.1965 järjestetyssä seminaarissa puhuttiin mm. kukkakaupan menekinedistämisestä sekä muuttuvista ostotavoista.

Vuotta aiemmin Kuopiossa 24.-25.8.1964 pidettyjen Kukkakauppiaspäivien yhteydessä puolestaan järjestettiin Suomen ensimmäiset varsinaiset sidontakilpailut, joiden voittajaksi selviytyi Laina Vesa Porista. Nämä kilpailut johtivat sitten vuonna 1966 aloitettuihin vuotuisiin kukkasidonnan SM-kilpailuihin.

Saksalainen mestarisitoja Paul Wegener toi uusia tuulahduksia suomalaisitojille, tulkkina toimi Marita Thibblin.

Harmejakin mukana

Valtiovaltakun muisti taas kertaalleen kukkakauppiaita, vuoden 1964 alusta lähtien myös kukat olivat liikevaihtoverollisia tavaroita. Uusi käytäntö aiheutti paljon kyselyjä ja selvityksiä niin toimistonhoitajalle kuin kaikille luottamushenkilöillekin.

Joulukuussa 1965 SKKL:n Helsingin piiri lähetti Kauppapuutarhaliitolle ja sen Helsingin piirille kirjelmän, jossa kehoitetaan viljelijöitä pidättäytymään vähittäismyynnistä. Soili Lindbergin allekirjoittama kirjelmä päättyi seuraavasti:

"Jäsenistönne vakituisina asiakkaina toivomme, että asiassa saataisiin aikaan pikainen korjaus, jonka jälkeen ammattikuntiemme välinen yhteistyö tulee varmasti sujumaan entistä tehokkaammin."

Kahden polven sitoja kotkalaisesta Ovaskan Kukkakaupasta. Olga Ovaska oli liikkeen perustaja, tytär Leeni Ahokas (os. Ovaska) sidonnanopettaja ja Suomen mestari vuosina 1972 ja 1975.

Kursseja ja kilpailuita

Portteja Eurooppaan avattiin, osallistuttiin kansainvälisiin tapahtumiin, mm.

Toiminta uomissaan

1960-luvun suurten uudistusten jälkeen uuden vuosikymmenen alku tuntui toiminnallisesti eräänlaiselta suvantovaiheelta. Toki tuoloinkin oli tapahtumia niin liiton ja piirien tasolla. Eri järjestöjen yhteistyössä toteuttama liikkeenjohdon kurssi keväällä 1971 sai osanottajilta kiittävät lausunnot.

Vastatessaan Puutarha-Uutisissa kevättalvella 1971 olleeseen *Annikki Savonlahden* kirjoitukseen kukkasi-donnastamme, sidonnan-opettaja *Veera Thesslund* vastasi mm. seuraavaa:

"Meillä Suomessa käytetään ns. skandinaavista linjaa, joka suorine linjoineen on ehkä vähän jäykkää, mutta kuvastaa sellaisena meitä jäykkiä pohjoismaalaisia. Sille on kuitenkin ominaista, että kukat pyritään käyttämään mahdollisimman luonnollisina, käytetään hyväksi esim. kukkien omia varsia. Monissa muissa maissa kukkia käsitellään aivan toisin, esim. Englannissa on vielä tänä päivänä käytössä ns. muutosidonta, jota meillä ei juuri enää suositata."

Kukkapulmat olivat esillä Puutarha-Uutisten numerossa 28/1971, kun Kaupapuutarhaliitto esitti kukkaviljelijöilleen vetoomuksen kukkien saamiseksi sidontakurssien käyttöön:

"Kukkakauppiaiden ammattitaidon kehittäminen on tärkeä asia kukkaviljelijänkin kannalta. Markkinoidaanhan juuri ammattikukkakaupan kautta valtaosa tuotannostamme ja ammattitaidon kohottaminen auttaa myös kukkien menekin lisäämiseen."

Monien sidontakurssien kellarimestari *Aarne Nikkanen* laskeskel, että yhdellä kurssilla kului 14 000 neilikkaa, 7 000 ruusua, 40 000 erilaista perennakukkaa sekä valtaisa määrä kesäkukkia ja leikkovihreää.

Vuonna 1971 Kukkakauppiasliitto sai ikäänkuin "oman lehden", tuolloin näet päätettiin sisällyttää jäsenmaksuun Puutarha-Uutisten vuosikerta. Kukkakauppiasliite ilmestyi tuolloin pääsääntöisesti joka toinen viikko.

Ketjuliikkeet tulevat

Vuoden 1972 syksyllä hyvinkäläinen Vakkuri Oy solmi yhteistyösopimuksen Buketten-ketjun kanssa ja avasi 5 kukkamyyrmälää Suomessa. Ruotsissa Buketten'illa oli tuolloin 75 myymälää ja yritys oli levinnyt Norjaan ja Englantiin, oleellista oli ettei Buketten-myyrmälöissä tehty lainkaan sidontatöitä.

Viisi vuotta myöhemmin tapahtui seuraava rynnäkkö tällä sektorilla, kun Amer avasi 22.9.1977 neljä Kukkameri-Ateljeeta pääkaupunkiseudulla ja kertoi lehdistölle tarkoituksena olevan koko maan kattavan myymäläverkon perustamisen. Vuotta myöhemmin hanke oli valmis lopetettavaksi, 3 myymälää suljettiin ennen vuodenvaihdetta ja Amerin toimintaryhmän johtaja *Juhani Laine* kertoi Puutarha-Uutisille:

Piirit järjestivät 1960-luvun loppupuolella ja koko 1970-luvun ajan runsaasti sidontakursseja.

"Kulunut vuosi on opettanut meille vähittäiskaupasta ja nimenomaan kukkakaupasta paljon. Kukkakauppa tuntui sopivan erityisen hyvin nimenomaan perheyriyukseksi. Kukkakauppa on pientä liiketoimintaa ja suhteellisen riskialtista". (Puutarha-Uutiset 42/1978) Buketten-ketju menehtyi Ruotsissa, sen sijaan osa suomalaismyymälöistä jäi henkiin, tosin alkuperäisideasta luopuen.

Vuoden 1972 puheenaiheita

Kuluttajajärjestöt järjestivät kevättalvella 1972 keskustelutilaisuuden, jossa pohdittiin hautajaisiin liittyviä tapoja ja niiden kustannuksia. Vastaajina olivat mm. *Sture Thibblin* ja *Gunborg Saalasti*.

Kappelin koristelun kustannuksia pidettiin kalliina, kuten kukkien hintoja yleensäkin. Kuluttajat ry:n edustaja protestoi tapaa viedä

Erlaisilla myyjäisillä on monasti kerätty varoja niin liiton kuin piirienkin tarpeisiin.

kaupan myyjäkurssin järjestäminen Kempeleen maatalous- ja puutarhaoppilaitoksella sekä loppuvuodesta tieto, että kukkakauppa oli vähittäiskaupan kärjessä. Liiton jäsenmäärä oli 600 jäsenen tuntumassa, vuonna 1976 raja oli ylitetty, rekisterissä oli 612 nimeä.

Keväällä 1976 keskusteltiin kiivaasti ylioppilasuusista, viljelijöiden mielestä kotimaisen tuotannon kasvu turvasi ruusujen saatavuuden ja lisensejä ei myönnetty, kukkakauppiaat olivat asiasta tietysti eri mieltä. Edellisyksyn "Finlandia kukki" näyttelyn tuotosta annettiin Kukkakauppiasliitolle 5 000 markan lahjoitus, joka toivottiin käytettävän liiton kurssi- ja koulutustoinninnassa.

Epätervettä kilpailua

Kukkien myynti elintarvikeliikkeissä lisääntyi, kauppa

tehtiin selvästi määräyksiä rikkoen. Lääkintöhallitus ja Kaupan Keskusvaliokunta antoivat selkeät ohjeet, joita ei kuitenkaan noudatettu. Monilla paikkakunnilla yksittäinen kukkakauppias kävi sitkeää taistelua sekä virkamiehiä että epärehhtiä kilpailijaa kohtaan.

Vuonna 1977 kuoli kukkakauppias Dan Ward, viimeinen vuosisadan alun suurista alan taitajista.

Koulutuksessa tapahtuu

Uutena asiana kukkakauppaan tuli oppisopimuskoulutus ja vuonna 1977 järjestettiin ammattitutkinto, 10 vuoden väliajan jälkeen, nyt yhteistyössä Ammattikasvatushallituksen kanssa. Seitsemän sitoo läpäisi tutkinnon, joka on osoittautunut yllättävän vaikeaksi. Seuraa-

vana vuonna sai suurta julkisuutta kukkakauppa-alan uusi koulutussuunnitelma, puutarha-alan keskiasteen koulutukseen oli tullut mukaan yhtenä vaihtoehtona floristikoulutus 2 vuoden ja 8 kuukauden oppijaksoneen. Suunnitelman toteutumista toki piti vielä odottaa muutama vuosi.

Huhtikuussa 1978 järjestettiin Helsingissä Rakenusmestarien talolla yleiset sidontakilpailut. Voittaja Soile Räsänen sai ensi kerran haltuunsa Maiju ja Yrjö Rikalan Säätiön lahjoittaman upean kiertopalkinnon sekä matkan Roomaan Europa Cup:in kilpailumaan.

Puutarhaopetuksen tarkastaja Anna Henttinen lupaili kukkakaupakkoulutuksen edistävän, kyseen tulisi sisäoppilaitosmuotoinen koulutus, ilmeisesti Piikkiössä. Hän valittiin, että kurssitoimintaa tarvitaan tänäkin jälkeen jatkokoulutukseen.

Koulutuksen vuosikymmen

Vähittäiskaupan rakenne muuttui Suomessa suuresti lähdeittäessä 1980-luvulle. Pienet erikoisliikkeet vähenivät, päivittäiskaupankin kohdalla siirryttiin yhä suurempiin myymäläkokoihin – itsepalvelumyymälöistä marketteihin. Ns. varastomyymälä-tyyppi yleistyi. Myös suomalaisessa kukkakaupassa kehitys näkyi kukkatalojen määrän lisääntymisenä 1980-luvun alkuvuosina. Selvä kehityssuunta oli myös kukkakauppojen siirtyminen kaupunkien pääkatujen varsilta lähiöihin ja markettmyymälöiden eteisauloihin.

Suomen Kukkakauppiasliitto ry vietti 50-vuotisjuhlavuottaan vuonna 1982, Finlandia-talolla 18.4. pidetyssä 50-vuotisjuhlakokouksessa hyväksyttiin kauaskantoisen toimintasuunnitelma. Eräs sen kohdista oli toiminnan muuttaminen kalenterivuosi-jakottaiseksi, samoin päätettiin toteuttaa jäsentiedustelu, jolla kartoitettaisiin kehittämistoiveita ja -tarpeita. Jäsenmäärän kasvun myötä liiton tehtäväkenttä oli laajentunut siinä määrin,

että liitolle päätettiin palkata toiminnanjohtaja, jäsenhankintaa päätettiin suunnata hautausoimistoihin ja kukkakioskeihin.

Esillä oli myös sääntömuutosasia, sen tärkeimpiä muutoksina oli piirien rekisteröitymisen mahdollistaminen sekä siirtyminen kahteen vuosikokoukseen, tilikokoukseen keväällä ja vaalikokoukseen syksyllä. Juhlakokous ei suorittanut henkilövalintoja vaan päätti, että puheenjohtaja ja hallitus jatkavat vuoden 1982 loppuun.

SM-kilpailu järjestettiin nyt kaksiosaisena, lauantaina karsinta ja sunnuntaina finaali, *Varpu Suontaka-Lahinen* vei voiton.

Kauaskantoisia päätöksiä

Vuoden 1982 aikana saatiin vahvistus, että puutarhatalouden peruslinjan sidontaja kukkamarkkinointilinja (floristilinja), joka valmistaa floristeja pääsee käyntiin

Koulutuksen vuosikymmenellä liikkeenjohdollinen koulutus yleistyi kukkakauppiaiden piirissä. Useita erilaisia kursseja ja seminaareja järjestettiin eri puolilla maata.

syksyllä 1983 Tuorlan maa-talous- ja puutarhaoppilaitoksessa. Eikä tässä vielä kaikki, samanlaiset linjat tulisivat vielä 1980-luvulla Mäntsälän ja Kempeleen puutarhaoppilaitoksiin.

Kukkakauppiasliitto yhdessä Taimikauppiaiden kanssa jätti Kauppa- ja teollisuusministeriölle lakimuutosanomuksen, jossa pyydettiin kukkakaupoille sunnuntaipäiviksi aukioloaikaa kello 8–18 väliseksi ajaksi. Lainmuutosanomus tulitaisiin käsittelemään kiosklasetuksen muutoksen yhteydessä. Kuten tiedämme, lopullinen tulos oli se, että kukkakaupat saivat täysin vapaan aukioloajan.

Syyskokouksessa vuonna 1982 jäsenistö antoi hallitukselle valtuudet ostaa liitolle toimistohuoneiston Tinaltieltä, tästä lähemmin myöhemmin.

Merkki uusitaan

Suomen Kukkakauppiasliiton ensimmäinen merkki esiteltiin jäsenille heti perustamisvuonna. Soikea merkki Merkuriuksen siipineen ja tulppaaneineen oli käytössä aina vuoteen 1953. Tuolloin

järjestetyn merkkikilpailun voitti kukkakauppias *Armas Railahti*, liiton puheenjohtaja tuolloin, ehdotuksellaan "Calla". Pyöreässä merkissä oli sinisellä pohjalla valkoinen calla hopealehtiseppeleyn ympäröimänä. Tämä merkki oli käytössä vuoteen 1970, jolloin sen korvasi toinen pyöreä merkki, jossa oli tyylitelty kukka verholehtineen. Tämä merkki ei ilmeisesti koskaan päässyt jäsenen suosioon. Juhlavuoden kunniaksi otettiin käyttöön nykyinen, tamperelainen kultaseppämestari *Tuomo Vainikaisen* suunnittelema kielomerkki.

Koulutus monipuolistuu

Muuttuvat markkinointimenetelmät pakottivat kukkakaupankin etsimään uusia muotoja markkinointipuolen koulutukseen. Vähittäiskaupan Keskusliitto oli yhdessä Markkinointi-Instituutin kanssa kehittänyt erikoistavara-alojen kauppiaille koulutusta, johon muutama kukkakauppias osallistui.

Tampereen Kauppaoppilaitoksella vietiin läpi erityinen kukkakauppayrittäjien kurssi ja helsinkiläiset järjestivät yhden päivän somis-

tuskurssin. 1980-luvun puolivälissä puhuttiin askakeskeisestä markkinoinnista. Kaiken kaikkiaan markkinointikoulutus on alalla ollut jaksottaista ja suunnittelematonta. Sidontakoulutukseen verrattavaa painoarvoa se ei ole koskaan saanut.

Tutkimustoiminta käynnistyi niinkään, vuonna 1982 valmistui erikoiskauden tunnuslukututkimuksista ensimmäinen. Markku Suutari ja Tiina-Maija Laakso tekivät ansiokkaan tutkimuksen kukkien ostotottumuksista ja kukkakaupan jakeluteistä valmistui tutkimus vuonna 1988.

Vuonna 1988 liiton kunnnapuheenjohtaja Sture Thibblinille ja entiselle puheenjohtajalle Eila Nurmelle myönnettiin liiton hopeinen ansiomerkki kultaisin lehvin.

Itsenäisyyspäivänä 1985 Marita Thibblinille myönnettiin Suomen Leijonan Ansioristi, jonka kävivät liiton edustajina hänelle luovuttamassa Eila Nurmi ja Ilkka Lähteenmäki.

sijoituksia kansainvälisissä kilpailuissa. Alkuun se kuitenkin herätti keskustelua kaupallisen ja taiteellisen sidonnan eroavaisuuksista ja merkityksestä kukkakaupan arkipäivässä. Keskustelu on laantunut, mutta pinnan alla se itää yhä.

Keskustelu leikkokukkatuonnista siirtyi 1980-luvulla omasta piiristä julkisuuteen. Kukkakauppiaat katsoivat tarvitsevansa yleisön tukea tuontiaikojen säätelyssä. Heidän mielestään viikon-parin kukkapula keväisin ja syksyisin tuotti suurta hallaa, viljelijäpuolen mielestä sillä ei ollut järin suurta merkitystä. Lopulta päästiin molempia osapuolia tyydyttäviin kompromisseihin ja vuosikymmenen lopulla saatiin aikaan ns. vapaalista ku-

Saadaan oma lehti

Pitkään elänyt haave omasta lehdestä toteutui vuoden 1984 alusta, kun Suomen Kukkakauppiasliitto ryhtyi julkaisemaan omaa järjestö- ja ammattilehteään. Floristi on ilmestynyt sen jälkeen 10 numerona vuodessa, nume-

Kotipuutarhan Kevätnäyttelyt Helsingin Jäähallissa olivat hyvää kukkapropagandaa, järjestelyissä oli mukana SKKL:n Helsingin piiri. Toistaiseksi näyttelyn järjestämisestä on luovuttu.

Uusia ja vanhoja suuntia

Sitojamme alkoivat 1980-luvulla suuntautua yhä enemmän keskieuropalaisen sidonnan tyyliin. Tämä on tuonut kilpailuille sijoillemme entistä parempia

kista joita saisi tuoda läpi vuoden.

Vuosikymmenen suurin uudistuksen kuuluu myös kuluttajasuojalainsäädäntö tuotevastuineen, joka koskee myös kukkakauppaa. Tosin kuluttajat varsin harvoin esittävät valituksia kukista lakeihin vedoten.

roista yksi on säännöllisesti kaksoisnumero.

Vuonna 1985 julkaistiin kokeellisesti suoraan kuluttajille tarkoitettu lehti "Keidas". Sen julkaisemiselle ei kuitenkaan löytynyt taloudellista pohjaa.

Talous tiukalla

Liiton talous oli koko 1980-luvun ajan pahasti alijäämäinen, velkataakka kasvoi

vuosi vuodelta. Eräät hankkeet epäonnistuivat, sponsoreiden saanti mm. SM-kilpailuihin oli vaikeaa, toimiston henkilöstökulut nousivat henkilökunnan lisääntyessä ja Floristi-lehden kustannustasoa ei pystytty riittävästi valvomaan.

Vuosikymmenen loppuun tultaessa oli jouduttu tilanteeseen, jossa vain raju sääneeraus ja tiukka budjettipolitiikka voivat pelastaa liiton. Tässä hankkeessa onnistuttiin tiukoin säästötoimin.

Katseet kohti Eurooppaa

Suomalaisen talouselämän keskeiseksi puheenaiheeksi 1990-luvun alkaessa muodostui pohdinta Euroopan taloudellisesta yhdistymisestä ja Suomen asemasta tässä kehityksessä. Puutarhaviilijät suhtautuivat asiaan yleensä varovan epäi-

levästi, kukkakauppiaat taas näkivät vapaamman kaupankäynnin tuovan mukanaan huokeampia hintoja ja parempaa kukkien saatavuutta. Puutarhatuotannollemme uhkakuvat ovat todellisia, vähittäiskaupan kohdalla vain harva uskoo eu-

rooppalaisten kukkakauppojen perustavan tälle myymälöitään. Kukkakauppatoiminta on kaikkialla perheyri-tysoittoista.

Suomen Kukkakauppiasliiton kohdalla 1990-luvun taite meni talouden kuntoonsaattamisen merkeissä, tiukka taloudenpito kannatti. Pariissa vuodessa oli 1980-luvun alajäämät paikattu ja talous taas kunnossa. Toimiston valmiutta kohennettiin sen välineistöä nykyaikaistamalla.

Kukkapulaa ja -runsautta

Leikkokukkatuonti sai uusia muotoja, kun 1990-luvun alkajaisiksi kukkamarkkina-toimikunta päätti 19.2.1990 hyväksyä kukkakauppiaiden pitkään ajaman toiveen eräiden kukkien tuonnin vapauttamiseksi kautta vuo-

den toimitettavaksi. Vaikka kyseessä olivatkin lähinnä marginaalierät, kuten ginsti, forsythia, skinnia, mimosa, anthurium jne., oli päätöksellä merkittävä vaikutus. Viime vuosina tuontiajoista ja lisäksiintioista on päästy helposti molempia osapuolia tyydyttäviin ratkaisuihin. Toisaalta kotimaassa valottamalla viljellyt kukat ovat vieneet markkinoita tuontikukilta pimeimpään talviaikaankin.

Ruusun kotimaisen viljelyn raju lisääntyminen on tuonut yhä pahenevat ruusuuhukat kevään ja kesäkesän ajaksi. Vielä ei ole löydetty ratkaisua tuotantohuippujen markkinointiin.

Yleisö on 1990-luvulla varsin kiinnostunut kukista ja niiden maailmasta. Tällaisen yleisöjoukon keräsi sidontanäytös Puutarhan Kevät '92 -näyttelyssä Turussa.

Floristin alemman ammattitutkinnon voi nykyisin suorittaa joka vuosi. Teoriakokeen läpäisseet pääsevät sidontakokeeseen.

hes ennallaan kustannustason voimakkaasta noususta huolimatta.

Kukkakaupan kannattavuuskriisi näkyy viime vuosien ajalta liikkeiden lopettamisina, konkurssina ja myynteinä.

Floristipäivillä Turussa elokuussa konsultti Tero Koski kehotti järjestöjä kukkakaupan uudistamistalkoi-

siin, hänen mielestään suomalainen kukkakauppa voi nyt pahoin.

Edistystäkin toki on

Myönteisenä piirteenä suomalaiselle kukkakaupalle ja sijoittajille ammattitaidolle voi mainita suomalaissitojen hyvän menestyksen eri puolilla maailmaa kansainvälisissä kilpailuissa. Kempeleen puutarhaoppilaitoksen floristihortonomikoulutus on tuonut uuden piristysruiskeen sijoittajillemme.

Kukkakauppojen vapautuneet aukioaloajat ovat luo- neet yrityksille mahdollisuuden palvella asiakkaitaan näille parhaiten sopivina aikoina. Eräänä saavutuksena voi pitää Floristi-oppikirjan tuloa markkinoille viimein myös suomenkielisenä ope- tuksemme tueksi.

Huomisen suomalainen kukkakauppa

Suomalainen kukkakauppa eli lähes muuttumattomana usean vuosikymmenen ajan, sen toiminta painottui käsityötaitoiseen osaamiseen ja kaupankäynnin pontimena olivat suurelta osin erilaiset perhe- ja ihmissuhteisiin pohjautuvat tapahtumat, häät ja hautajaiset. Merkkitä nimipäivät jne. Vasta 1970-luvulla, ja erityisesti 1980-luvun loppupuolella, suomalaisen kukkakaupan toimintaan alkoi vaikuttaa markkinoinnillinen tavoitteenasettelu: kukkia piti myydä kukkina itsenäin.

Millainen on sitten huomisen suomalainen kukkakauppa? Oman arvionsa tästä antaa konsultti Tero Koski Kouvolasta. Tero Koski ehti toimia liki 40 vuotta kukkakauppiaina ja mm. Suomen Kukkakauppiasliiton sidonnanopettajana ja hallituksen jäsenenä, SKKL:n Kaakkois-Suomen piirin puheenjohtajana sekä Interflora-Suomi ry:n hallituksessa pitkään ennen kuin luopui yrityksestään ja ryhtyi itsenäiseksi konsultiksi kukkakauppalalle.

- Tulevaisuuden ennusta-

misen vaikeudesta huolimatta sanon, että uskon kukkakaupan tulevan säilymään yhtenä kaupan alana pitkälle tulevaisuuteen. Kukkahan on artikkelina valtavan hyvä. Osittain kukkakauppatoiminta jatkuu perinteiselläkin tavalla.

- Muutokset tulevat kuitenkin olemaan suuria. Yhtenä tekijänä on vallitseva talouden taantuma, joka väistämättä vähentää kukkakauppojen kokonaismäärää. Ala tervehtyy, kun osa nyt toimivista yrityksistä joutuu luopumaan. Näin jäljelle jääville tulee enemmän tilaa ja mahdollisuuksia toimia jatkossa kannattavasti.

- Jo nyt, kesällä 1992, on nähtävissä, että yritykset jotka toimivat vähäisen ammatitaidon ja vieraan pääoman varassa, ovat vaikeuksissa. Tulee kuitenkin käymään niin, että kun rahan hinta ja saatavuus aikanaan paranevat, alalle hakeutuu yrittäjiä ilman kunnan toimintaedellytyksiä. Tulijoita ja menijöitä riittää tulevaisuudessaakin.

- Pleni, osaava ammattilaisen kukkakauppa säilyy

Markkinaosuudet siirtyvät

Muutaman vuoden välein tehty tutkimus kukkien ostotottumuksista osoittaa, että kukkakauppa on hitaasti, mutta varmasti, menettämässä markkinaosuuttaan ns. uusille myyntikanaville, ennenkaikkea markettien ja tavaratalojen kukkatiskille. Yhä edelleen ammattikukkakauppa on kukkien pääasiallinen ostopaikka, mutta siirtymä on selvä. Suurempi huolenaihe lienee yksittäisten kukkaostosten plenuus, kukkiin käytetty rahamäärä on pysynyt vuosikautia lä-

tulevinakin vuosikymmeniä. Niiden suhteellinen määrä saattaa olla nykyistä tuntuvasti pienempi. Ne toimivat yhden henkilön tai pienen perheen työllistäjänä. Menestyvät, kunhan taloudelliset edellytykset ovat kunnossa.

Ulkomaan uhkakuvat

Myös ns. uusien myyntikavien menestymisestä kukkakaupassa Tero Koskella on visioita.

- Pälvittäistavarakauppa tulee ottamaan pysyvästi osuuden kukkien massamyynnistä. Nykyiselläänkin se on ilmeisesti jo suurempi kuin haluamme uskoa. Vaik-

ka en pelkääkään pahemmin ulkomaisten kukkakauppojen suoranaista kilpailua, liittyy tuontiin monia uhkakuvia. Yksi niistä on se, että tuonnin vapautuessa keskusliikkeet ryhtyvät tuomaan Keski-Euroopasta valmiita ammattitaitoisesti si-
dottuja kimppuja. Pidemmälle jalostettuja leikkokuk-
kia, niiden myötä astutaan pahasti kukkakaupan var-
paille. Alueelle, jota olemme
tottuneet pitämään oma-
namme.

- Kotimaan kukkatuotta-
jien tulisi uskoa, että heidän
tulevaisuutensa on paljosti
kiinni suomalaisen kukka-
kaupan menestyksestä. Yh-
teistyömalleja tulisi rakentaa
nyt kiireen vilkkaa. Eräs
muoto niistä tulee olemaan
varmasti sellainen, jossa
kukkaviljelijä kokoa ryh-

män kukkakauppoja ympär-
rilleen ja yhtenäistää näiden
markkinointitoiminnot sa-
mannäköisiksi ja -laatu-
siksi.

Erikoistuva kukkakauppa

- Suomessa on tulevaisuu-
dessakin kirjo erilaisia kuk-
kakauppoja, yhtä ja ainoaa
menestymisen mallia ei enää
ole. Tänne tulee uusia osaa-
via yrityksiä, toki niitäkin on
jo tänäänkin. Kaupat erilais-
tavat ja erikoistuvat.

- Palvelukukkakaupankin
on kyettävä erikoistumaan,
hakeuduttava omalle erityis-
alalleen, -alueelleen. Se voi
olla painottunut korkealuok-
kaiseen sidontaan. Yhtä hy-

vin se voi olla itsepalveluliike, Buketten-ketjun idea tulee takaisin varmasti, se on
yhä hyvä toiminta-ajatus.

- Jo nyt taajamissa sijait-
sevat kukkakaupat näyttä-
vät menestyvän paremmin
kuin kaupunkikeskustojen
vanhoilla liikepaikoilla toimi-
vat. Asiakas liikkuu yhä
useammin autolla.

- Myymälöiden viihtyisyy-
teen meillä kiinnitetään yhä
liian vähän huomiota, niiden
tulisi antaa enemmän virik-
keitä, olla nykyistä vehreämpiä.
Ihmiset tuntuvat viihty-
vän kasvihuoneympäristös-
sä. On syntynyt, varsinkin
maaseudulle, puutarhan ku-
peeseen pieniä kukkamyy-
mälöitä, jotka eivät ole kuk-
katalojen suuruusluokkaa.
Niiden menestys on silmiin
pistävää.

HALLINTO JA HENKILÖITÄ

Liiton hallinto vuosi- kymmenten mittaan

Kaksi pitkäaikaista puheenjohtajaa

Suomen Kukkakauppiain
yhdistyksen ensimmäinen
puheenjohtaja oli, kuten
olemme jo kertoneet, johtaja
Yrjö Rikala. Hänen toimikau-
tensa kesti kaksi vuotta,
vuoden 1934 kokouksessa
yhdistyksen johtokuntaan
valitut valitsivat keskuudes-
taan puheenjohtajaksi kuk-
kakauppias, johtaja Asser
Lindbomin, joka jatkoi yhtä-
jaksoisesti tehtävässä aina
vuoteen 1949. Myös Lindbo-
mista on ollut puhetta yhdis-
tyksen perustajia esiteltäessä,
todettakoon kuitenkin,
että Asser Lindbomin pu-
heenjohtajakaudelle osuvat
alkuvuosien innostuksen lis-
säksi vaikeat sotavuodet, ta-
varapulan ja hintasäännös-
telyn ajat. Intomielinen
Lindbom luotsasi kuitenkin
yhdistyksen karikkojen ohi
kohti kestävästä nousua, pal-
jolti hänen koulutusmyön-
teisytyensä ansiosta.

Vuosina 1950-1952 yh-
distyksen puheenjohtajana
toimi kukkakauppias, maju-
ri evp. Eino Tirronen Lahdes-
ta. Hän luopui kesken kau-
den puheenjohtajan tehtä-
vistä alalta pois siirtymisen
vuoksi ja loppuvuoden 1952
puheenjohtajana toimi kuk-
kakauppias Liisi Hemdal
Helsingistä.

Myös seuraava yhdistyk-
sen puheenjohtaja, kukka-
kauppias Armas Railahti

Kukkakauppias Sture
Thibblin
puheenjohtajakausi
Kukkakauppiasliitossa jatkui
yhtäjaksoisesti 28 vuoden
ajan, vuonna 1982 hänet
valittiin liiton
kunniapuheenjohtajaksi.

(1953-1954) jätti puheenjohtajuuden kesken kauden. Railahden perhe omisti Helsingin Kruununhaassa kaksi kukkakauppaa, Katharinen ja Clematksen. Armas Rail-

lahden toimikaudelle osuu
mm. sidonnankoulutuksen
uudelleenjärjestely. Armas
Railahti oli voimakastahtoi-
nen persoona, jolle johto-
kunnalta ei aina löytynyt tu-
kea.

Kukkakauppias Sture
Thibblin 28 vuoden
(1954-1982) puheenjohtaja-
kausi kattaa lähes puolet
Suomen Kukkakauppiaslii-
ton tähänastisesta historia-
sta. Tähän aikaan sisältyy lu-
kuisia merkittäviä järjestölli-
siä ja toiminnallisia uu-
distuksia, mm. piiriorgani-
saation suunnittelu ja käyn-
nistäminen, sidonnanope-
tuksen kokonaisuudistus se-
kä kilpailutoiminnan käyn-
nistäminen mestaruustasol-
la. Sture Thibblin kaudella
liiton jäsenmäärä yli kaksin-
kertaistui; edellä vain muu-
tamia tärkeimpiä painopis-
tealueita kolmelta vuosikym-
meneltä. Sture Thibblin
luopuessa puheenjohtajuus-
desta ylimääräisessä vuosi-
kokouksessa syksyllä 1982
Jyväskylässä hänet kutsu-
ttiin välittömästi liiton kun-
niapuheenjohtajaksi.

Jyväskylän kokous valitsi
puheenjohtajaksi kukka-
kauppias Eila Nurmen Hel-
singistä. Eila Nurmi toimi
puheenjohtajana vuosina
1982-1984, hänen toimikau-
dellaan mm. perustettiin lii-
ton lehti Floristi.

Suomen Kukkakauppiasliiton vuosikokouksissa on monasti otettu vahvastikin kantaa liiton ja alan kehitysnäkymiin. Tässä meneillään avoin äänestys käsiä nostamalla.

Vuoden 1984 vuosikokous valitsi puheenjohtajaksi kukkakauppias Markku Helminen Helsingistä. Sture Thibblinin tapaan Markku Helminen on toisen polven kukkakauppias. Helmisen puheenjohtajakaudella liiton toiminnassa oli voimakas markkinointiviritys. Kun Markku Helminen siirtyi yrittäjäksi Porin hän luopui luottamustehtävästään vuoden varavaihteessa 1985/1986. Varapuheenjohtaja Harri Honkanen Kangasalalta hoiti puheenjohtajuutta vuoden 1986 loppuun. Vuosikokouksessa 10.8.1985 Tampereella oli näet päätetty, että puheenjohtajien ja hallituksen jäsenten toimikaudet ovat kalenterivuotia eivätkä vuosikokouksesta toiseen kestäviä kuten käytäntö oli ollut aiemmin.

Myös seuraavaksi puheenjohtajaksi valittu kukkakauppias Leo Isoksela (1987-1988) pyysi eron tehtävästä kesken kauden ja varapuheenjohtaja Onni J. Topi toimi puheenjohtajana vuoden 1988 loppuun.

Syyskokouksessa 1988 liiton puheenjohtajaksi valittiin kukkakauppias, sidonnanopettaja Pirjo Laakso Turusta, toisen polven kukkakauppayrittäjä hänkin. Uusi puheenjohtaja sai johdettavakseen syvissä taloudellisissa vaikeuksissa olevan järjestön. Puheenjohtajan ja hallituksen toteuttama saneerausohjelma tervehdytti liiton talouden nopeasti, taloudellisen taantumman saapuessa liitto oli taas tukevasti hallinnassa.

Hallinnossa ajan kuva

Kuuden vuosikymmenen aikana Suomen Kukkakauppiasliiton yhdistyksen Suomen Kukkakauppiasliiton luottamuselimissä - johtokunnassa ja hallituksessa - on ehtinyt toimia runsaat 80 henkilöä. Luottamushenkilöiden nimilista on alan parasta historiaa, se kertoo ihmisistä yritysten takana. Samalla se eri aikakausina osoittaa erilaiset painotukset esimerkiksi pääkaupungin ja maaseudun, kokeneiden yrittäjien ja nuorten intomielisten tulokaiden välillä.

Täysi tusina henkilöitä on palannut muutaman välivuoden jälkeen uudeksi kaudeksi luottamustehtävään ja suunnilleen sama määrä on jatkanut toisen tai useamman kauden heti uudelleen valittuna. Pitkän yhtäjaksoisen kauden luottamustehtävässä johtokunnan/hallituksen jäsenenä ovat tehneet mm. K. Berglund (1934-1949), Liisi Helminen (Hemdal) (1948-1962) sekä Eila Nurmi (1986-).

Vaikka Suomen Kukkakauppiasyhdistys ry muuttikin nimensä Suomen Kukkakauppiasliitoksi jo vuonna 1951, vasta vuonna 1964 tehdyssä sääntömuutoksessa johtokunta muutettiin hallitukseksi. Päättävä valtaa käyttävän luottamuselimen jäsenten määrä, toimikausi ja valintatapa ovat vaihdelleet hieman eri aikoina. Monessa vuosikokouksessa onkin säännöt jouduttu katvamaan esiin ennen äänestystä.

Yhdistyksen ensimmäiseen johtokuntaan valittiin

vuodeksi viisi jäsentä, jotka valitsivat yhdistykselle puheenjohtajan keskuudestaan. Tämä käytäntö oli vallalla aina 1950-lukuun asti. Tosin johtokunnan jäsenten määrä vaihteli, osin halukkaiden puutteestakin. Aiemmin on kerrottu yhdistyksen lopettamisaikeista, näin ennen sodan syttymistä valittu johtokunta joutui edustamaan yhdistystä usean vuoden ajan.

Sotien jälkeen puheenjohtaja ryhdyttiin valitsemaan erikseen, johtokunta jäsenet erikseen. Kuitenkin vuoteen 1985 asti luottamushenkilöiden toimikausi kesti vuosikokouksesta seuraavaan. Tästä oli tiettyä haittaa mm. taloutta suunniteltaessa ja toimintasuunitelmia laadittaessa.

Piirijärjestämisen synnyn myötä hallituksen jäsenten edustavuutta ryhdyttiin ajamaan myös piirejä ajatellen. Pyrittiin siihen, että kukin piiri saisi hallitukseen edustajansa. Olipa eräessä sääntöehdotuksessa suora esitys siitä, että hallitus koostuisi piirien valitsemista ehdokkaista, hallituksen jäsenmäärä ei kuitenkaan saisi olla yli 12 jäsentä. Vaikka lähes kaikki piirit ovatkin nyt rekisteröityjä yhdistyksiä, ei tähän järjestelmään ole vielä menty.

Nykyisten sääntöjen mukaan syyskokous valitsee joka toinen vuosi liitolle puheenjohtajan kahdeksi seuraavaksi kalenterivuodeksi sekä kunakin vuonna 8-jäse-

niseen hallitukseen neljä varsinaista jäsentä seuraaviksi kahdeksi kalenterivuodeksi ja kaksi varajäsentä seuraavaksi kalenterivuodeksi. Järjestödemokratian nimissä piirien edustavuus pyritään ehdokasasettelussa saamaan mahdollisimman kattavaksi. Hallitus puolestaan nimeää eri toimikunnat sekä liiton edustajat eri yhteisöihin.

Toimihenkilöitä matkan varrelta

Vaikka Suomen Kukkakauppiasliitto sai ensimmäisen kokopäiväisen palkatun toimihenkilönsä palkatuksi vasta runsaan 30 vuoden toiminnan jälkeen, on kuuden vuosikymmenen aikana liittoa palvelleiden henkilöiden lista yllättävän pitkä - valittavan monet työsuhteet ovat jääneet perin lyhyiksi.

Perustamiskokouksessa yhdistyksen sihteeriksi valittu kamreeri Lennart Johansson tuli kukkakauppiasväelle myöhemmin erittäin tutuksi toimiessaan parin vuosikymmenen ajan Suomen Kukkainvälitysyhdistyksen palveluksessa.

Yhdistyksen 30- ja 40-lukujen sihteerit R. Lundberg, S. Särkkä, S. Fock ja Liisa Toivanen ovat jääneet tuntemattomammiksi. Heidän nimensä löytyvät vain kousseloistuksista ja pöytäkirjoista. Liisa Toivasen erotua sihteerin tehtävistä vuonna 1952 hänen tilalleen nimettiin väliaikaisesti konsulentti Veikko Huttunen, joka on syytä tässä esitellä tarkemmin, vaikkei hän virallisesti tätä kautta lukuunottamatta Suomen Kukkakauppiasliiton vakinaisen toimihenkilö koskaan ollutkaan.

Helsinkiläispoika Veikko Huttunen myöhästyi oppikouluun ilmoittautumistilaisuudesta, osti päivälehdet ja ilmoituksen perusteella haki paikkaa Asser ja Mia Lindbomin Eiran Kukkakaupasta. Nopeasti hän yleni sitojan oppiin ja pääsi 30-luvulla sidontakurssillekin Dan Warthin ja Asser Lindbomin oppilaaksi. Välillä opiskeltiin taidaineita, sodittiin ja sen jälkeen seurasi kausi kaivertajana. Vuoden 1951 syksyllä Veikko Huttunen sai pestin Suomen Kukkakauppiaslii-

Soili Lindberg työskenteli Kukkakauppiasliiton palveluksessa lähes päivälleen 18 vuotta ennen siirtymistään Puutarhaliiton toimistoon.

ton ja Suomen Kukkainvälistysohdistuksen yhteisenä konsulenttina.

Aluksi Veikko Huttunen matkusti Ruotsiin, siellä vietetty vuoden aikana hän opiskeli Östra-Grevien floristikoulussa, suoritti myynti- ja mainostutkinnon, työskenteli lyhyitä aikoja eri liikkeissä sekä kierteli ruotsalaiskolleegojen kanssa ympäri Ruotsia. Kotimaahan palattuaan kesällä 1952 Veikko Huttunen aloitti viisi vuotta kestäneen konsulenttikautensa, järjestely oli sellainen, että kesäkauden hän piti sidontakursseja ja matkusti eri puolilla maata neuvomassa jäsenliikkeitä. Talvikauden hän työskenteli sitojana helsinkiläisessä "Le Fleuristessa". Hankalalta tuntuva järjestelmä toimi ja Veikko Huttunen työn ansiosta suomalaisen kukka-kaupan ja -sitojien iskukyky oli viritetty aikojen alkaessa normalisoitua ja taloudellisen kasvun herättyä. Veikko Huttunen muutti kukka-kauppiaksi Kuopioon, osallistui siellä aktiivisesti mm. piiritoimintaan ja viettää nyt eläkepäiviään taideharrastuksensa parissa.

Vuonna 1953 liiton sihteeriksi valittiin aktiivi kukka-kauppias, helsinkiläinen "Nizzan" omistaja *Liisi Helminen* (Hemdal). Hän aloitti sihteerin "vastaanottotunnit", jäsenet saivat puhelimitse määräraikaan yhteyden häneen, käytännön kukka-kauppiaan neuvot olivat varmasti monasti tarpeen.

Merkonomi *Hannu Näppilä* toimi yhdistetyssä sihteerin/varainhoitajan toimesta sivutoimisesti neljänneksivuosisadan ajan. Vaikka *Hannu Näppilä* ei aloittaessaan ollut lainkaan tuntumaa alaan, hän vuosien mittaan perehtyi alan kysymyksiin ja toi monasti ulkopuolisen näkemyksen keskusteltaviin asioihin.

Tauno A. Luukkasen lyhyen toiminnanjohtajakauden jälkeen 27.1.1964 Kukkakauppiasliiton palvelukseen tuli toimistonhoitajaksi *Soili Lindberg*. Seuraavan 18 vuoden ajan *Soili Lindberg* oli Kukkakauppiasliiton kaikki kaikessa, ainoan toimihenkilön tehtäväkenttä on näet rajaton.

Kun *Soili Lindberg* talvella 1982 siirtyi Puutarhaliiton palvelukseen hän haastattelussa mainitsi toimikautensa aikana tapahtuneista uu-

distuksista mielenkiintoisimmiksi piiriorganisaation luomisen sekä koulutustoiminnan, jotka olivat esillä heti hänen tultuaan liiton "leipiin".

Seuraava kahdeksan vuoden jakso oli Suomen Kukkakauppiasliiton kannalta toimihenkilökysymyksessä yhtä mylläkkää. Siihen mahtuu kaksi toimitusjohtajaa (*Hannu-Peka Sinervä* ja *Ilkka Lähteenmäki*), yksi toiminnanjohtaja (*Marita Moring*), kaksi toimistonhoitajaa (*Leena Korkkanen* ja *Mirja Ådahl*) sekä useita toimistotyöntekijöitä. Floristin toimitussihteerinä toimivat *Hilppa Kortekallio* (1985-1987) sekä *Raija Lahtinen* (1988), muina aikoina lehden toimittaminen on hoidettu free lance-voinin.

Talvella 1989 toteutetussa järjestösaneerauksessa liiton toimihenkilöiden lukumäärää vähennettiin ja toimistonhoitajaksi valittiin *Antero Huttunen*, joka vuonna 1990 nimettiin Suomen Kukkakauppiasliiton toiminnanjohtajaksi.

Toimiston vaiheet

Yli kahdenkymmenen vuoden ajan Suomen Kukkakauppiasyhdistys toimi ilman omaa toimitilaa, toimistoa. Alkuvuosien sihteerit ja varainhoitajat saivat varmasti palkkion toimistaan, mutta työ oli tehtävä kotona tai omassa liikkeessä. Tämä omien toimitilojen puute näkyy mm. siinä, että yhdistyksen arkistot ensimmäisiltä vuosikymmeniltä ovat kaiteissa. Tuntuva osa liiton myöhemmästäkin aineistosta tuhoutui vesivahingoissa tilapäisissä varastotiloissa.

Vasta vuonna 1953 Kukkakauppiasliitto sai käyttöönsä osan yhdestä huoneesta Suomen Puutarhaliiton (nyk. Puutarhaliitto) toimesta. Kukkakauppiasliiton tuonaikainen sihteeri *Liisi Hemdal* oli maanantaisin kello 18-20 välillä toimistossa vastaamassa jäsenistön puheluihin. Toimistohuone palveli myös johtokunnan kokoustilana.

Liisi Helminen (Hemdal) piti vuosina 1953-1956 Puutarha-Uutisissa säännöllistä kukkakauppiaspalstaa otsikolla "Tiesittekö että", tällä palstalla hän kertoi mm. kouksista ja kurseista jne. Puutarha-Uutisten numerossa 44/1956 hän kirjoitti: "Allekirjoittanut on luovuttanut sihteerin tehtävät merkonomi *Hannu Näppilälle*, joka vastaa puhelimeen toimistossa maanantaisin 18-21.

Hannu Näppilä hoitikin yhdistettyä sihteerin ja varainhoitajan toiminta yhtäjaksoisesti 25 vuoden ajan, koko ajan sivutoimisesti. Ensimmäinen päätoiminen toimihenkilö liittoon palkattiin vasta 15.8.1963 kun *Tauno A. Luukkasen* aloitti työn Suomen Kukkakauppiasliiton toiminnanjohtajana.

Samassa yhteydessä liiton toimisto siirtyi Annankadulle yhteen pieneen toimistohuoneeseen. Annankadun ja toiminnanjohtaja *Luukkasen* kausi oli lyhytaltainen, sillä jo alkuvuodesta 1964 liiton toimisto siirtyi Kasarmikatu 16:n A-portaaseen.

Liiton toiminnalle tämä

Liiton toimisto on aina saanut toimia myös hallituksen kokoustilana. Annankadulla vuonna 1963 mukana Sture Thibblin, Kirsti Åström, William Salonen, Martta Hakula, Aili Linnosto sekä Veera Thesslund.

merkitsi suurta edistysaskelta, vihdoinkin oli käytössä oma toimisto sekä täysipäiväisesti liiton asioita hoitava henkilö. Viisi vuotta myöhemmin toimisto siirtyi Kauppapuutarhaliiton toimiston yhteyteen Temppelekatu 3-5 A:han, jossa toimisto sijaitsi vuosina 1969-1981. Kauppapuutarhaliiton muuttaessa Oulunkylään *Larin Kyöstintielle* Kukkakauppiasliiton toimisto muutti mukana, mutta jo seuraavana vuonna oli jälleen muutto edessä.

Interflora-Suomi ry oli osistanut itselleen uudistalosta *Tinatie 2*, *Lassilasta* tilavan toimistohuoneiston, josta löytyi huone myös Suomen Kukkakauppiasliitolle. Kiinteistössä oli vielä myymättä yksi katutasen toimistohuoneisto ja Kukkakauppiasliitto päätti hankkia itselleen omat tilat. Näin Puutarha-Uutiset 41/1982:

"Kukkakauppiasliitto on tehnyt osakehuoneistokaupan 24.9.1982. Huoneisto on 84 m² ja se on tarkoitettu toimistokäyttöön. Huoneisto sijaitsee samassa talossa kuin nykyiset toimitilat. Rahoitukseen huoneistokaupan on liitto ottanut osalle hinnasta lainaa. Tästä syystä Kukkakauppiasliitto ei ota huoneistoa heti omaan käyttönsä, vaan on tehnyt vuokrasopimuksen neljäksi vuodeksi *Putkiala Oy:n* kanssa, joka käyttää huoneistoa toimitilana. Vuokratuloilla pyritään kattamaan lainan korko- ja lyhennyskulut."

Yhteiselo Interflora-Suomi ry:n kanssa siis jatkui, säröiltäkään ei välttytty ja niinpä Kukkakauppiasliitto päätti vuokrata oman huoneistonsa vapautumista odottaessa toimitilaa *Katajanokalta* osoitteesta *Vyökä-tu 9 C 22*. Täällä toimisto oli vajaat kaksi vuotta, kunnes tammikuussa 1986 koitti iloinen hetki, liiton toimisto muutti "oman orren" alle *Tinatie 2:een*, koko 84 m² tila oli omassa käytössä. Ilo oli kuitenkin lyhytaltainen, liiton talouden saneeraus pakotti tekemään päätöksen toimitilatilaa pääosan vuokraamisesta ulkopuoliselle yritykselle alkuvuodesta 1989 - tosin tilantarvekin oli vähentynyt henkilökunnan supistuksen myötä. Vuoden 1992 kevästä lähtien koko toimitila on jälleen liiton omassa käytössä.

PIIRIT TOIMINNAN YTIMENÄ

Piiriorganisaatio ja sen käynnistyminen

Ensimmäisen kerran ajatus Suomen Kukkakauppias-yhdistyksen muuttamisesta liitoksi lienee lausuttu julki syyskokouksessa 23.11.1943. Näin asiasta kertoo Puutarha-lehti numerossa 12/1943:

"Puheenjohtaja (A. Lindbom) alusti kysymyksen, joka koski kukkakauppiaiden paikkakunnallista yhteistyötä; että eri paikkakuntien kukkakauppiat hoitaisivat yhdessä ne asiat, jotka kullakin paikkakunnalla ovat tarpeelliset, ja valitsisivat keskuudestaan edustajat, jotka olisivat yhteydessä johtokunnan kanssa erilaisia asioita ratkaistaessa. Tämän yhteydessä lausuttiin sellainenkin mielipide, että yhdistyksemme olisi muutettava liitoksi ja jäsenseuroja perustettava ympäri maata.

Tästä muokkautui vilkas keskustelu, lausuttiin mielipiteitä puolesta sekä vastaan.

Lopputuloksena oli kuitenkin se, että liiton perustaminen jätettiin pois päiväjärjestyksestä. Enemmistö oli sitä mieltä, että on välttämätöntä, että meillä on yksi vahva yhdistys, joka toimii koko Suomen kukkakauppiaskunnan puolesta."

Hanke hautautui sitten runsaan vuosikymmenen ajaksi, vasta 50-luvun loppupuolella alettiin taas keskustella jo vuonna 1951 yhdistyksestä liitoksi nimensä muuttaneen Suomen Kukkakauppiasliiton muodostamisesta todelliseksi liitoksi, jolla olisi oma piiriorganisaatio. Mallia oli saatavissa sekä eri kauppiasjärjestöistä että myös Kauppapuutarhaliitosta. On myös muistettava, että kukkakauppoja oli syntynyt runsaasti maaseutupiirijäihin, niille piiriorganisaatio oli luontaisempi ratkaisu kuin kaupunkien kukkakauppiasyhdistykset.

Maan jakamisella toiminnallisesti piireihin haluttiin poistaa myös puheet liiallisesta Helsingin-keskeisyydestä. Piiriasia oli virallisesti ensi kertaa esillä vuoden 1961 vuosikokouksessa, esityksen saadessa sekä kannatusta että vastustusta osakseen.

Säännöt muutetaan

Liiton johtokunta ryhtyi kuitenkin valmistelemaan asiaa, liitto tarvitsi uudet säännöt, jotka mahdollistaisivat piirijaon sekä piirien toimintamahdollisuudet liiton sisällä. Uudet sääntöehdotukset esiteltiin vuoden 1962 varsinaisessa vuosiko-

Piirien puheenjohtajat ja sihteerit kokoontuvat vuosittain neuvonpitoon, jossa suunnitellaan mm. vuoden kurssitoimintaa.

kouksessa. Kokouksen enemmistö kannatti uusia sääntöjä sekä siirtymistä piirijakoon toiminnassa. Uudet säännöt hyväksyttiin ensi kerran ylimääräisessä vuosikokouksessa 26.-27.8.1962 Oulussa ja vaadittava toinen käsittely tapahtui vuoden 1963 varsinaisessa vuosikokouksessa Helsingissä, joka hyväksyi ne lopullisesti.

Uudet säännöt oli vahvistettu ja siirtyminen piiritöimintään voi alkaa. Valmistelutyössä kului runsaasti aikaa, työ tapahtui täysin niin sanotusti "omalla ajalla", liit-tohan sai ensimmäisen täysipäiväisen toimihenkilönsä vasta tammikuussa 1964 *Soili Lindbergin* aloittaessa toimistonhoitajana.

Oman aikansa vei myös piirijaon suunnittelu, lopulta päädyttiin ratkaisuun, jossa maa jaettiin kahdeksaan piiriin pääasiallisesti lääni-, maakunta- ja talousaluerajoja noudattaen.

Piirejä syntyy

Kevättalvella 1964 piireille oli laadittu mallisäännöt, nyt voitiin ryhtyä käytännön toimiin. Eräänlaisina "matkasaarnaajina" toimivat liiton puheenjohtaja *Sture Thibblin*, merkonomi *Hannu Näpplä* sekä toimistonhoitaja *Soili Lindberg*.

Perustavan kokouksen

valmistelu vaati runsaasti yhteydenottoja ennenkuin tilaisuus saatiin toteutetuksi. Näin muistelee *Sture Thibblin* tätä vaihetta:

"Piiriorganisaatioon siirtyminen oli onnellinen ratkaisu, perustamisvaiheessa oli väliin tosin vaikea saada piirin ensimmäinen johtokunta kasaan. Toiminnan käynnistyttyä kaikki on mennyt hyvin." (Floristi 9/1989)

Ensimmäiseksi ehditvat hämäläiset, joita yleensä syytetään hitaudesta. Tammereen (nykyisin Hämeen) piirin perustamispäivä on 15.4.1964. Vain viikkoa myöhemmin asialla olivat varsinais-suomalaiset, joiden Turun (nykyisin Varsinais-Suomen) piiri perustettiin 23.4.1964. Perustavan kokouksen pöytäkirjasta voimme lukea mm. seuraavaa:

"1 §. Läninä oli Varsinais-Suomen kukkakauppiaita aina Raumaa myöten runsaat 30 osanottajaa. Kokouksen avasi Suomen Kukkakauppiasliiton puheenjohtaja hre *Sture Thibblin* Helsingistä lausuen avaussanat.

2 §. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin kauppias *D. Lindberg* Paraisilta ja sihteeriksi kukkakauppias *Irja Vakkamaa* Turusta.

8 §. Ehdotettiin piiriyhdistyksen puheenjohtajaksi kukkak. *Martta Hakulaa*, joka yksimielisesti hyväksyttiin.

10 §. Valituiksi (johtokuntaan) tuli tässä järjestyksessä rouva *Vesa Porista*, 24 ääntä, kauppias *Lindberg* Paraisilta 24 ääntä, rouva *Tuo-*

Onnistuessaan piirin tilaisuus saa satapäisen osanottajajoukon, kuten Varsinais-Suomen piiri joulusidontaa esittelevään havaintotilaisuuteen tässä.

mi Turusta 23 ääntä, kauppias Brunow Turusta 22 ääntä, varalle neiti Meriä Raumalta 21 ääntä ja rva Salviander Turusta 18 ääntä."

Tämän jälkeen seurasikin pieni tauko piirien perustamisessa, sillä Helsingin piirin perustamispäiväksi on merkitty 2.11.1964 ja Kaakkois-Suomen piirin 8.11.1964, vuoden päättyessä toiminnassa oli siis neljä piiriä suunnitelluista kahdeksasta.

Perustettujen piirien toi-

Piirikartta täydentyä

Piiriyhdistysten perustamistyö saatiin loppuunviedyksi vuoden 1965 aikana. Perustamisjärjestys ja perustavien kokousten päivämäärät ovat seuraavat:

Savo-Karjalan piiri
7.3.1965
Keski-Suomen piiri
8.11.1965
Pohjois-Suomen piiri
9.11.1965

minta lähti vireästi käyntiin, niinpä Tampereen piirin syyskuussa Hämeenlinnassa järjestämään kerhoiltaan osallistui 21 piirin kukkakauppiasta ja -apulaista. Piirin puheenjohtaja William Salonen selvitti piirin toimintaa ja sille kuuluvia tehtäviä ja Valkeakosken Kukan Hilpi Jokinen teki kaksi kukkakoria. Kerhoiltoja päätettiin järjestää yksit kuukaudessa, eri paikkakunnilla.

Turun piiri puolestaan järjesti kaksipäiväiset sidontakurssit 28.-29.9., piirin puheenjohtaja Martta Hakolan mukaan tällaiset rajoitetulla ohjelmalla järjestetyt kurssit olivat uutta liiton toiminnassa. Tampereen piirin kerhoillassa 7.10. ohjelmassa oli taiteenopettaja Yrjö Petran esitys variopista sekä Sven Hägglundin havaintoesitys syksyisistä juhlakimpuista.

Sekä Tampereen, Turun että Helsingin piirit ehtivät pitää ensimmäiset joulujuhlansakin jo perustamisvuotenaan. Yhteenlaskettu yleisömäärä oli reilut 250 henkeä, toiminta oli saatu onnekkaasti käyntiin.

Kolmen koukkaus - Helsingin, Hämeen ja Varsinais-Suomen piirien leikkimielinen sidontakilpailu - syntyi jo 1960-luvun lopulla. Tässä Helsingin piirin edustajat vuodelta 1981.

Etelä-Pohjanmaan piiri
10.11.1985

Alkuun suunniteltu piirijako on pysynyt muuttumattomana jo yli neljännesvuosisadan ajan, joskin tiettyjä paikkakuntakohtaisia muutoksia piiristä toiseen on ajan oloon tapahtunut.

Piirien perustamisella oli toivottu vaikutus liiton toimintaan, kenttä aktivoitui ja mm. kurssitoiminnan painopiste siirtyi vahvasti maa-kuntiin. Alkuvuosien innostus mm. lyhyden, 1-2-päiväisten sidontakurssien pitämiseen on säilynyt aktiivisena aina näihin vuosiin asti.

Suomen Kukkakauppiasliiton piirijärjestöt ovat osoittaneet elinvoimaisiksi, vain Keski-Suomen piiri piti hengähdystauon tämän vuosikymmenen vaihteessa, mutta keväällä 1992 sekin

Piirien peruskursseilla aloitetaan sidonnan alkeista - Jaana Laaksosen näyttää kuinka spiraali syntyy iriskimpuun.

herätettiin taas toimintaan. Kokemukset osoittavat, että piirien toiminta on paljossa kiinni aktiivisten luottamushenkilöiden panoksesta. Niin kauan kuin tehtäviä löydetään alasta innostuneita

Piirit toimivat - henkilöitä, tapahtumia

Piirien toiminnassa lähestytään 30-vuoden rajapyykkiä, aikaan mahtuu uskomaton määrä toimintaa, työssä mukana olleita henkilöitä, alaan vaikuttavia päätöksiä. Kukin piiri olisi oman historikkinsa arvoinen, tiettävästi Varsinais-Suomen piiri sen tekeekin. Seuraavassa siten vain pikku tietoja piiri piiriltä - ikäjärjestyksessä.

Hämeen piiri

Hämeen piiri perustettiin Tampereen piirin nimellä, Hämeenlinnan kukkakauppiaden ehdotuksesta nimi muutaman vuoden kuluttua muutettiin piirin laajuutta paremmin kuvaavaksi Hämeen piiriksi.

Piirin ensimmäinen puheenjohtaja oli kukkakauppias William Salonen Lemppälästä, hänen jälkeensä puheenjohtajina toimivat mm. kukkakauppiat Irma K. Härkönen ja Auno Sensio Tampereelta sekä Elvi Helminen Toijalasta. 1980-luvun puheenjohtajia ovat olleet

ta puheenjohtajia, sihteeriä ja johtokuntien jäseniä, on toiminta turvattu.

Alkuun oli tarkoituksena, että perustettavien piiriyhdistysten säännöt sellaisinaan mahdollistaisivat piirien rekisteröitymisen itsenäisiksi yhdistyksiksi, tästä järjestelystä kuitenkin luovuttiin pitkäksi aikaa ja vasta 1980-luvulla piirit ryhtyivät hankkeisiin rekisteröitykseen. Tämä tuotti yhdistysrekisterin taholta monta huolen hetkeä luottamushenkilöille, sääntöjä jouduttiin korjaamaan useaan otteeseen. Kun korjatut säännöt, ollakseen päteviä, oli hyväksyttävä aina kahdesti piirin sääntömaaraisessa kokouksessa, kunkin piirin kohdalla rekisteröintiprosessi vei aikaa useita vuosia. Tällä hetkellä useimmat Kukkakauppiasliiton piireistä ovat rekisteröityjä yhdistyksiä. Liitto puolestaan uusi vuonna 1991 sääntöjään niin, että myös piireillä on äänivalta sen kokouksissa.

tamperealaiset kukkakauppiat Harri Honkanen ja Antti Kaipainen. Nykyinen puheenjohtaja on Marja-Liisa Sundell, joka tarttui nuijaan vuonna 1987.

Piirin toiminnassa on ollut mukana kymmenittäin aktiivisteja, tassa on mahdollisuus nostaa esiin vain Marja ja Pentti Salosara, tamperealaisen kukkakauppiatoiminnan vuosikymmenten johtohahmot sekä Otto Helenius Nohialta, aina valmis talkoomies.

Hämeen piirin toiminnasta nousee esiin muutama voimakas erikoispiirre: Kukkaisviikot, sydänyhdistyksen ystävänpäivän korostaminen.

Väli vuotta lukuunottamatta Hämeen piiri on alusta alkaen, vuodesta 1984 lähtien, ollut mukana Tampereen Kukkaisviikkojen järjestelyissä - viikot ovatkin muodostuneet jo turistinhalvayydeksi. Piirin yhteistyö paikallisen Sydänyhdistyksen kanssa on ollut tiivistä, ja tuloksia tuottavaa. Yksien ilmenemismuodoista ovat olleet Ystävänpäivän

tunnetuksi tekemisen eri muodot.

Kurssitoiminnassaan piiri on aina ollut varsin aktiivinen.

Varsinais-Suomen piiri

Kuten Hämeen piiri, on myös Varsinais-Suomen piiri muuttanut nimensä Turun piiristä paremmin toimialueuttaan kattavaksi. Piirin ensimmäinen puheenjohtaja oli kukkakauppias *Maritta Hakula* Turusta, häntä seurasi *David Lindberg* Paraisilta. *Aarne Ruponen* ja *Terttu Luoto* olivat 1970-luvun puheenjohtajat. Vuodesta 1979 lähtien puheenjohtajana on toiminut yhtäjaksoisesti kukkakauppias *Pirjo Laakso* Turusta.

Alkuajan aktivisteista pitää mainita *Sylvi Salvander* Turusta ja *Laina Vesa* Porista, jotka olivat monen hankkeen puuhanaisia. Kun piiri on maantieteellisesti varsin pitkä, on Porin syntynyt kuin itsestään "filiaali", nyt sen yhdyshenkilöinä toimivat *Kajja Heinonen* ja *Marianne Helminen*.

Varsinais-Suomen piiri on aina ollut varsin koulutushakuinen, toimintakertomusten mukaan se vuosi vuoden jälkeen järjesti eniten tilaisuuksia piirissään. Alueen vahva kukkatuotanto on turvannut aina kurssimateriaalin saatavuuden, Tuorlan läheisyys, varsinkin viime vuosina, sopivat kurssitilat pitkille kurssille.

Kolmen koukkaus on Helsingin, Hämeen ja Varsinais-Suomen piirien yhteinen hanke, joka sai alkunsa jo 1960-luvulla, se lähentää eri piirien jäseniä toisiinsa. Kolmen koukkaus olisi herätettävä henkiin!

Helsingin piiri

Helsingin piiri on liiton piireistä jäsenmäärältään suurin, se on myös ainoa joka on säilyttänyt nimensään kaupunkikeskeisyyden. Piirin ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin kukkakauppias *Aarne Nikkanen* Helsingistä, häntä seurasi *Leo Nurmi*. Vuonna 1969 alkoi kukkakauppias *Lea Ahosen* kymmenvuotinen puheen-

johtajakausi. Hänen jälkeensä puheenjohtajina olivat *Pertti Anttila* ja *Theo Leinson*, kunnes puheenjohtajan nuija siirtyi vuonna 1985 kukkakauppias *Eila Nurmelle*.

Helsingin piiri on ainoa piireistä, joka on kyennyt hankkimaan itselleen omat toimitilat. Piirin talouden pohja luotiin 1970-luvulla järjestetyillä kevätnäyttelyillä. Aluksi ostettiin pieni yksio Töölöstä ja 1980-luvun loppupuolella nykyiset tilat Itäkeskuksesta Kauppakartanontieltä. Tila on erittäin sopiva pienten 12–15 henkilön kurssien järjestämiseen.

Jäsenpohjan laajuus on samalla takeena, että piiri pystyy parin peruskurssin lisäksi järjestämään vuosittain useita lyhytkursseja. Sidonnanopettajakin on omasta takaa runsaasti.

Piiri on ollut näkyvillä muutenkin, esimerkiksi vuonna 1991 Espan lavalla järjestetty Helsinki Open-kilpailu keräsi yli kolmikymmenpäisen osanottajajoukon. International Horse Show kukkakoristelu oli pitkään piiriläisten hoitama, samoin on somistettu mm. Korpivaara Oyn autonäyttelyitä.

Kaakkois-Suomen piiri

Muodoltaan ja pinta-alaltaan Kaakkois-Suomen piiri lieinee SKKL:n piireistä vaikein. Maakuntatason keskuksia alueelle mahtuu neljä: Lahti, Kouvolaa, Kotka ja Lappeenranta. Toiminta on silti aina ollut aktiivista.

Puheenjohtajana aloitti *Tero Koski* Kouvolasta, hänen seuraajiaan ovat olleet

mm. *Ossi Ollila*, *Solmu Virtanen*, *Jorma Tuominen*, *Heikki Pekonen* ja *Maire Huttunen*. Vuodesta 1990 lähtien piirin puheenjohtajana on toiminut *Tiina Holopainen* Elimäeltä.

Kuten puheenjohtajaluettelossa osoittaa, toimintaa on hajautettu piirin eri puolille. Alkuun kurssitoiminta oli vilkasta, piirin hajanaisuus ja omaksi koetun kurssipaikan puute on viime vuosina vaikeuttanut kurssijärjestelyjä selvästi.

Savo-Karjalan piiri

Piirin puheenjohtajista ensimmäinen oli *Veikko Huttunen*, joka pitkän kautensa jälkeen joutui vielä remmiin seuraajansa *Pauli Kososen* äkillisen poismenon vuoksi. Kukkakauppias *Orvokki*

Autonäyttelyt ja International Horse Show ovat olleet erittäin näyttäviä Helsingin piirin suorittamia kukkakoristelutöitä, hyvää kukkamainontaa nämäkin.

Pirjo Laakso on yksi pitkäaikaisimmista piirien puheenjohtajista, oma piiri on saanut nauttia myös hänen opetuksestaan.

Heiskanen Mikkelistä, piirin eteläreunalta, oli seuraava puheenjohtaja ja Ritva Bovelan lisäalasta seurasi häntä. Sirkka Suur-Askola Varkaudesta oli vuoden puheenjohtajana, Sirkka Gerber Savonlinnasta vuodesta 1991 lähtien.

Savo-Karjalan piirin alkuajoista entiset puheenjohtajat muistelevat piirin järjestäneen erilaisia esitelmä- ja havaintoiltoja yleisölle eri puolilla piiriä hyvin aktiivisesti. Piirin väki lähti hyvin liikkeelle. Kurssitoiminta oli samoin hyvin vilkasta. Orvokki Heiskanen kertoo piirien saaman valtionavun lähteneen täältä liikkeelle, provosoivan lehtikirjoittelun jälkeen Varkauden Kauppaoppilaitoksen rehtori puuttui asiaan ja avasi pelin tuelle.

Piirin aktivisteista mainittakoon *Eira Muhonen*, todellinen aikaansaaja, sekä *Raili Tossavainen*, pitkäaikainen varainhoitaja.

Keski-Suomen piiri

Keski-Suomessakin oli paikallista toimintaa jo ennen piirin perustamista, mm. kurssija järjestettiin liikkeiden kellareissa. Piirin ensimmäinen puheenjohtaja oli *Ulla Pihlantie*, Jyväskylästä. Häntä seurasivat *Anna Ahonen*, *Kirsti ja Tero Åström* sekä *Jouni Seppänen*. *Kari Ahonen* Äänekoskelta oli puheenjohtajana yhden kauden, hänen jälkeensä *Heikki Ohtonen* ja viimein *Kimmo Rutajärvi*.

Piirin toiminta lamaantui vuosiksi 1989–1991, vuoden 1992 keväällä piiri perustettiin uudelleen ja piirin puheenjohtajaksi valittiin *Juhani Tahvonen* Jyväskylästä.

Edellä mainittujen lisäksi Keski-Suomen piirin toimintaan vaikuttivat sen alkuvaiheissa suuresti mm. *Aino Niivalo* ja *Irja Kiianlehto*. Varsinkin kurssitoiminta oli tuolloin monipuolista. Vanhan polven vetäytyessä pois, ei uusia vetäjiä löytynytkaan piirille heti. Piirin uusi alkua vaikuttaa kuitenkin lupaavalta.

Peruskurssien lisäksi piirit järjestävät monia lyhyitä erikoiskursseja. Tässä meneillään morsiuskimpun katkaistuun varsin.

Pohjois-Suomen piiri

Etelä-Suomen piirien koka- ja kulkuvaikeudet tuntuvat pieniltä kun vertailukohdaksi ottaa Pohjois-Suomen piiriin, johon kuuluvat Oulun ja Lapin läänit kokonaisuudessaan, pohjoisimmat jäsenet ovat Ivalossa ja "kaukaisin" rajan takana Haaparannalla.

Pohjois-Suomen piiriin puheenjohtajina ovat toimineet mm. Sulo Saarela, Jenny Manninen, Anni Rönkä, Vuokko Halvari, Kari Kulovuori sekä vuodesta 1991 lähtien Tuulikki Pesonen. Puheenjohtajuudet ovat Pohjois-Suomessakin yleensä kestäneet melko pitkään, näin on saatu osin poistetuksi pitkien välimatkojen tuomaa tietokatkosta, kun johtokunta, puheenjohtaja ja jäsenet tuntevat toisensa hyvin.

Koulutuksen kannalta Pohjois-Suomen piiri on sikäli hyvässä asemassa, että sen alueella on kaksi valtion oppilaitosta, Kempeleen ja Rovaniemen puutarhaoppilaitokset. Viime vuosina onkin lähes vuosittain liiton Peruskurssi 2. järjestetty piiriin alueella. Floristi-hortonomikoulutuksen tulo Kempeleeseen antoi piristysruiskeen myös piiriin toiminnalle.

Parina viime vuonna piiri on ollut mukana Kukkiva Rotuaari-tapahtuman järjestelyissä.

Piirit muistavat ansioituneita jäsentään, pohjoissuomalaisista tässä vuorossa Sulo Saarela, Raili Paldanius, Elli Malinen, Kerttu Saarela ja Anni Rönkä.

Hämeen piiri levitti keväällä 1991 elämän koko kirjon yleisön nähtäväksi Verkarannan näyttelytiloihin Tampereella. Kukat liittyivät mukaan tietysti joka vaiheessa.

Etelä-Pohjanmaan piiri

Etelä-Pohjanmaan piiriin perustaminen jäi viimeiseksi sarjassa, ensimmäiset puheenjohtajat täällä olivat äiti ja tytär, Elli Smedslund ja Liisa Syvänen (Rihu) Seinäjoelta. Pitkäaikainen puheenjohtaja on niinkään Rauni Onttonen Kokkolasta, Rita Salokorpi ja Raili Kivistö edelsivät puheenjohtajana Sinikka Latvalaa, joka tarttui nuijan varteen vuonna 1989.

Piiriin toiminta on ollut aina vilkasta, pikku kursseja

on järjestetty usein, paikkakunnat vaihtelevat maakunnan eri puolille. Peruskurssit ovat jakaantuneet Korsholman ja Alajärven oppilaitosten kesken.

Piiri on ollut mukana Laakeus kukki- puutarhanäytelyiden järjestelyissä, viimeksi keväällä 1992.

Muuta toimintaa

Edellä esitetyn toiminnan lisäksi on mainittava piirien järjestämät kukkasidonnan piirimestaruuskilpailut, jotka

säksi on vuosien mittaan järjestetty erilaisia krysanteemitanssi-iltoja, ruusujuhlia, tulppaani-iltoja jne. Väliin hyväntekeväisyysmielessä, väliin piiriin omaa kassaa kartuttamaan.

Mainetta muualtakin

Kukkauppiaiden joukossa on aina ollut henkilöitä, jotka ovat saaneet nimeä ja mainetta aivan muissa tehtävissä kuin missä me heidät olemme tottuneet tapamaan. Tässä heistä muutama.

Ernst Ruben Lagus tunnetaan yleensä paremmin sotiemme kenraalina, Panssariprikaatin komentajana sekä Mannerheim-ristin ritarina kuin kukkakauppiaina. Kenraali Lagus omisti Lohjalla Pikku-Ojamon tilan ja puutarhan ja perusti Lohjalle 1950-luvulla "Laurin Kukka" nimisen kukkakaupan, joka on yhä toiminnassa, eri omistajalla tosin.

Tamperelaisen Louhilinnan Kukkakauppa Oy:n perustajien Dagmar ja Sem Simolan tytär Irja Simola oli nimekäs oopperalaulajatar, ennenkuin tuli vanhempien-

ka saivat alkunsa 1960-luvun loppuvuosina Helsingistä. Seuraavalla vuosikymmenellä piirikilpailu oli joka vuotinen tapahtuma kaikissa piireissä. Tätä toimintamuotoa yritetään elvyttää taas eloon.

Raskaan työn vastapainoksi vietetään myös vapaa-aikaa yhteishengen merkeissä. Piirien joulujuhlat ovat olleet perinne jo piirien perustamisesta lähtien. Sen li-

sa tueksi kukkakauppaan.

Oriveteläinen kukkakauppias Ines Lappalainen kirjoitti paitsi nimimerkillä "Valpuri" pakinoita Puutarha-Uutisiin ja Aamulehteen myös lukuisia palkittuja nuorisomaaneja, joita on käännetty muillekin kielille.

Lappajärveläinen kukkakauppias Pekka Alanen otti vapaapainissa ainakin 12 Suomen mestaruutta 1960- ja -70-luvuilla.

KOULUTUS TÄRKEÄ TEHTÄVÄ

Koulutustoiminnan alkuvaiheet ja vakiintuminen

Suomalaisen kukkakaupan ensi vuosikymmeninä sijoitajat hankkivat oppinsa ja taitonsa työskentelemällä oppilaina ja harjoittelijoina kuuluissa kukkakaupoissa, niin koti- kuin ulkomailla. Kotimaassa tällaisia jo monasti mainittuja oppipaikkoja olivat mm. Sagulin, Stenius ja Törnroos. Palkasta ei oppilasaikana ollut juuri puhuttakaan, päinvastoin "oppisä" yleensä pyysi korvauksen jakamastaan tiedosta ja käytännön opista.

Harjoittelupaikan saaminenkaan ei aina ollut helppoa. Joulukuussa 1913 oli Puutarha-lehdessä seuraava kysymys vastauksineen:

"Pyytäisin, jos Puutarhan toimitus voisi Puutarhan palstoilla julkaista, jos se tietäisi Ruotsista jotakin sitomaliuketta, jonne otettaisiin harjoittelemaan suomalaisia, puutarhakoulun käynyt-
tä naista?"

Puutarhan toimitus ei tiedä Ruotsissa mitään sitomaliuketta, joka ottaisi ulkomaalaisia oppilaita. Ehdottaa, että kysyisitte Violassa (ilmoitus- ja ammattilehti kauppapuutarhureille). Lehden osoite on Kungsängen, Tukholma."

Oli olemassa toinenkin tie saada oppia ja tutustua kukkasidonnän uusiin tuiiin. Sittä kertoo niniimerkki K. F. K. Puutarha-lehden numerossa 9/1936 näin:

"Sitten vuoden 1920:n vaiheilla tulivat vaatimukset kukkienkin suhteen niin "yleismaailmallisiksi", että suurimmat kukkakaupat alkoivat tuoda maahan Ruot-

sista ja Saksasta kukkasitojia, miehiä ja naisia.

Ne taas toivat mukanaan uutta, niin yhtä kuin toistakin. Sitomotyöt ja laitteet muuttivat kuosia ja väriä, jota ei voinut muuta kuin ihailia ja siitä opimme me kotoisetkin valmistamaan sirompia laitteita."

Kukkasidontaa käsittelevää kirjallisuutta ei hioin ollut saatavana suomenkielisenä. Eräänlaiseksi pioneerityöksi tällä saralla voi mainita Kustannusosakeyhtiö Otavan vuonna 1926 julkaiseman "Kukkakoristelu ja -sidonta" kirjan. Tämän 182-sivuisen kirjan tekijä oli Kerttu Tuuri, alkuperäisteos oli J. Olberzin kirjoittama. Mainoksen mukaan kirjassa oli 161 kuvaa ja hinta oli 38 markkaa. Lupauksesta huolimatta Puutarha-lehti ei koskaan julkaissut tarkempaa esittelyä kirjasta, vaikka sitä lehden sivuilla mainostettiin usean vuoden ajan.

Ensimmäiset sidontakurssit

Ensimmäinen varsinainen sidontakurssi järjestettiin 20.-28.8.1930 Helsingissä Svenska Gårdenin tiloissa Aleksanterinkadulla. Oppi-

Eräs ensimmäisistä sodan jälkeisistä sidontakursseista pidettiin Lahdessa. Kurssilaisten joukosta tunnistaa Anna-Liisa Reinolan, Marja Salosaran ja Orvokka Heiskasen.

Kurssien päätteeksi syötiin yhteinen illallinen. Dan Wardin kurssilla oli mukana mm. Kirsti Åström Jyväskylästä, myöhemmin sidonnanopettaja hänkin.

Eila Harjulin Pietarsaaresta osallistui vuonna 1946 näille sidontakursseille, joiden opettajana toimi Asser Lindbom. Työtilaa oli rajoitetusti, sopua ritti!

laita oli 18, aina Joensuuta ja Oulua myöten, opettajina toimivat helsinkiläiset kukkakauppiat Gustaf Andersson, Dan Ward ja Asser Lindbom. Oppilaiden joukossa oli mm. neiti Lyyli Wennholm Kokkolasta.

Hankkeen alkuunpanijana oli Suomen Kauppapuutarhuren Seura, joka 19.9.1929 pidettyyn kokoukseen oli kutsunut alustajaksi tunnetun kukkakauppiaan Karl Petersénin Tukholmasta. Kuultuaan tältä kuinka koulutus oli Ruotsissa järjestetty kokous nimesi nelijäsenisen toimikunnan valmistelevaan sidontakurssia. Kaksi jäsenistä oli puutarhureita, kaksi tuli välitysyhdistyksestä.

Toimikunta sai esityksensä valmiiksi helmikuussa ja

13.1930 pidetty kauppapuutarhuren kokous siunasi kurssin pitämisen jo saman vuoden elokuussa.

Järjestelytoimikunnan muodostivat herrat C.T. ja Dan Ward sekä Asser Lindbom. He käyttivät hyväkseen suhteitaan mm. huoneiston vuokraamiseksi ja kukkien saamiseksi kurssille.

Kurssi onnistui hyvin. Tuntimäärä oli tosin aika vähäinen, sillä päivittäin työskenneltiin kello 10-12 ja 13-17. Kurssimaksu oli 300 markkaa, opettajat työskentelevät ilmaiseksi ja kukkalahjoituksia saatiin runsaasti. Kurssi sai myös julkisuutta, mm. Trädgårdsodlaren uhrasi sille tuoreeltaan liki neljä sivua.

Kursseja järjestivät muut-

kin, syksyllä 1930 Trädgård-sodlaren kertoo Villa Billnäs-sin ruotsinkielisellä puutarhakoululla pidetystä lyhyestä seppeleensidontakurssista. Kurssi oli tarkoitettu koulun oppilaille ja opettajana toimi kukkakauppias *Lisa Grejjer* Tammisaaresta, hän oli saanut oppinsa työskentelemällä mm. R. Bilströmin hovikukkakaupassa Tukholmassa.

Vuonna 1931 sidontakurssien järjestämisvastuu siirtyi Suomen Kukkainvälitysyhdistykselle, joka sitten isännöikin kurssia aina 1950-luvulle asti. Vuoden 1931 kurssi oli edellisen toisinto aina päivämääriä, paikkaa ja opettajia myöten. Oppilaita oli 20, heidän joukossaan mm. rouvat *Edith Tverin* Helsingistä, *Hildi Kaukoranta* Turusta ja *Helga Lai-ne* Hämeenlinnasta.

Vielä seuraavanakin vuonna Svenska Gården oli kurssipaikkana, ajankohta oli 26.8.-3.9.1932, opettajina *Dan Ward* ja *Asser Lindbom*. Oppilaita oli nyt kymmenen, heidän joukossa oli mm. *Veikko Huttunen*, tuleva konsulenttimme.

Syksyllä 1932 kerrottiin Tanskan kukkakauppiasyhdistyksen puuhaavan omaa kukkakaupakkoulua. Koulun tulisi oppilaita 40 ja opetusohjelmaan kuuluisi runsaasti kaupallisia aineita. Rehtoriksi oli nimetty *K.E. Tørselv*.

Ensimmäinen maaseudulla pidetty sidontakurssi on ilmeisesti Turun Kukkakauppiasyhdistyksen vuonna 1934 järjestämä. Opettajana tällä kurssilla oli *Dan Ward*.

Suomen Kukkainvälitysyhdistyksen kurssitoiminta jatkui säännöllisenä sota-vuosiin asti. Opetuksen keskittyminen yhden seuran harteille aiheutti myös ongelmia, kuten kysymys Puutarha-lehden palstoilla ke-väällä 1939 osoittaa:

"Nimimerkki Puutarhuri kysyy järjestetäänko ensi kesänä seppeleensidontakurssia?"

Ko. kurssia on järjestänyt jäsenilleen SKVY. Kurssimaksu on 300 markkaa. On tällä hetkellä epä tietoista tullaanko tänä vuonna kurssia järjestämään." (Puutarha 4/1939)

Sotavuosien aikana sidontakurssia ei järjestetty, ainon poikkeuksen tekivät turkulaiset, jotka

6.-11.8.1943 pitivät yhteistyössä välitysyhdistyksen kanssa kurssin *Elsa Mauksen* ja *Edith Englundin* ohjauksella. "Iris" kukkakoupassa pidetyllä kurssilla oli parisenkymmentä oppilasta, myös Turun ulkopuolelta.

Kurssitoiminta elpyy

Rauhan aikaan palattua pidettiin ensimmäinen kurssi 19.-24.8.1946 Helsingissä *Dan Wardin* liikkeen sitomiloissa. Oppilaita oli vain 12, he tulivat kuitenkin 10 lta eri maaseutupaikkakunnalta. Seuraavana vuonna (1947) Suomen Kukkakauppiasyhdistyksen vuosikokous päätti ns. "pikakurssien" järjestämisestä laanien pääkaupungeissa. Tällainen kurssi järjestettiin kesälä 1948 Imatralla Kaakkois-Suomen kukkakauppiaille. Muista pikakurssista ei löydy mainintoja.

Kurssitoiminta sai kuitenkin uutta pontta, kun ke-väällä 1947 Suomen Kukkainvälitysyhdistys sai kut-sun osallistua kahdella opettajalla pohjoismaisiin opettajakursseihin Göteborgin lähellä sijaitsevassa Wendels-

Kuululle Westendin kurssille vuonna 1950 osallistui nelisenkymmentä oppilasta. Eturivissä ruotsalaisopettajien lisäksi mm. *Lis Hemdal*, *Marita Thibblin* sekä *Mia Lindbom*.

bergin kansanopistossa. Matkaan lähtivät *Iris Tirronen* Lahdesta ja *Eine Englund* Helsingistä. Oppilaita oli yhteensä 38 ja opettajina *Magnus Åberg*, *Ib Ingshalt* ja *D. Reiersen*.

Iris Tirronen sai osoittaa taitonsa jo saman vuoden syyskuussa Lahdessa "Karjalan Kukan" sitomiloissa järjestetyllä kurssilla, jonne oppilaita oli tullut laajalti Itä- ja Keski-Suomesta. *Eine Englundin* "tuhkoe" oli vuot-ta myöhemmin Porissa järjestetyllä Kukkainvälitysyhdistyksen kesäkurssilla. Kurssitoiminta oli saatu taas entisille urilleen.

Opettajaoppia haettiin Ruotsista myöhemminkin, mm. *Lis Hemdal* ja *Marja Salosara* kävivät siellä vastaavan kurssin.

Kesän 1953 kurssella opettajana oli *Veikko Huttunen*, oppilaita tasan vuosikymmentä. Kuvan etualalla nuori *Tero Koski Kowolasta*.

Suuret kurssit alkavat

Sidontatyylimme alkoi nais-sä olosuhteissa suuntautua ja tukeutua yhä selvemmin ruotsalaiseen sidontaan. Olivathan yhteydet entiseen kukkasidonnan mahtimaahan Saksaan lähes poikki.

Siirryttäessä 1950-luvulle tuli Suomen Kukkakauppiasyhdistys mukaan kurssijärjestelyihin, vuosikokouksessa 5.3.1950 oli esillä mm. seuraavaa:

"Keskusteltiin tulevana kesänä pidettävistä sidontakurssista ja valtuutettiin johtokunta harkintansa mukaan järjestämään ensi kesänä sidontakurssit Helsinkiin ja mikäli mahdollista Ruotsista saatavin opettajavoinin." (Puutarha 3/1950)

Aie toteutui ja Ruotsista saatiin opettajiksi innostavat herrat *H. Lindroth* ja *V. Hjalmarsson* 6.-20.8.1950 Westendissä pidettävälle kurssille.

Tuskin mitään sidontakurssia on myöhemmin niin paljon muisteltu kuin tätä kuulua "Westendin kurssia", oppilaina olivat näet lähes kaikki 1950- ja 60-lukujen kukkakauppiasvaikuttajat. Mainittakoon, että tällä kurssilla myös *Marita Thibblin* sai ensituntuman sidontakurssihin toimiessaan opettajien tulkkina.

Seuraavan kesän kurssilla opettajat olivat jälleen ruotsalaisia, kurssipaikka oli vaihtunut Tekniselle oppilaitokselle Kallioon, joka olikin kurssipaikkana siihen asti kunnes 50-luvun lopulla ne siirtyivät Ammattienedistämislaitokselle.

Olympiavuonna 1952 ei järjestetty suurta kurssia, mutta syksyllä työnsä aloittanut konsulentti *Veikko Huttunen* veti kaksi kymmenpäiväistä iltakurssia, ensin Turussa 12.-22.8. ja kuukautta myöhemmin Tampereella.

Vuonna 1953 oli jälleen vuorossa suuri alkeiskurssi Helsingissä, Teknisellä oppilaitoksella. Oppilaita oli puolensataa, pääopettajana *Veikko Huttunen* apunaan kotimaisia sitojia. Kurssi toi esiin sidonnanopettajien tarpeen. Ennen kuin koulutusta voitaisiin laajentaa pitäisi kouluttaa lisää sidonnanopettajia omasta takaa.

Opettajia koulutetaan jatkovasti lisää

Jotta sidonnanopettajien tarve saataisiin tyydytettyä järjestivät Suomen Kukka-kauppiasliitto ja Suomen Kukkainvälitysyhdistys yhdessä 2.-10.7.1954 maamme ensimmäisen sidonnanopettajakurssin Helsingissä, kurssipaikkana oli Tekninen oppilaitos Agricolaakadulla. Opettajaksi saatiin loistava pedagogi, Ruotsin liiton entinen konsulentti, kukka-kauppias **Karl-Erik Dittmer**. Oppilaiksi kutsuttiin konsulentti **Veikko Huttusen** lisäksi seitsemän opetustyöstä kiinnostunutta sitoja eri puolilta Suomea.

Näin muisteli opettajakurssin tuntojaan **Marita Thibblin** *Floristi-lehdessä* 3-4/1986:

"Mielestäni opettajan täytyy paneutua oppilaaseen hyvin - opetus on tärkeämpää kuin että itse on loistosi- toja. Vertauksena voi sanoa, että eihän valmentajakaan juokse yhtä hyvin kuin henkilö, jonka hän valmentaa."

Tämän ensimmäisen opettajakurssin käyneistä opettajista mm. **Gunborg Saalasti**, **Veera Thesslund** ja **Marita Thibblin** toimivat pitkään opettaja- ja tuomaritehtävissä, aina näihin päiviin saakka. Vastavalmistuneet opettajat saivat tulikasteensa tuoreeltaan elokuussa 1964 Tampereella järjestetyillä kurssilla.

Ruotsalainen **Karl-Erik Dittmer** oli opettajana Suomessa kahdella eri opettajakurssilla sekä pääopettajana jatkokurssilla vuonna 1956, tulkkina kuvassa **Gunborg Saalasti**.

Karl-Erik Dittmeriä tarvittiin Suomessa myöhemminkin, kesällä 1956 hän yhdessä ruotsalaisten **Anna-Lisa Thulinin** ja **Erik Allardin** kanssa oli pääopettajana sidonnan jatkokurssilla, tällä kurssilla suomalaisopettajat toimivat pöytäopettajina, oppilaita oli puolen sataa.

Sidonnanopettajia 1950-luvulta, vasemmalta Veikko Huttunen, Marita Thibblin, Veera Thesslund, Stig Häggblom. Gunborg Saalasti, Lea Ahonen sekä Veijo Kuparinen.

Karl-Erik Dittmerin johdolla vietiin läpi myös toinen opettajakurssi vuonna 1959. Tältä kurssilta valmistuivat mm. **Leeni Ahokas, Hilpi Jokinen, Aarne Nikkanen** ja **Irja Ulmanen**. Uusi kurssi katsottiin tarpeelliseksi järjestää vuonna 1964, entiset opettajat olivat olleet hyvin työllistettyjä ja uusien piirien myötä opettajatarpeen uskottiin kasvavan.

Espoossa Solvalla urheilupuistolla pidetyllä kurssilla oli 12 oppilasta eri puolilta maata, mukana mm. **Marja Anttila, Tero Koski, Marja Salosara, Sylvi Salvander, Helvi Tiilikainen** ja **Inge Olsson**, joka oli juuri suorittanut opettajakurssin myös Ruotsissa. Opettajina toimivat **Sven Hägglund, Veera Thesslund** ja **Marita Thibblin**.

Tämän jälkeen opettajakurssija on pidetty säännöllisesti 5-6 vuoden välein, kesällä 1970 Lepaalla koulutettiin 13 opettajaa, vuonna 1976 Lepaan toisella opettajakurssille valittiin 20 haki-

jasta 11 oppilasta. Tälle kurssille opettajat **Gunborg Saalasti** ja **Marita Thibblin** olivat saaneet uutta norjalaista opetusmateriaalia ja tällä kurssilla otettiin ensi kerran käyttöön ns. opettajakansio.

Opettajien tarve kasvoi vuosi vuodelta ja osa koulutetuista opettajista jää aina pois aktiivista opetustyöstä syystä tai toisesta. Vuonna 1981 järjestettiin opettajakurssi **Espoossa Överbyn** puutarhaopistolla ja vuosina

Seuraavassa on mainittu, toki ketään tarkoituksellisesti unohtaen, muutamia vuosina 1970-1989 valmistuneita sidonnanopettajia, jotka aktiivisesti ovat osallistuneet opetustyöhön niin piirien kuin liitonkin kurseilla: **Satu Arvonen, Ritva ja Anne-Mari Bovellan, Maritta Dillemuth, Solveig Hatermaa, Marianne Helminen, Arja ja Harri Honkanen, Maire Huttunen, Pirjo Jokio, Mimmu Karhu, Tuomas Kekki, Pauli Kosonen, Niilo Kääriäinen, Pirjo Laakso, Jaana Laaksonen, Sinikka Latvala, Anita Markkanen, Merja Mäkelä, Rauni Ontronen, Kyllikki Orvasto, Heimo Peltola, Heikki Pekonen, Marja-Liisa Riiipinen, Anne-Meri Ruusu, Sirkka Ryyänän, Anni Rönkä, Soile Räsänen, Jouni Seppänen, Varpu Suontaka-Lahtinen, Tuulikki Teckenberg, Tarja Tourunen ja Alisa Virtanen.**

ITU ideoi

Vuoden 1964 opettajakurssin yhteydessä syntyi sidonnanopettajien rekisteröimätön yhdistys ITU, joka siitä lähtien on aktiivisesti toiminut opettajien yhdyssiteenä. ITU kokoontuu vuosittain kerran tai kaksi, alkuvuosina oli runsaasti tehtävää mm. opetusmateriaalin suunnittelussa ja yhdenmukaistamisessa. Aina on näet pidetty tärkeänä, että opetus on mahdollisimman samankaltaista opettajista tai opetuspaikasta riippumatta. ITUn käsialaa ovat myös kilpailujen järjestely- ja arvostelusanastot.

Oman osansa toiminnasta muodostaa opettajien jatkokoulutus, jota on järjestetty myös melko säännöllisesti

Vuoden 1984 opettajakurssilaiset viimeisen koitoksensa jälkeen opettajiansa Varpu Suontaka-Lahtisen ja Marianne Helmisen kanssa ryhmäkuvassa.

pohjoismaisten ja keskieu-rooppalaisten opettajien johdolla. Eräänlainen huippukausi osui 1980-luvun puoliväliin, jolloin vuonna 1984 opettajana kaksiviikkoisella kurssilla oli saksalainen *Heinrich Göller*, vuonna 1986 *Nils Norman Iversen*, Tukholman avointen voittaja sekä vuonna 1987, jolloin opettajaksi oli saatu itse *Gregor*

Lerch. Heinäkuussa 1992 ITUn viikonloppuseminaarin vetivät norjalainen PM-mestari *Linda Johnsen* ja *Jouni Seppänen* yhdessä.

Oman osansa ITUn toiminnasta muodostaa opettajien nimeäminen kunkin vuoden sidontakursseilla. Kun ohjelmassa saattaa olla samanaikaisesti 2-3 kurssia, teettää tämäkin joskus työtä.

Veikko Huttunen aloitti liiton alkeiskurssit syksyllä 1952 pitämällä kaksi iltakurssia, Turussa ja Tampereella. Tässä tamperelaisten joukko ryhmäkuwassa.

Alkeiskurssista tasokoulutukseen

Kun Suomen Kukkakauppiasliitto 1950-luvun alkupuolella aloitti sidontakurssitoimintansa käytiin kaksiviikkoisen sidontakurssin aikana läpi kaikki perussidonnien tärkeimmät osa-alueet ja työt, surusidonnasta morsiuksidontaan, seppeleistä ja surulaitteista, joita tuolloin kutsuttiin kyllä hautavihkoiksi, kukkakoreihin ja lahja-asetelmiin. Opetusjärjestys taisi paljolti olla myös kiinni kulloisenkin opettajan mieltymyksistä.

Konsulentti *Veikko Huttunen* toi Ruotsin tulijaisinaan tarkat työohjelmat, kaksiviikkoiset kurssit jaettiin kahteen kategoriaan: alkeis- ja jatkokursseihin. Niiden lisäksi järjestettiin myös lyhyempiä vain yhteen sidonnien osa-alueeseen keskittyneitä erikoiskursseja.

Marikta Thibblin kertoo *Floristi*-lehden haastattelussa, että peruskurssi oli tuolloin toisenluontoinen nykyiseen verrattuna, silloin tehtiin ahkerasti töitä, tiivistämisestä viikonloput mukaanlukien. Peruskurssin lisäksi koulutusohjelmassa oli ns. jatkokurssi ja ns. erikoiskursseja. (*Floristi* 3-4/1986).

Kurssit pidettiin yleensä keskikesällä, koska tuolloin kukkakauppiailta oli parhaiten aikaa irrottautua liikeestään kahden viikon ajaksi. Myös kukkien saanti kursseille oli helpointa keskikesällä heinäkuussa, jolloin ruusu- ja nellikkaruuhkan lisäksi oli saatavilla runsaasti myös kesäkukkia. Pitkään kurssit keskittyivät Helsinkiin, Ammattien-

edistämislaitokselle. Rinnan kaksiviikkoisen peruskurssin kanssa järjestettiin yleensä vuosittain kaksi viikon mittaista erikoiskurssia pidemmälle ehtineille sitoijille.

Peruskurssit piireille

Piiritoiminnan lähdettyä liikkeelle niiden erääksi painopistealueeksi muodostui erilaisten sidontakurssien järjestäminen. Nyt laadittiinkin uusi koulutussuunnitelma, jossa piireissä tapahtuva sidonnien alkeisopetus muodosti pohjan tuleville kursseille:

"Kaksiviikkoiset kurssit ovat jatkoa sille opetukselle, jota annetaan piirien järjestämällä peruskursseilla. Tämän kurssin (tai aikaisempina vuosina suoritettuna alkeiskurssin) suorittaminen

onkin pääsyaatimuksena, josta ei tingitä. Kurssille pääsyn esteenä saattaa olla myös liikkeen kuuluminen johonkin muuhun välitysjärjestöön kuin Interflora-Suomeen. Entisen käytännön mukaan Interflora-Suomi osallistuu kurssin kustannuksiin ja on näinollen oikeutettu vaatimaan, ettei kursseille oteta kilpailevien järjestöjen edustajia." (*Puutarha-Uutiset* 22/1976).

Pian Interflora-Suomi kuitenkin lakkasi maksamasta koulutusmaksua välityksistään ja liiton kursseille voi-

Viisikymmenluvun puolivälissä liiton kurssit olivat osanottajamääriltään tosi suuria. Tässä kesän 1955 kurssilaiset Teknisen oppilaitoksen portailla. Keskeltä eturivitä tunnistaa Elli Suutarin.

Vuoden 1960 kurssilla opettajina olivat mm. Sven Hägglund, Lea Ahonen ja Marita Thibblin. Parhaat kukkakorit ovat päässeet mukaan kuwaan.

vat tasapuolisesti osallistua kaikki sen jäsenliikkeen. Mainitun vuoden kaksiviikkoinen kurssi pidettiin Helsingissä 26.7.-7.8., nelipäiväisen 27.-30.7. pidetyn erikoiskurssin aiheena olivat asetelmat ja kimput, toisen nelipäiväisen kurssin (3.-6.8.) aiheena olivat morsiuskimput ja niiden tekniikka.

Kurssitoiminnan laajuutta kuvaa, että kesä-heinäkuussa 1976 järjestettiin kurssien lisäksi neljä muuta sidontakurssia: Pohjois-Suomen piiri järjesti oman kaksiviikkoisen kurssinsa 5.-17.7. ja sen kanssa samanaikaisesti surusidonnin kurssin 5.-7.7. Pohjois-Suomen piirin varsinainen peruskurssi oli 7.-11.6., samanaikaisesti myös Varsinais-Suomen piiri järjesti peruskurssinsa.

Uusi koulutussuunnitelma

Vuonna 1984 oli tullut aika jälleen uudistaa liiton koulutussuunnitelma perusteellisesti. Uusi koulutusorganisaatio jakaantui kahteen tasoon: alempaan ja ylempään lohkoon. Alempan lohkoon sisältyi piireissä tapahtuva peruskurssi, sitä seurannut yhden päivän kestänyt väituskinto sekä liiton järjestämät Kisälli I ja II sidontakurssit ja Floristikisällitutkinto (tarkennettuna Floristin ammattitutkinto).

Kisälli I-kurssi oli kestoltaan 12 työpäivää, jaettuna kolmeen 4 päivän jaksoon. Tämän kurssin katsottiin ohjelmaltaan vastaavan entisen kaksiviikkoisen kurssin tasoa. Kisälli II-kurssi käsitti kaksi 3 päivän oppijaksoa, sen suoritettuaan piti olla valmiudet suorittaa kaksipäiväinen Floristikisällitutkinto.

"Ylemmän tason koulutuksen Kisälli II:n jälkeen kuuluvat monet kurssit sisältäen syvennettyä sidontataidon opetusta teoriassa ja käytännössä sekä liikelaitosten liittyvää opetusta. Ylemmän tason koulutuksen päämäärä on Floristimestarin nimike, nimike, jota kantavalla on hallinnassaan sekä kukkasidonnin taidot että liikkeenhoitoon liittyvät asiat." (Floristi 2/1987)

Esitellessään uutta koulutusjärjestelmää sidonninopettajille ITU-kokouksessa 24.2.1987 Varpu Suontaka-Lahtinen mainitsi alemman tason koulutusta jo toteutettavan ja ylempään lohkoon päästäneen käytännön tasolla muutaman vuoden sisällä. Jos Floristihortonomikoulutus lasketaan siihen, aie on osin toteutunut. Ylemmän ammattitutkinnon suunnittelu on sen sijaan yhä kesken.

Kisällikurssien nimellä kulkevan opetuksen aika jäi lyhyeksi, jo helmikuussa 1988 sidonninopettajat päättivät selkyttää kurssinimistöä ottamalla käyttöön nimitykset Peruskurssi 1, 2 ja 3. Erikoiskursseja päätettiin kutsua yleisnimityksellä teemakurssit, käytäntöön tämä nimi ei kuitenkaan ole täysin vakiintunut.

Nykyinen kurssijärjestelmä

Vuodesta 1988 lähtien on toteutettu kurssijärjestelmää, jonka muodostavat piirien järjestämät Peruskurssi 1 sekä liiton järjestämät Peruskurssi 2 ja 3, kukin kurssi on kestoltaan 2 x 5 työpäivää eli käytännössä yhä voidaan puhua kaksiviikkoisista kursseista. Kursseille hakemilta oppilailta edellytetään, että he ovat suorittaneet edellisen tason kurssin ja työskennelleet sen jälkeen kukkakauppatyössä vähintään vuoden ajan.

Näin kartoitti eri kurssien tavoitteita Floristi-lehden haastattelussa kesällä 1990 sidonninopettaja Varpu Suontaka-Lahtinen:

Rinnan peruskurssien kanssa piirit ovat innokkaasti järjestäneet erikoiskursseja. Tässä meneillään kimpunkurssi Anne-Meri Ruusun ohjauksessa.

"Liiton peruskurssit tähtäävät floristin ammattitutkinnon suorittamiseen, se on kukkakaupan ammattilaisen tutkinto, joka kattaa taidon tehdä hyvää, kaunista ja myyvästä sidontatyötä. Ensimmäisellä jaksolla

tulee perustiedot töistä ja tekniikasta. Suurin osa töistä tehdään mallin mukaan, hyvin paljon havainnollisesti, jotta vasta-alkaja saa käytännönläheisen opetuksen. Kakkoskurssi laajentaa ja syventää saatua perustietämystä. Oppilaille tulee enemmän miettimistä, enemmän valintaa, itsenäistä työskentelyä - he pystyvät enemmän toteuttamaan luonnettaan sitojana. Samoin heille tulee uuden tyyppisiä töitä. Hyvän sitojan tulee hallita mahdollisimman monta tekniikkaa ja monta erilaista tyyliä. Kakkoskurssiin liittyy kertaustähtä, joka sisältää kolmen työn kokeen.

Kolmoskurssilla oppilaat joutuvat syvemmin pohtimaan töitään, valitsemaan materiaalina itsenäisemmin. He oppivat, että on olemassa paljon erilaisia tekniikoita mahdollisuuksia. Oppilaan työ tulee kurssi kurssilta itsenäisemmäksi, työn on lähdettävä sitojasta itseltään. Oppilaan tulee sisäistää saamansa opit, löytää oma tyylinsä, oman luovuutensa rajat." (Floristi 6-7/1990).

Floristikoulutus saatiin alkuun

Julkisuudessa kukkakauppiaiden ammattikoulutuksesta puhuttiin ensi kerran Suomen Kukkakauppiasyhdistyksen syyskokouksessa 23.11.1943 ravintola Espilässä. Yhdistyksen puheenjohtaja Asser Lindbom mainitsi avauspuheenvuorossaan mm. seuraavaa:

"Ensimmäisenä sodan jälkeisenä tehtävänä on ammattikoulun perustaminen, mahdollisesti valtion avustuksella. Samoin huomautti hän siitä, että mitään ammattikuntaa ei ole jätetty niin oman onnensa nojaan kuin kukkakauppa-alalla työskenteleviä." (Puutarha 12/1943)

Sodan päätyttyäkään asia ei ollut kuitenkaan noin vain hoidettavissa. Sodasta tolpuva, raskaita sotakorvauksia maksava maa ei hevin ottanut uusia rasitteita niskoil-

leen.

Suomen Kukkakauppiaiden yhdistys palasi alan ammattikoulutusta koskevaan asiaan kuitenkin toistuvasti, sekä puutarhajärjestöjen kautta että suoraan ministeriöihin yhteyksiä ottaen.

Asia nytkähti hieman eteenpäin kun vuonna 1966 puutarhakoulutuskomitea ehdotti vakiutuisen kukkakauppiaskoulun perustamista ja samalla alalle kurssiluonteista jatkokoulutusta. Puutarhakoulutuskomitean ehdotus jäi tältä osin kuitenkin pölyttymään vuosikymmeneksi ja vasta keskiasteen koulutus uudistuksen yhteydessä 1970-luvun puolivälissä asia alkoi edetä.

Opetussuunnitelma sidonta- ja kukkamarkkinointiin ja varten puutarhatalouden peruslinjalle valmistui jo vuonna 1977. Viisi

vuotta myöhemmin puutarhaopetuksen tarkastaja *Anna Henttinen* Ammattikasvatustushallituksesta kirjoitti Puutarha-Uutisissa seuraavaa: "Puutarhatalouden peruslinjan sidonta- ja kukkamarkkinointilinja, jolta valmistuu floristeja, pääsee todennäköisesti alkamaan ensi syksynä Tuorlan maatalousoppilaitoksessa Piikkiössä. Suunnitelmien mukaan tulisi sama linja myöhemmin (viimeistään syksy 1987) myös Mäntsälän ja Kempeleen oppilaitoksiin."

Nyt puheet pitivät paikkansa, ensimmäiset floristilinjalaiset valmistuivat Tuorlasta keväällä 1984 ja sekä Kempele että Mäntsälä saivat omat floristilinjansa.

Tuorlassa ja Kempeleessä opetus on peruskoulupohjaista, Mäntsälässä pääsyvaatimuksena on ylioppilastutkinnon suorittaminen. Peruskoulupohjainen opetus kestää kolme vuotta, ylioppilaspohjainen kaksi. Aluksi kummallakin on vuoden kestävä puutarhatalouden perusjakson suoritus jossakin puutarhaoppilaitoksessa sekä työharjoittelu ja lopuksi erikoistumisvaihe jossakin kolmesta oppilaitoksesta.

Ammattikasvatushallitus on opetussuunnitelmassa määritellyt tavoitteet floristille:

"Floristin tulee arvostaa omaa ammattiansa, ymmärtää alan erilaiset tehtävät ja oma paikkansa työyhteisössä. Hänen tulee arvostaa kotimaisia tuotteita ja ymmärtää niiden käytön merkitys puutarhataloudelle sekä tuntea kotimaisen kukkasiidon erityispiirteet."

Floristikoulutuksen viimeinenkin vaihe, opistotoiminnan tutkimus, saatiin toteutetuksi, kun syksyllä 1990 Kempeleen puutarhaoppilaitoksella aloitettiin ensimmäinen floristi-hortonomin tutkintoon tähtäävä kurssi. Ensimmäiset floristihortonomit valmistuivat toukokuussa 1992. He voivat mm. toimia opettajina suorittamalla kasvatusopin tutkinnon, opetusharjoittelun ja opetusnäytteet ammattikasvatustushallituksen hyväksymällä tavalla. Joskaan haave omasta kukkakauplaskoulusta ei toteutunutkaan, on floristikoulutus nyt Suomessa kenties pidemmällä kuin muissa Pohjoismaissa konsaan.

Opintomatkailu on aina kuulunut floristikoulutukseen. Tässä Tuorlan floristilinjalaiset ovat heittäneet valmistumisensa juhlistamiseksi vapaalle ja ovat matkalla tutustumaan Tukholman floristielämään.

Kisällikokeesta ammattitutkintoon

Elvyttääkseen suomalaista käsityöperinnettä ryhtyi Pienteollisuuden Keskusliitto 1950-luvulla järjestämään koko maan käsittäviä "Työ ja Taito" -kilpailuita, joissa eri alojen käsityöläiset kävivät kilpaa keskenään ammattitaidoissaan. Mukana olivat niin maalarit, verhoilijat kuin kähertäjätkin monien muiden mukana. Myös kukkasitojat haluttiin saada mukaan kilpailuun. Monilla muilla käsityöaloilla oli pitkään ollut omat kisälli- ja mestaritutkintonsa, kukkakauppa-alalta ne puuttuivat. Alan arvostuksen kannalta katsottiin tarpeelliseksi ryhtyä luomaan tällaista järjestelmää.

Silloiset sidonnanopettajat kävivät keskinäisen karsintakokeen pääsystä edustamaan liittoa ja ammattia kilpailussa Messuhallissa. Kukkakauppa Nizzan takahuoneessa *Veera Thesslund* voitti *Marita Thibblin* pisteellä, Messuhallin lavalla järjestys vaihtui.

Tuskastuneina kisällikokeen suorittamisprosessin hitauteen *Velkko Huttunen* ja *Marita Thibblin* matkustivat Ruotsiin ja suorittivat siellä sikäläisen kisällikokeen. Asia ei ollut enää kiinni tuomaripätevyydestä.

*Ennen sidontakilpailujen syntyä olivat valtakunnalliset Työ ja Taito-kilpailut ainoa foorumi taitojen esittelyyn. Ensi kerran kilpailuun otti osaa opettajakaksikko *Marita Thibblin* ja *Veera Thesslund*.*

Ensimmäiset kisällitutkinnot

Yhdessä Pienteollisuuden Keskusliiton kanssa Kukkakauppiasliitto järjesti ensimmäisen kukkasitojan kisällitutkintokokeen vuonna 1967, seuraava koe järjestettiin jo seuraavana vuonna 1968 ja nyt kisällikirjan omaavia sitoja oli kaikkiaan kolmekymmentä.

Sitten seurasikin kymmenen vuoden tauko, jona aikana kisällitutkinnon kokeita ei lainkaan järjestetty. Vuonna 1977 järjestetyn tutkintokokeen nimellä oli jo ammattitutkinto ja järjestäjänä Ammattikasvatustushallitus. Seitsemän kokeesta suoritti tällä kertaa tutkinnon hyväksytysti. Vuonna 1979 taas järjestettiin ammattitutkinnon koe ja hyväksyttyjä oli kahdeksan.

Floristin alemman ammattitutkinnon voi 1980-luvulla suorittaa vuonna 1985 Helsingissä ja vuonna 1988 osaksi Helsingissä, osaksi Tuorlassa järjestetyissä tutkintokokeissa. Vasta aivan viime vuosina on niitä ryhdytty järjestämään säännöllisesti joka vuosi ja paikaksi on opetussuunnitelman mukaisesti vakiintunut Tuorlan maatalous- ja puutarhaoppilaitos Piikkiössä.

Teoriaa ja käytäntöä

Alempaan ammattitutkintoon vaaditaan kahden erillisen kokeen hyväksyttyä suorittamista. Teoriakoe on nykyisellään vaativa, sen osaluokkia ovat kasvioppi, koristekasvioppi, sidonta ja koristelu, muoto-, väri- ja tyyliopin perusteet sekä ekonomia ja työlaainsäädäntö.

Teoriakokeen hyväksytysti läpäisseet voivat osallistua työkokeeseen, joka yleensä järjestetään syksyllä muutama kuukauden kuluttua teoriakokeesta. Työkokeessa tutkinnon suorittajan tulee osoittaa pystyvänsä hallitsemaan ammattiin kuuluvien töiden suunnittelun, työn varsinaisen suorituksen ja sen arvioinnin.

Työtehtävinä ovat: kukkimpun sitominen annettuun maljakkoon, morsiuskimpun sidonta, perus-

mallisen seppeleen sidonta, kukka-asetelman (dekoratiivinen/friforminen) suunnittelu ja sitominen sekä kukkakorin sitominen työkokeessa annettuun koriin.

Näistä seitsemästä tehtävästä työkokeeseen valitaan kolme, etukäteen niitä kokeilulle ilmoittamatta – kaikki on siis hallittava.

Työkoee on suoritettava määrätyn ajan kuluessa ja kullekin työlle on asetettu ohjehinta, jota ei saa ylittää tai alittaa kuin määrättyissä rajoissa. Jos alemman ammattitutkinnon teoriakoe vaatii paljon lukuponnistuksia, työkoee vaatii puolestaan tekniikan hallintaa. Säännöllisesti osa kokeilaista ei saa hyväksyttyä tulosta, heillä on toki mahdollisuus

osallistua uudelleen hylätyn osuuden suorittamiseen.

Ylempi ammatti tutkinto

Jo pitkään Ammattikasvatusthallituksessa on valmisteltu floristin ylempään ammattitutkinnon vaatimuksia. Vaativuudessaan se tulisi vastaamaan monissa maissa käytössä olevia sitojamestarin tutkintoja. Kun ylempään ammattitutkinnon suorittamismahdollisuus saadaan, on kukkakauppa-alan koulutus saatu pisteeseen, jota kukkakauppiaat ja Kukkakauppiasliitto ovat vaatineet aina 1940-luvulta lähtien.

Valtion tuella tehoa koulutukseen

Valkka puutarhatalous kokonaisuudessaan ei koskaan ole päässyt nauttimaan valtion taloudellisesta tuesta järin suuressa määrin, verrattuna esimerkiksi maatalouteen, on valtio jo viime vuosisadan puolelta alkaen tukenut tuntuvasti mm. puutarha-alan koulutusta ja neuvontatyötä.

Kukkakauppa-ala ja Suomen Kukkakauppiasliitto ovat turhaan vuosikymmenten ajan anelleet apua esimerkiksi konsulentin palkkaukseen, jollainen muilla puutarhatalouden osa-alueilla on ollut jo pitkään.

Koulu-uudistuksen myötä painopiste koulutuspolitiikassa siirtyi enenevässä määrin ammatti- ja alkuiskoulutuksen puoleen. Kukkakauppiaidenkin toiveet kuultiin ja valtio alkoi, aluksi hyvin varoen, tukea Suomen Kukkakauppiasliiton koulutustoimintaa. Sidontakursseja ryhdyttiin pitämään valtion omistamien maatalous- ja puutarhaoppilaitosten tiloissa, jolloin vuokra-, majotus- yms. kuluja voitiin kompensoida.

Ajan oloon valtion tuki laajeni, sitä tosin tarvittiinkin kun opetusmenot muutoin kasvoivat huimaavan nopeasti. Koulutuksemme vuosikymmenellä, 1980-luvulla, valtion tuen osuus oli suorastaan merkittävä. Tosin oli vaikeuksiatkin, väliin oli liiton budjetissa sidontakurssien osuus laskettava ilman valtion tukiosuutta, kun riittävän ajoissa ei

saatu tietoa varojen myöntämisestä. Joka tapauksessa Kukkakauppiasliitolla on täysi syy olla kiitollinen valtiovalan muuttuneeseen asenteeseen, sen tuella on koulutus saatu pysymään laadullisesti ja määrällisesti riittävänä.

Taantuma uhkana

Siirryttäessä 1990-luvulle valtiovalan kiristynyt budjettipolitiikka on vaikuttanut myös Suomen Kukkakauppiasliiton koulutusmahdollisuuksiin. Ensin koulutusmäärärahojen hakemisen järjestelmässä tapahtui muutoksia, sitten alkuiskoulutusvaroja supistettiin tuntuvasti. Monet tutut, koetut yhteistyökanavat katkesivat, oli nopeasti solmittava uusia. Kun sidontakurssien kurssimaksut oli valtion tuella kyetty pitämään kohtuullisen alhaisella tasolla, tuen väheneminen vaikuttaa eittämättä kohottavasti kurssimaksuihin.

Valtion tuesta on tullut kilpailemaan myös uusia kouluttajia, ammatillisia kurssikeskuksia, yksityisiä opettajia sekä ns. työllisyyskoulutusta antavia oppilaitoksia. Näiden antama sidontaoetus ei voine vastata vuosikymmenten kokemukseen ja jatkuvaan kehitystyöhön pohjautuvaa Kukkakauppiasliiton koulutusta.

Markkinointia ja liikkeenjohtotaitoja

Rinnan sidontakoulutuksen kanssa Suomen Kukkakauppiasliitto on antanut jäsenilleen myös muunlaista koulutusta. Kukkakauppiaan ammattitaitoon kuuluu kädentaitojen lisäksi myös taito tehdä kauppa ja hoitaa yritystään kannattavasti.

Erilaisia myynti-, mainos- ja markkinointikursseja ja -seminaareja on järjestetty ainakin jo 1960-luvulta lähtien. Eräs ensimmäisistä liiton järjestämistä tämän puolen tilaisuuksista lienee ollut elokuussa 1965 Tampereella järjestetty kukkakauppias-seminaari, jossa mainonnan ja markkinoinnin erikoismiehet patistivat kukkakauppaa muuttumaan muuttuvan yhteiskunnan mukana.

Tällaisia seminaareja on järjestetty melko säännöllisesti, tosin niiden järjestämisestä puuttuu se selkeä ohjelmallinen tausta, joka on ollut leimaa-antavana liiton sidonnankoulutukselle heti sen alkua ajoilta, 1950-luvulta asti.

Kukkakauppiaspiireissä, ja myös Kukkakauppiaslii-

Nykyisin liittyy kauppiaan työhön kuitenkin monia muita tärkeitä asioita. Liiton viimeaikaisiin tavoitteisiin onkin liittynyt liikkeen hoitoon liittyvien asioiden koulutus... Kurssseja pitää kehittää niin että entistä useammalla on mahdollisuus niihin osallistua sekä kiinnostuksen että ajan puitteissa."

Aktiivisuus lisääntyy

Aivan viime aikojen liiketalouspuolen koulutuksesta on syytä mainita kevättalvella 1991 Tampereella järjestetty kaksipäiväinen liikkeenjohton seminaari, jossa paneuduttiin yrityksen tunnuslukuun ja kannattavuuteen sekä tammi-helmikuussa kolmella puutarhaoppilaitoksella eri puolilla Suomea toteutettu kaksipäiväinen myyjäseminaari, jossa esiintyjä oli toistakymmentä.

tossa, tiedostetaan ja ymmärretään markkinointi- ja liikkeenjohtokoulutuksen tarpeellisuus, mutta voimavarat eivät ilmeisesti riitä sidontakoulutusta vastaavan koulutusjärjestelmän suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Onni J. Topi kirjoitti Floristi-lehden numerossa 6/1988 seuraavasti: "Kukkakauppiasliiton koulutus ja kurssitoiminta ovat tähänneet käsityötaidon kasvattamiseen ja kohentamiseen. Se onkin kauppiaan ja kukkakaupassa työskentelevän keskeisin taito.

Televisiosta tuttu Vaudeville-Pinjan jugend-sali oli liikkeenjohton seminaarin pitopaikkana talvella 1991.

Muun koulutuksen saralta on vielä mainittava tekstaus-, väri- ja muotooppikurssit, joita sekä liitto että sen piirit ovat vuosien varrella järjestäneet säännöllisesti. Floristikoulutuksessa suuntaudutaan yhä enemmän taideaineiden suuntaan. Onkin luultavaa, että myös piti-rien kurssiohjelmissa tämä suuntaus näkyy ajan oloon.

TOIMINNAN NÄKYVIN OSA

Näyttelyissä esillä ajan tyylivirtaukset

Puutarhanäyttelyt ovat näkyvin osa alamme toimintaa, Suomen ensimmäinen puutarhanäyttely järjestettiin vuonna 1876 Kaivopuistossa Helsingissä. Lehtitiedot eivät kerro sitomatöistä mitään, olihan ensimmäinen kukkakauppakin perustettu vain vuotta aiemmin.

Vuosisadan vaihdetta lähestyttäessä näyttelyitä järjestettiin jo useammin. Maan vanhin puutarhaseura Åbo Trädgårdsvänner Turussa oli aktiivinen, Kupittaalla oli näyttely noin kymmenen vuoden väliajoin. Suomen Puutarhayhdistys järjesti ensimmäisen yleisen puutarhanäyttelyn Suomessa syyskuussa 1989. Mainos kertoi, että pimeään tullen näyttely valaistaan sähkövalolla. Leikkattuja kukkia ja sitomuksia arvosteli arvovaltainen arkitehti Jac. Ahrenberg.

Vuonna 1896 perustettu Tampereen Puutarhaseura järjesti ensimmäisen näyttelynsä vuonna 1903, täälläkin oli sitomatöitä (!) mukana. Uutisen mukaan kukkakauppiatar H.T. Peltomaa Tampereelta sai sitomatöistä I palkinnon ja puutarhuri Aksel Enberg II palkinnon sitomatöistä ja leikatuista kuki-
kista.

Seuraavana vuonna oli Turussa jälleen näyttely, siellä R. Jack sai I palkinnon seppeleistä ja Kupittaaan E. Rajalin kukkakorista. M.G. Stenius sekä M. ja A. Rajalin saivat III palkinnon seppeleistään, Moriabergin Norén palkittiin seppeleistä, koreista ja kimpusta. Hieman erikoista oli, että sitomatöiden kanssa samoista palkinnoista kilpailivat leikkokukkien kanssa myös puutarhapiirustukset.

Huippusitojien aika

1910-luvun puutarhanäyttelyiden sitomatyöosastoilla kunniaa ja palkinnoita oli jo kilpaillemassa joukko sitojia, joiden nimet ovat esiintyneet jo aiemminkin tässä historiikissa – Suomeen oli syntynyt taitavien sitojien ammattikunta.

Finska Trädgårdodlaren-lehden kirjoittaja moittii syksyllä 1910 Turussa järjestetyn näyttelyn sidontatyöosastoa heikommaksi kuin mihin Helsingissä on totuttu. Kehuja häneltä saa oikeastaan vain viipurilaisen Bruno Loleytiksen osasto. Viidestä I-palkinnosta Loleytis veikin kolme, kaksi meni Moriabergin puutarhalle. II- ja III-palkintoja saivat Kupittaaan puutarha, Sigrf. Westeren sekä Moriaberg.

Näin näyttäviä kukkakauppojen osastot olivat jo vuosisadan alkuvuosina. Kuva Tampereen Puutarhaseuran näyttelystä Teatteriravintolassa vuonna 1903, A. Enbergin kukkakauppa sai II palkinnon töistään.

Seuraavana vuonna järjestetyssä Viipurin läänin yleisessä puutarhanäyttelyssä Loleytiksen voittokulku jatkui, hän sai osastollaan ainoan sidontatöille annetun kunniapalkinnon. Ykköspalkintoja saivat hänen lisäseen Forstén, Herman Hiltunen sekä F. Wahlberg. Palkittujen joukossa olivat myös Cornér, Yrjö Rikala sekä Hans Torén tekokukillaan. Kun Herman Hiltunen oli samalla yksi tuomareista siksi tästä hänen ja Yrjö Rikalan välillä kiivas polemiikki Puutarha-lehden palstoilla.

Kun puutarhaseuroja oli syntynyt runsaasti maan eri

puolille järjestivät ne piankin omia näyttelyitään, joko yhdistyksen tai lääninäyttelyn nimellä. Oulun puutarhanäyttelyssä 15.–16.9.1917 sai Julius Bergströmin kukkakauppa, jonka tuolloin omistivat Mandi Blomqvist ja Hugo Gustafsson, II palkinnon koristekasveista ja sitomatöistä.

Osallistuminen aktiivista

Edellä on jo käynyt ilmi, että aktiivisimmat kukkakauppiat eivät tyytyneet esiinty-

pittaan puutarha. C.T. Ward ja Aksel Enberg olivat myös palkittujen joukossa, mutta leikkokukillaan.

Vuonna 1925 Lahden näyttelyssä Kukkakauppa Ideal sai I palkinnon ja Kotkassa 19.–21.9.1925 järjestetyssä näyttelyssä E. Olssonin kukkakauppa ja E. Tuomaisen kukkakauppa saivat I palkinnon seppeleistään.

Vanha kukkakauppaväki tuntui pitävän eräänlaisena käännekohtana suomalaiselle kukkasidonnalle Helsingissä Kaartinmaneesissa 18.–22.9.1929 pidettyä Suomen Yleistä puutarhanäyttelyä. Tästä näyttelystä käytävissä oleva kuvamateriaali ei näin jälkikäteen selvitä väitteen taustaa. Ehkäpä puitteet olivat totuttua suuremmat. Näyttelyyn osallistui vain 7 kukkakauppaa, kaikki helsinkiläisiä. Helsingin Sanomien nimimerkki "Bellis" ruttasi arvostelusaan sidontatyöt lyttyyn. Kukkakauppa Flora (C.T. Ward) korjasi parhaan pal-
kintosaaliin.

Ikäänkuin vastaperustettua Suomen Kukkakauppiasyhdistystä juhlistamaan järjestettiin syksyllä 1932 Helsingin Esp-lanaadikappelissa puutarhanäyttely, jossa sidontatyöt valloittivat Kappelin koko pohjoisen paviolonkin. Mu-

Tässä kuvassa ilmeisesti E. Olssonin kukkakaupan sidontatöitä Kymenlaakson puutarhanäyttelystä. Huomatkaa erityisesti hyvin tehdyt boj-pohjat seppeleissä.

mään vain oman paikkakuntansa puutarhanäyttelyissä, mainetta ja kunniaa lähdettiin hakemaan hyvinkin kaukaa. Tämä tapa oli käytössä varsin pitkään.

Vuonna 1921 Turun puutarhanäyttelyssä helsinkiläinen Dan Ward oli yksi I palkinnon saajista, muut olivatkin sitten turkulaissitoja: Fridhem, Oscar Rosén ja Ku-

kana näyttelyssä oli tälläkin kertaa vain helsinkiläisiä kukkakauppoja. Tämä näyttely sai puolestaan osakseen myönteistä julkisuutta. Opintomatkojen ja täällä työskennelleiden ulkomaiden sijoittajien opit oli omaksuttu.

Tasavertainen osapuoli

Suomessa järjestetään vuosittain aina muutama puutarhanäyttely, lähes poikkeuksetta kukkakauppiat ovat mukana näyttelyjärjestelyissä, väliin tasa-arvoisena järjestäjäosapuolena, väliin mukaan hyväksyttyinä huutolaisena. Pitkään sidontatyöasastot rakennettiin kilpailuviksi, työt arvosteltiin ja palkittiin. Nykyisin tämä on harvinaista, on oivallettu näyttelyiden olevan oivallinen tilaisuus tehdä koko

ammattikunnalle ja sidontataidolle propagandaa. Yleisö on sitä kiinnostuneempaa, mitä enemmän ja mitä erilaisempia sidontatöitä se saa nähdäkseen. Kilpailevassa näyttelyssä tämä tavoite ei suinkaan aina toteudu.

Varsin harvoin kukkakauppiat ovat rohjenneet yksin järjestää näyttelyjä, jotka esittelisivät pelkästään sidontatöitä. Pienessä mitta-kaavassa niistä on hyviä kokemuksia piiritalolta, Helsingin piirin näyttelyt Finlandia-talolla jo mittavampaa luokkaa.

Sen sijaan yhteisnäyttelyt ovat monasti osoittautuneet onnistuneiksi, esimerkiksi Puutarhaliiton ja Helsingin piirin näyttelyt keväisin Helsingin Jäähallissa sekä Varsinais-Suomen piirin mukanaolo Puutarhan Kevät-näyttelyssä Turussa. Hyvin suunniteltu ja markkinoitu näyttely on yleensä merkinnyt myös hyvää taloudellista tulosta.

Paremmuus ratkaistaan kilpailemalla

Kun puutarhanäyttelyiden sidontatyöasastoilla eri liikkeet kilpailivat paremmuudesta, tuomarien suosioista, heräsi 1960-luvun alkupuolella ajatus kukkasitojen keskeisestä kilpailusta taidossa lavalla, yleisön katseen edessä. Kukin kilpailija joutuisi tekemään tietyt työt, kilpailuaikakin olisi rajoitettu. Tuntumaa tällaiseen kilpailuun oli saatu ulkomailta sekä kotimaasta "Työ ja Taito"-kilpailuista.

Suomen Kukkakauppiasliitto järjesti ensimmäisen koko maata käsittävän sidontakilpailun vuoden 1964 kukkakauppiaapäivien yhteydessä Kuopiossa maanantaina 24.8. Peräniemen Kasinolla. Kilpailijoita oli yksitoista, heistä kukin sai ennen kilpailua samanlaisen laatikon leikkokukkia ja -vihreää, joista oli tunnin aikana tehtävä kukkakori. Arvostelu oli salainen ja tuomareina toimivat Inge Olsson, Marita Thibblin ja Irja Ullmanen. Aika riitti kilpailijoille hyvin, tuloksena oli 11 erilaista sidontatyötä – kukkakoreja toki kaikki. Tuomaristo suoritti tehtävänsä ja korkeimman pistemäärän saavutti kukkakauppias Laina Vesa Porista. Hän sai kim-

pun ruusuja palkinnokseen sekä ensimmäisen kiinnityksen kiertopalkintoon. Kilpailun kakkonen oli *Sylvia Salviander* Turusta ja kolmas *Lahja Arvonen* Raumalta – kolmoisvoitto Länsirannikolle siis.

Mestaruudesta kilpaillaan

Näillä ensimmäisillä kilpailuilla ei ollut vielä virallista kukkasidonnin Suomen mestaruuskilpailun arvoa – ehkä oltiin turhan vaatimattomia ensimmäisten kilpailujen ollessa kyseessä.

Kun vuoden väliajan jälkeen seuraavat kilpailut järjestettiin kesällä 1966 Kalastajatorpalla Helsingissä puhuttiin jo SM-kilpailusta. Tämän jälkeen kilpailut onkin järjestetty vuotta 1977 lukuunottamatta joka vuosi. Kilpailut ovat tavallisesti olleet yksipäiväiset, väliin on kokeiltu kaksipäiväisiä kilpailuja, jolloin ensimmäisenä päivänä on järjestetty karsintakilpailu, toisena finaali. Alkuun sarjoja oli yksi, sittemmin kaksi ja uutuutena vuonna 1992 peräti kol-

me sarjaa. Mestarititteli on aina kuulunut korkeimman pistemäärän saavuttaneelle, sarjasta riippumatta.

Alunperin kilpailussa tehtiin vain yksi työ, vuodesta 1971 lähtien töitä on ollut useita, useimmiten neljä. Tavanomaisesti niistä kaksi on ennalta valmisteltavia ideatöitä ja kaksi yllätystyötä.

Tähän mennessä kukkasidonnin Suomen mestarin arvon ovat saaneet:

1966 Satu Jokinen (Arvonen), Valkeakoski
1967 Hans Eric Mattson, Vaasa
1968 Liisa Rihu (Syvänen), Seinäjoki
1969 Satu Arvonen, Valkeakoski
1970 Else Maj Hirvinen, Rovaniemi
1971 Pirjo Laakso, Turku
1972 Leeni Ahokas, Kotka
1973 Anni Rönkä, Oulu
1974 Anni Rönkä, Oulu
1975 Leeni Ahokas, Kotka
1976 Anni Rönkä, Oulu
1978 Anni Rönkä, Oulu
1979 Soile Räsänen, Kangasniemi
1980 Varpu Suontaka (-Lahtinen), Ikaalinen
1981 Soile Räsänen, Kotka
1982 Varpu Suontaka (-Lahtinen), Ikaalinen
1983 Soile Räsänen, Helsinki
1984 Jouni Seppänen, Kangasniemi
1985 Jouni Seppänen, Kangasniemi
1986 Owe Salmela, Kokkola
1987 Owe Salmela, Kokkola
1988 Juha Santapukki, Helsinki
1989 Jouni Seppänen, Helsinki
1990 Jouni Seppänen, Helsinki

Oululainen kukkakauppias Anni Rönkä saavutti kukkasidonnin Suomen mestaruuden neljästi vuosina 1973–1978.

1991 Juha Santapukki, Helsinki

Kuten havaitsemme Anni Rönkä ja Jouni Seppänen ovat voittaneet mestaruuden neljästi. Soile Räsänen kolmasti ja tuplavoittajia ovat Satu Arvonen, Leeni Ahokas, Varpu Suontaka-Lahtinen, Owe Salmela sekä Juha Santapukki.

Jouni Seppänen silvua Anni Rönkän neljää Suomen mestaruutta voittettuaan tittelin vuosina 1984, 1985, 1989 ja 1990. Tuleeko vielä viides mestaruus aikanaan?

Piirien kilpailut ja avoimet

Piirit ryhtyivät järjestämään omia piirinmestaruuskilpailujaan ja pitkään SM-kilpailuissa kilpailivat nimenomaan piirien mestarit, ajan oloon kilpailuväsymys iski piireihin ja kilpailijamäärät laskivat uhkaavasti, Jotta SM-kilpailut säilyisivät arvonaan vastaavalla tasolla, ryhdyttiin niihin hankkimaan kilpailijat avoimella ilmoittautumisella. Ainoa osallistumisen edellytys oli, että kilpailija työskenteli Suomen Kukkakauppiasliiton jäsenliikkeessä. Tämä pirsti osanottoa, joskin on todettava että varsinkin seniorisarjassa on ollut valitettavan vähän osanottajia viime vuosina.

Ulkomaisten esikuvien mukaisesti eräät piirit ovat järjestäneet ns. avoimia kilpailuja, joihin osallistuminen on vapaa, mukaan pääsee osallistumismaksun suoritettuna. Näiden kilpailujen luonne edellyttää yllätystöitä. Esimerkiksi keväällä 1991 Helsingin avoimissa sidontakilpailuissa oli yli 30 osanottajaa.

Toimintaa ja tunnustusta

Suomen Kukkakauppiasliitto ja Interflora-Suomi ryhtyi 1960-luvulla viettämään kesäisin Kukkakauppiaspäiviä, joiden ohjelmaan liittyi yleensä kukkasidonnan SM-kilpailut, Interfloran vuosikokous sekä Kukkakauppiasliiton jokin kurssi tai seminaari. Kun Suomen Kukkakauppiasliitto vuonna 1971 ryhtyi järjestämään vuosikokouksensa loppukesästä samassa yhteydessä, Kukkakauppiaspäivien merkitys kasvoi. Parhaimmillaan ne kokosivat parisatapäisen

Floristipäivät syntyvät

Suomen Kukkakauppiasliiton hallituksen piirissä keskusteltiin erilaisista mahdollisuuksista saada alaa enemmän julkisuuteen ja samalla saada taas lujitetuksi jäsenkunnan yhteenkuuluvaisuuden tunnetta. Suuri osa toiminnasta tapahtui piireissä, kukkasidonnan SM-kilpailu ei sellaisenaan riittänyt keräämään kukkakauppiaita koolle edes kerran vuodessa.

Floristipäivien ohjelmassa asia ja viihde ovat sopuvuudessa – tässä ollaan "Laivan kannella" Aurajoella elokuussa 1991.

osanottajajoukon. Kukkakauppiaspäiviä järjestettiin eri puolilla Suomea sekä suurissa että pienissä kaupungeissa. Kun molempien järjestöjen jäsenet olivat suurelta osin samoja, saatiin tällä järjestelyllä aikaan yrittäjäseurustelua myöhemmin muotiin tullutta synergiaa.

Alkuun järjestely toikin toivotun tuloksen, kokouksiin osallistuvien määrä kasvoi. Parin kolmen päivän yhdessäolo loi alan väkeen yhteenkuuluvaisuuden tunteja. Pienten yrittäjien oli toisaalta vaikea olla kesällä poissa liikkeestä kolme päivää. Kun Kukkakauppiasliitto siirtyi kahteen sääntömääräiseen kokoukseen, kevät- ja syyskokoukseen, yhteisten Kukkakauppiaspäivien järjestelyyn tuli pulmia, lopulta niistä luovuttiin.

Tältä pohjalta syntyi ajatus Floristipäivistä, ammatikunnan yhteistapaamisesta. Ensimmäiset floristipäivät järjestettiin Kempeleessä 16.-17.8.1989, järjestäjinä Kukkakauppiasliitto ja Kempeleen puutarhaoppilaitos. Päivien ohjelmassa oli mm. kukkasidonnan SM-kilpailu, tarvikenäyttely, markkinointiseminaari, juhlaillallinen sekä sunnuntaina Kukkakauppiasliiton syyskokous. Menestys oli odotettu, puutarhaoppilaitoksen ruokasali oli täytetty yleisöä kilpailua seuraamassa.

Seuraavien Floristipäivien järjestelyihin tulivat Kukkakauppiasliiton rinnalle Interflora ja DataFlora. Paikkana oli tällä kertaa Kouvola ja ajankohta 25.-26.8.1990. Ohjelmassa jälleen liiton järjestämä SM-kilpailu ja Interfloran PM-kilpailu, Mansikka-ahon urheiluhalli täyttyi molempina päivinä. Muita ohjelman osia olivat Interflora-Suomi ry:n ja Suomen Kukkakauppiasliiton kokoukset sekä DataFloran mediaseminaari. Illanvietto veti salin täyteen ja muutinkin kukkakauppaväkeä oli liikkeellä edelliskertaa enemmän.

Kolmansien floristipäivien järjestäjinä olivat samat yhteisöt, nyt oltiin Turussa 23.-25.8.1991. Suurinta huomiota siellä herätti keskikaupungin upea kukkakoristelu, joka sai kaikki tiedotusvälineet liikkeelle. Perjantai-illan laivaretkeilyä seurasi lauantain SM-kilpailu, markkinointiseminaari ja konsertti. Illalla viihdyttiin VPK:n talolla, jossa sunnuntaina oli kukkaisnäyttely havaintoesityksineen, tämä veti päivien parhaan yleisömäärän. Ohjelmassa tälläkin kertaa myös Interfloran ja Kukkakauppiasliiton kokoukset.

Kaikkialla Floristipäivillä on yleisöä ilahdutettu myös paikallisten julkisuuden henkilöiden keskeisellä sidontakilpailulla, joka vetää aina suuret hymyn.

Neljännet Floristipäivät järjestetään Tampereella 8.-9.8.1992, järjestäjinä Suomen Kukkakauppiasliitto ja Interflora-Suomi.

Valitaan Vuoden Floristi

Tässä kuvassa kaksi Vuoden Floristia, oikealla Marita Thibblin (1989) ja vasemmalla Pirjo Laakso (1991).

Samanaikaisesti kun tehtiin päätös Floristipäivien järjestämisestä, päätti Suomen Kukkakauppiasliiton hallitus palkita vuosittain yhden ansioituneen alan henkilön arvonimellä Vuoden Floristi.

Kempeleessä valittiin ensimmäinen Vuoden Floristi. Vuoden Floristi 1989 oli kukkakauppias, sidonnanopettaja Marita Thibblin Helsingistä. Hänen ansioltaan olivat mm. vuosikymmeniä jatkunut työ liiton koulutustehtävissä, aina vuodesta 1950 lähtien, sekä hänen nuoremmille kollegoilleen antama esimerkki yrittäjäydestä. – Koulutustehtävät ovat aina olleet minulle henkireikä arjessa, sanoi Marita Thibblin haastattelussa valintansa jälkeen.

Vuoden Floristi 1990 oli hankin helsinkiläinen kukkakauppias ja sidonnanopettaja Eila Nurmi. Hän on ollut mukana Suomen Kukkakauppiasliiton järjestötoiminnassa 1950-luvulta lähtien, liiton puheenjohtajana ja hallituksen jäsenenä sekä samoin pitkään Helsingin piirin puheenjohtajana ja johtokunnan jäsenenä.

Eila Nurmi oli Vuoden Floristi 1990. Keväällä 1992 Tasavallan presidentti myönsi hänelle talousnewoksen nimen ja arvon.

Turussa nimettiin Vuoden Floristi 1991, hän oli Suomen Kukkakauppiasliitto ry:n puheenjohtaja Pirjo Laakso Turusta, sidonnanopettaja hankin. Piirittasolla Varsinais-Suomen piirin puheenjohtaja vuodesta 1979, liiton hallituksen jäsen 1980-1984 ja 1987-1988 ja vuodesta 1989 liiton puheenjohtaja.

YHTEISTYÖLLÄ TULOSSIIN

Yhteistyöstä saatu voimaa ja tukea

Toimintansa kuuden vuosikymmenen aikana Suomen Kukkakauppiasliitto on ehtinyt olla yhteistyössä monien eri järjestöjen, yhteisöjen ja yritysten kanssa. Pyrkimykset ovat vaihdelleet aatteellisten ja yhteiskunnallisten uudistusten tavoittelusta puhtaasti kaupallisiin kampanjoihin.

Pienen järjestön, Suomen Kukkakauppiasliiton jäsenmäärä on parhaimmillaan ollut noin 800 jäsentä, kannattaa aina hakea tavoitteleen tukea muilta ryhmittä, joilla on samankaltaisia ajatuksia ja pyrkimyksiä. Suomen Kukkakauppiasliitolla on ollut onni aina saada kumppaneikseen tahoja, jotka ovat suhtautuneet yhteistyöhön vakavuudella ja riittävän ponnekaasti.

Puutarha-alan järjestöiltä pitkäaikainen tuki

Yhteistyökumppaneista vanhin on nykyinen *Kauppapuutarhaliitto r.y.* (aiemmin Suomen Kauppapuutarhurien Seura), lausuttinhan Suomen Kukkakauppiaidenyhdistyksen syntyanat juuri tämän yhdistyksen kokoonkutsuunassa tilaisuudessa.

Heti Kukkakauppiaidenyhdistyksen syntymän jälkeen kukkakauppiaat ja kauppapuutarhurit perustivat yhteisen mainosrahaston, joka tosin jäi valitettavan lyhytikäiseksi. Alkuvuosien tiivis yhteistyö näiden kahden ammattiryhmän välillä oli varsin ymmärrettävää jo siksi, että huomattava osa, varsinkin tunnetuista, kukkakaupoista oli kauppapuutarhojen ja kauppapuutarhurien omistamia.

Yhteistyö Kauppapuutarhaliiton kanssa on jatkunut tiiviinä, ja hyviä tuloksia tuottavana, myös myöhemmin. Erityisesti vaikeina sotavuosina ja heti niiden jälkeen järjestöt puhalsivat yhteen hiileen, laadittiin yhteisiä kirjeitä valtiovalle kukkasipulien ja polttoainelien saannin helpottamiseksi jne.

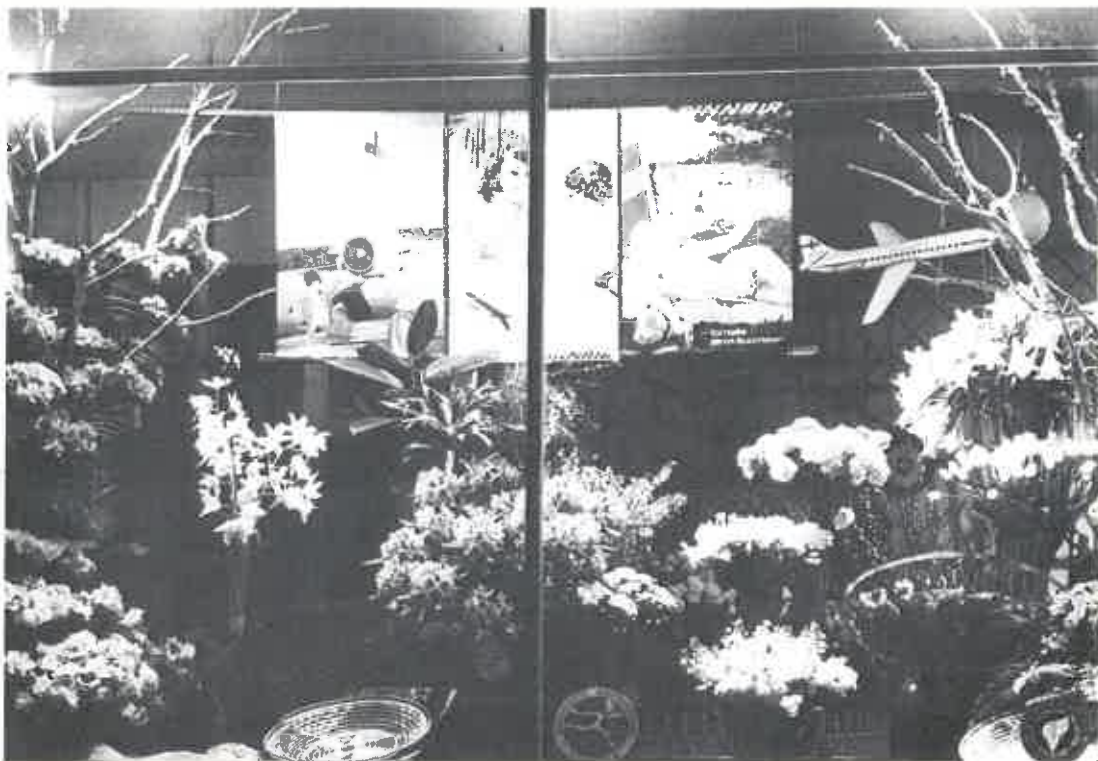
Pientä säröä on 1960-

luvulta alkaen aiheuttanut leikkokukkatuonnin säännöstely, jossa viljelijöiden ja kauppiaiden eturistiriidat ovat tuntuvat. Tätä pulmaa on jo pitkään ratkonut Kuk-

Myös Kauppapuutarhaliiton Ruusujaostossa Suomen Kukkakauppiasliitolla on perinteisesti edustus.

Kukkakauppiaat liittyivät järjestönä puutarha-alan kattojärjestöön, Suomen Puutarhaviilijäin Liittoon (nykyisin Puutarhaliitto) jo vuonna 1943. Järjestöllisesti Suomen Kukkakauppiasliit-

ollut Puutarhaliiton kanssa silloin kun Kukkakauppiasliitto 1950-luvulla sai jakaa yhden sen toimistohuoneen ensimmäiseksi "kodikseen" sekä myöhemmin koulutuksen ja näyttelytoiminnan piirissä. Laajan yleisöjoukon keränneet "Kotipuutarhan Kevät"-näyttelyt järjestivät yhdessä Puutarhaliitto ja

kamarkkinatoimikunta, jossa näiden kahden osapuolen lisäksi myös kukkia maahan tuovat kukkatukkuilikkeet ovat edustettuna. Lopulliset päätökset tuontiasioissa tekee Lisenssivirasto kuultuaan Kukkamarkkinatoimikunnan ehdotuksen. Kaupan yleinen vapautuminen on aivan viime vuosina tassannut mielipiteitä näissä asioissa.

to on kattojärjestössä joutunut eräänlaisen köyhän sukulaistytön tai -pojan osaan. Pitkien ponnistelujen jälkeen kukkakauppiaat eivät ole esimerkiksi saaneet valtion palkkaamaa konsulenttia, jollainen on useimilla muilla puutarhatalouden osa-alueilla. Kaupallinen suuntaus painaa vaa'assa ilmeisesti liikaa.

Yhteistyötä on sen sijaan

Erlaisissa mainoskampanjoissa kukkakauppiaiden ja yritysten yhteistyö on ollut näkyvää. Tässä tamperelaisen Erkki Reinolan Kukkakaupan näyteikkuna Finnairin kampanjan aikana.

Vuosisadan alusta lähtien kukkakauppiaat ovat tehneet yhteistyötä paikallisten puutarhanäyttelyiden järjestelyissä. Sidontatyöt toimivat niissä tehokkaina katseenvangitsijoina.

Kukkakauppiasliiton Helsingin piiri.

Paikallistasolla, puutarhaseurojen ja paikallisyhdistysten, myöhemmin Kukkakauppiasliiton piirien välillä, yhteistyö on aina ollut erittäin aktiivista mm. puutarhanäyttelyiden järjestelyissä. Puutarhanäyttelyiden parhaimpia vetonauloja kautta aikojen ovat olleet sidontatyöosastot. Siksi kukkakauppiaat ovat niin toivottuja yhteistyökumppaneita tällä sektorilla.

Sukulaissiteet välitysjärjestöihin

Tällä hetkellä Suomessa toimii kolme eri kukkainvälitysorganisaatiota: Interflora, Teleflora ja Dataflora – ikäjärjestyksessä mainittuina.

Pisimmät yhteistyösuhteet ovat luonnollisesti Interflora-Suomi ry:n kanssa, joka yhdistyksenä on viisi vuotta Suomen Kukkakauppiasliiton vanhempi. Molempien yhdistysten perustajien joukossa on samoja henkilöitä, monien vuosien ajan samoja henkilöitä toimi samanaikaisesti molempien yhdistysten johtokunnissa. Vielä 1980-luvulla Suomen Kukkakauppiasliiton hallituksen kaikki jäsenet saattoivat olla Interflora-kauppiaita.

Tämä ei ollut sinänsä ihmeellistä, sillä pitkään Suomen Kukkainvälitysyhdistyksen säännöissä mainittiin, että jäsenen tuli samanaikaisesti kuulua myös Suomen Kukkakauppiasliittoon. Sittenkin tämä sääntökohhta poistettiin.

Aikojen saatossa eräät Interfloran alkuvuosinaan hoitamat tehtävät, kuten sidon-takurssien järjestäminen, ovat siirtyneet Kukkakauppiasliiton tehtäväkenttään. Sen sijaan Interflora yhä panostaa omaan liikkeenjohto-

ja myyjäkoulutukseen, jolla sektorilla se on ollutkin aina Suomen Kukkakauppiasliittoa aktiivisempi. Aiemmin on kerrottu välitystilauksista peritystä ns. koulutusmaksusta, jonka tuloutus Kukkakauppiasliitolle lopetettiin 1970-luvun lopulla.

Tällä hetkellä Interflora-Suomi ry:n ja Suomen Kukkakauppiasliitto ry:n välisen yhteistyön näkyvin muoto on vuosittaisten Floristipäivien järjestäminen, joka on jatkunut vuodesta 1990 lähtien.

Telefloraa hoitaa Suomessa yksityinen osakeyhtiö, tästä johtuen yhteistyön mahdollisuudet ja halut ovat Suomen Kukkakauppiasliiton kanssa aina olleet vähäiset. Liiton jäsenistä arviolta noin 200–250 kuuluu Telefloraan.

Dataflora – virallisemmin Oy Kukkien Datavälitys DF Ltd – on välitysketjuistamme nuorin, lähes kaikki sen noin 100 osakasliikkeestä ovat Kukkakauppiasliiton jäseniä. Dataflora osallistui vuosina 1990 ja 1991 Floristipäivien järjestämiseen.

Yhteistyö kaupan järjestöissä

Vuosikokouksessaan 23.11.1943 Suomen Kukkakauppiasyhdistys päätti liittyä paitsi Suomen Puutarhaviljelijäin Liittoon myös Yksityisyrittäjien Liittoon. Tallessa oleva aineisto ei kerro kuinka kauan tämä jäsenyys kesti ja kuinka laajaa yhteistyö Yksityisyrittäjien Liiton kanssa oli.

Erilaiset kauppiaspäivät ja seminaaristellyt ovat osa VKL:n toimintaa, kukkakauppiat ovat osallistuneet niihin valitettavan laimeasti.

LAKIMIES VASTAA

VKL:n lakimies vastaa tällä kertaa mm. lomautusta, hoitovapaata, lisätyötä ja koulutushyvitystä koskeviin kysymyksiin.

K. Tiedän, että lomautusaikana voi työntekijän irtisanoa, mutta voinko tehdä päinvastoin ja lomauttaa työntekijäni irtisanomisaikana?

V. Työnantaja voi irtisanoa työntekijän yksipuolisella ilmoituksella. Irtisanomisaika alkaa kulua siitä, kun työntekijä on saanut irtisanomisesta tiedon. Irtisanomista ei kuitenkaan voi yksipuolisesti peruuttaa.

Lomautuskin voidaan toteuttaa yksipuolisella ilmoituksella. Lomautuksella pyritään keskeyttämään työnteko ja palkanmaksu. Toisin kuin irtisanomisessa sen päämääränä ei kuitenkaan ole työsuhteen katkaiseminen, vaan työsuhte pysyy edelleen voimassa.

Työsuhte ei voi olla lakko

Kukkakauppiasliitto oli pitkään jäsenenä myös Pienteollisuuden Keskusliitossa. Sitä kautta saatiin mahdollisuus osallistua mm. kisälli- ja mestaritutkintojen suorittamiseen. PTK:n muuttuessa toimintaansa 1970-luvulla, Kukkakauppiasliitto jättäytyi syrjään. Myös Liikkeen neitojen vuokralaisten Keskusliitossa Kukkakauppiasliitto on ollut jäsenenä.

Suuri joukko kukkakauppiaita, liiton jäseniä, kuuluu yhä paikallisiin yrittäjäyhdistyksiin, samoin moni yrittäjä on jäsenenä Pienteollisuuden Keskusliiton paikallisyjärjestöissä.

Vuonna 1980 Suomen Kukkakauppiasliitto ry liittyi toimialajärjestönä jäseneksi Vähittäiskaupan Keskusliittoon (VKL).

Kukkakauppiat ovat osallistuneet aktiivisesti Vähittäiskaupan Keskusliitossa sekä sen järjestöisiin luottamuselimiin että yksittäisinä yrityksinä eritoten VKL:n lakiosastolta apua arkisiin sopimuspulmiin hakevina. Aikanaan laskettiin, että kukkakauppiat työllistivät suhteessa eniten keskusliiton lakimiehiä. Yleisen edunvalvonnan lisäksi sieltä on saatu myös käytännön ohjeita.

Kukkakauppiaita pitkään VKL:n hallinnossa edustaneet Eila Nurmi ja Onni J. Topi ovat saaneet tunnustukseksi työstään arvostetun keskusliiton kunniamerkin.

K: Työntekijäni työskentelee säännönmukaisesti 37,5 tuntia viikossa, toisinaan hän tekee pari ylimääräistä viikkotuntia. Miten korvaan ne hänelle?

V: Lisätyöksi kutsutaan työtä, joka tehdään työntekijän suostumuksella sovitun työajan ja pisimmän lainmukaisen säännöllisen työajan välisenä aikana. Sovittu työaika kaupan alalla on tavallisesti juuri mainittu 37,5 tuntia viikossa. Pisin lain mukainen säännöllinen työaika puolestaan on 40 tuntia viikossa.

Työntekijän tekemät ylimääräiset tunnit ovat 40 viikkotuntien asti lisätyötä ja tämän yli menevät tunnit ylityötä. Kyseisessä tapauksessa ylimääräinen työ on näin ollen lisätyötä.

Lisätyöstä...

Kukkakauppiat käyttävät runsaasti Vähittäiskaupan Keskusliiton lakimiesten palveluja hyväkseen. Laajempaa joukkoa kiinnostaviin kysymyksiin vastaus on luettavissa myös Floristista.

Ulkomaiset yhteydet

Suomen Kukkakauppiasliitolla on pitkään olleet erityisen hyvät ja toimivat suhteet pohjoismaisiin alan järjestöihin. Pohjoismaisten liittojen edustajat ovat monasti vierailleet Suomen Kukkakauppiasliiton kokouksissa, vastavuoroisesti myös täältä on tehty vastaavia käyntejä.

Tämä yhteistyö on näkynyt erityisesti koulutustoiminnan alueella. Ruotsista ja Norjasta on aina saatu huippusitoja niin opettajiksi kuin kilpailu- ja näyttelytuomareiksikin. Suomalaisia opettajia on kutsuttu osallistumaan siellä järjestettyihin jatkokoulutustilaisuuksiin ja neuvonpitoihin.

Vuonna 1991 Suomen Kukkakauppiasliitto teki järjestötoiminnassa avauksen Eurooppaan. Hallituksen päätöksen mukaisesti päätettiin anoa jäsenyyttä Euroopan Floristiyhdistysten Liitossa (FEUPF) ja syyskuussa Cannesissa pidetyssä kokouksessa Suomi hyväksyttiin 14. maana liiton jäseneksi. Todettakoon, että Suomi sai heti järjestettäväkseen liiton kokouksen syksyllä 1992 Helsingissä.

Suomen Kukkakauppias- yhdistyksen/ Suomen Kukkakauppias- liiton puheenjohtajat:

Yrjö Rikala, Helsinki 1932-1934
Asser Lindbom, Helsinki 1934-1949
Elno Tirronen, Lahti 1950-1952
Liisi Hemdal, Helsinki 1952
Armas Railahti, Helsinki 1953-1954
Sture Thibblin, Helsinki 1954-1982
Ella Nurmi, Helsinki 1982-1984
Markku Helminen,
Helsinki 1954-1955
Harri Honkanen,
Kangasala (vpj.) 1956
Leo Isoksela, Espoo 1987-1988
Onni J. Topi, Helsinki (vpj.) 1988
Pirjo Laakso, Turku 1989 -

Kukkakauppias- liiton johtokunnan (1932-1963) ja hallituksen (1964-) jäsenet:

Dan Ward 1932-1937
Asser Lindbom 1932-1934
Elma Ignatius 1932-1933
Martta Nevalainen 1932-1933
K. Kilpeläinen 1934-1937
K. Berglund 1934-1949
J.L. Lagus 1934-1935
E.R. Närhi 1936-1937
H. Söderström 1936-1937,
1943-1945
Martha Collin 1937-1938
Hilja Kivi 1943-1945
E.I. Tuominen 1943-1945
Saima Musku 1945-1946
Dagmar Simola 1945-1946
I. Jokiala 1945-1946
Pentti Laine 1947-1951
Sally Kulves 1947-1948, 1950-1952
Liisi Helminen (Hemdal) 1948-1962
Lilli Maksimenko 1947-1948,
1950-1951
Martta Nylund 1948-1949
Toini Englund 1951-1952
Sture Thibblin 1951-1954
Otso Ahonen 1951-1954
Ida Pelkonen 1953-1956
Veera Thesslund 1955-1960,
1963-1965
Mia Lindbom 1956-1957
Lea Ahonen 1957-1958, 1963-1965
Anna-Liisa Reinola 1958-1959
Veijo Kuparinen 1958-1959
Inkeri Tuominen 1960-1961
Raimo Varkka 1960-1961
Armas Railahti 1961-1963
Kirsti Åström 1962-1963
William Salonen 1962-1966
Aili Linnosto 1963-1964
Inge Olsson 1964-1967
Olavi Niemelä 1964-1965
Martta Hakula 1962-1964
Tero Koski 1965-1968
Leo Nurmi 1965-1968

Sylvi Salviander 1965-1967,
1977-1979
Liisa Nevalainen 1969-1970
Pauli Kosonen 1967-1970
Elvi Miettinen 1966-1967
David Lindberg 1968
Tuomas Kekki 1968-1971,
1973-1976
Irma Härkönen 1968-1971
Terttu Olsson 1969-1972
Aarne Nikkanen 1969-1972
Irja Ulmanen 1971-1974
Eetu Simola 1972-1975
Aarne Ruponen 1972-1975
Solmu Virtanen 1973-1976
Kerttu Saarela 1975-1978,
1983-1985
Sebastian Gripenberg 1976-1978
Elvi Helminen 1975-1979
Jorma Tuominen 1977-1980
Eila Nurmi 1977-1980, 1986
Impi Pekkala 1979-1980
Pirjo Laakso 1980-1984, 1987-1988
Eira Muhonen 1980-1982
Harri Honkanen 1980-1986
Leo Isoksela 1981-1985
Rauni Ontronen 1981-1986
Heikki Pekonen 1981-1983
Niko Anttila 1982-1986
Varpu Suontaka-Lahtinen
1982-1985
Markku Helminen 1982-1984,
1988-1989, 1990-
Orvokki Heiskanen 1983-1985,
1988-1990
Mikko Nieminen 1985-1988
Kaija Helminen 1986-1987
Ritva Bovellan 1986-1987
Rita Salokorpi 1986-1989
Onni J. Topi 1987-1989
Heikki Ontronen 1987
Kari Kulovuori 1988-1991
Folke Westerholm 1988-1989

Pentti Heinonen 1988
Eero Myrskykari 1989-1992
Sinikka Latvala 1990-
Tuja Vesa 1990-
Leena Salminen 1990-
Tuulikki Pesonen 1990-
Solveig Hatermaa 1991-

Kukkakauppias- liiton toimihenkilöt:

Lennart Johansson 1932-1936
R. Lindberg 1937- ?
S. Särkkä 1943-?
S. Fock 1949-1950
Liisa Toivanen 1951-1952
Veikko Huttunen 1952
Liisi Helminen (Hemdal) 1953-1956
Hannu Näppilä 1956-1981
Tauno A. Luukkanen 1963-1964
Soili Lindberg 1964-1982
Leena Korhonen 1982-1983
Hannu-Pekka Sinervä 1983-1985
Eija Lindroos 1984-1985
Hilppa Kortekallio 1985-1987
Anja Konkka (Kettunen) 1985-1988
Ilkka Lähteenmäki 1985-1987
Ulla Jäppinen 1985-1988
Marita Moring 1988
Raija Lahtinen 1988
Mirja Adahl 1988
Arja Rantala 1988-1989
Antero Huttunen 1989-

Kiitokset

Historiikkitoimikunta esittää sydämelliset kiitokset Maiju ja Yrjö Rikalan Puutarhasäätiölle ja Puutarhakulttuurirahastolle sekä Helinin Puutarha Ky:lle ja Ruusutarhat Arvo Suutari Oy:lle arvokkaasta taloudellisesta tuesta, joka on mahdollistanut Suomen Kukkakauppiasliitto r.y:n 60-vuotishistoriikin julkaisemisen.

Samalla kiitämme mm. seuraavia henkilöitä: Leeni Ahokas, Eila Harjulin, Otto Helenius, Kerttu ja Veikko Huttunen, Irma Härkönen, Terttu ja Matti W. Kalevi, Tero Koski, Soili Lindberg, Pirjo Laakso, Heikki ja Terhi Mäkinen, Olle ja Terttu Olsson, Ulla Pihlantie, Anna-Liisa Reinola, Gunborg Saa-

lasti, Sulo Saarela, Harald Schmidt, Veera Thesslund, Marita ja Sture Thibblin, Helvi Tiilikainen, Kirsti Åström sekä monia muita jotka eri tavoin ovat myötävaikuttaneet historiikin syntyyn.

Käytetyt lähteet:

Kaija Ollila-Kirsti Toppari: Puhvelista Puna-tulkkkuun. Helsingin vanhoja kortteleita, Helsinki 1975
Asmo Alho-Uljas Rauanheimo: Helsinki ennen meitä, Helsinki 1962
Seppo Simonen: Suomen puutarhatalouden historia, Helsinki 1961
Flora, vuosikerrat 1925-1927
Floristi, vuosikerrat 1984-1992
(Finska) Trädgårdsodlaren, vuosikerrat 1907-1935
Trädgårdsvännens, vuosikerrat 1893-1895
Puutarha, vuosikerrat 1897-1952
Puutarha-Uutiset, vuosikerrat 1953-1992

Kuvamateriaali:

Helsingin Kaupunginmuseon kuvakokoelmat, kuvia sivuilla 4, 5, 7, 11, 12 ja 13.
Lisäksi kuvia on saatu mm. seuraavilta yksityishenkilöiltä: Leeni Ahokas, Eila Harjulin, Irma Härkönen, Terttu Kalevi, Terhi Mäkinen, Terttu Olsson, Sulo Saarela, Anna-Liisa Reinola, Sture Thibblin sekä Kirsti Åström.

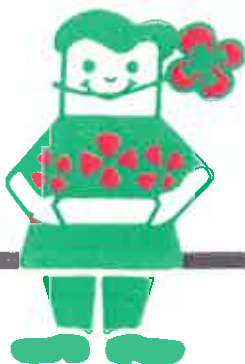
Parhaat kukat Paimiosta

leikkokukat
valmiskimput
leikkovihreät
ruukkukukat
viherkasvit

Kysy monipuolista valikoimaamme

**Me uskomme laatuun,
joka kasvaa osaamisesta**

**HELININ PUUTARHA
PAIMION KUKKATUKKU**

Käräjätie 9
21530 Paimio

puh. 921-803 711
fax. 921-803 848

Vain 20 km Turusta, nopeat toimitukset ympäri Suomea.

Suomen Kukkakauppiaaliitto r.y.

Tinatie 2 D 00440 Helsinki Puh. 90-562 6400 Fax 90-562 6080